

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen för 2013 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (prop. 2012/13:1). Vidare behandlas 40 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2012. Utskottet tillstyrker regeringens samtliga förslag och avstyrker samtliga motionsyrkanden.

Den 21 november 2012 fastställde riksdagen utgiftsramen för utgiftsområde 17 för budgetåret 2013 till 12 689 453 000 kronor (bet. 2012/13:FiU1, rskr. 2012/13:37). Bland de större satsningar som regeringen har föreslagit kan nämnas att Skapande skola byggs ut till att även omfatta förskoleklass. För att möjliggöra detta ökas anslaget till Skapande skola med 17 miljoner kronor fr.o.m. 2013. Detta innebär att satsningen under 2013 omfattar 169 miljoner kronor. Vidare föreslår regeringen att Umeå i egenskap av Europas kulturhuvudstad 2014 tillförs 37 miljoner kronor för 2013. Regeringen aviserar också att man har för avsikt att avsätta 38 miljoner kronor för 2014. Totalt vill man därmed avsätta 75 miljoner kronor. Ett antal kulturmyndigheter har vidare fått i uppdrag att samverka med och stödja Umeå som Europas kulturhuvudstad 2014. Inom ramen för en kulturarvssatsning avsätts medel till Flygvapenmuseum i Linköping, Dansmuseet, Judiska museet, Thielska galleriet och Zornsamlingarna. För att öka tillgängligheten till kulturen vill regeringen tillföra Statens kulturråd 2 miljoner kronor för att kartlägga hur digital teknik kan användas för att göra kulturen tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Vidare föreslås att satsningen på digitalisering av biografier tidigareläggs och att anslaget till Myndigheten för kulturanalys förstärks med 4 miljoner kronor, bl.a. för att myndigheten fr.o.m. 2012 har fått ansvar för den officiella statistiken inom kulturområdet. Till regeringens förslag hör också att antalet utbildningsplatser på folkhögskolornas allmänna kurs ska utökas under 2013 och 2014 med inriktning mot arbetslösa ungdomar. Regeringen pekar på att trossamfunden genom sin verksamhet kan bidra till större kunskap, förståelse och respekt för olika trosinriktningar och föreslår att stödet till trossamfund ska öka med 15 miljoner kronor.

Vad gäller radio- och tv-frågorna tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelstilldelning.

Utskottet föreslår att riksdagen tillstyrker regeringens förslag om ny inriktning på taltidningsverksamheten. Enligt förslaget ska inriktningen på den framtida verksamheten vara att personer med sådana funktionsnedsättningar som innebär att de inte kan ta del av en vanlig dagstidning ska få god tillgång till dessa tidningar genom taltidningar. Utskottet framhåller samtidigt att det är angeläget att talsyntesen förbättras och att stödet till användarna vid introduktionen fungerar väl.

Utskottet avstyrker motionsförslag om ändrad inriktning på kulturpolitiken med hänvisning till de nya kulturpolitiska mål som antogs hösten 2009. Utskottet avstyrker även motionsförslag om ändringar i Kulturarvslyftet. Starten på Kulturarvslyftet har varit längre och trögare än vad man förväntat sig. Utskottet anser dock att det är för tidigt att redan nu bedöma projektet och är inte berett att föreslå några ändringar i inriktningen. Vidare avstyrker utskottet motionsförslag som gäller pensionerna på scenkonstområdet. Utskottet konstaterar att beredning av frågan pågår inom Regeringskansliet och att regeringen i budgetpropositionen aviserat att den avser att återkomma till riksdagen i ärendet.

Företrädarna för Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har, med hänvisning till att deras förslag inte ryms inom de ramar som riksdagen har fastställt för utgiftsområdet, inte deltagit i utskottets beslut om anslagstilldelning. I stället redovisar dessa partier sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

I betänkandet finns fyra reservationer och fem särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	7
Redogörelse för ärendet	11
Ärendet och dess beredning	11
Statens samlade stöd inom kulturutskottets ansvarsområde	11
Utskottets överväganden	13
1 Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17	13
Allmänt om regeringens och oppositionspartiernas budgetförslag för 2013	13
Kulturområdesövergripande verksamhet	14
Statens kulturråd (1:1)	14
Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (1:2)	16
Skapande skola (1:3)	19
Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (1:4)	20
Stöd till icke-statliga kulturlokaler (1:5)	21
Bidrag till regional kulturverksamhet (1:6)	22
Myndigheten för kulturanalys (1:7)	24
Jobbskapande projekt inom kulturområdet (99:1, förslag om nytt anslag)	24
Skapande äldreomsorg (99:2, förslag om nytt anslag)	25
Teater, dans och musik	26
Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Drottningholms slottsteater och Voksenåsen (2:1)	26
Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (2:2)	27
Statens musikverk (2:3)	28
Litteraturen, läsandet och språket	29
Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter (3:1)	29
Talboks- och punktskriftsbiblioteket (3:2)	31
Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (3:3)	31
Institutet för språk och folkminnen (3:4)	32
Bildkonst, arkitektur, form och design	33
Statens konstråd (4:1)	33
Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (4:2)	33
Nämnden för hemslöjdsfrågor (4:3)	34
Bidrag till bild- och formområdet (4:4)	35
Kulturskaparnas villkor	36
Konstnärsnämnden (5:1)	36
Ersättningar och bidrag till konstnärer (5:2)	36
Arkiv	38
Riksarkivet (6:1)	38
Kulturmiljö	38
Riksantikvarieämbetet (7:1)	38
Bidrag till kulturmiljövård (7:2)	39
Kyrkoantikvarisk ersättning (7:3)	40

Kulturarvsfond (99:3, förslag om nytt anslag)	41
Museer och utställningar	42
Centrala museer: Myndigheter (8:1)	42
Centrala museer: Stiftelser (8:2)	45
Bidrag till vissa museer (8:3)	46
Riksutställningar (8:4)	47
Forum för levande historia (8:5)	47
Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål (8:6)	48
Trossamfund	48
Nämnden för statligt stöd till trossamfund (9:1)	48
Stöd till trossamfund (9:2)	49
Film	50
Filmstöd (10:1)	50
Medier	52
Utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland (11:1)	52
Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (11:2)	53
Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet (11:3)	54
Statens medieråd (11:4)	54
Stöd till taltidningar (11:5)	55
Ungdomspolitik	56
Ungdomsstyrelsen (12:1)	56
Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet (12:2)	57
Politik för det civila samhället	58
Stöd till idrotten (13:1)	58
Bidrag till allmänna samlingslokaler (13:2)	59
Bidrag för kvinnors organisering (13:3)	60
Stöd till friluftorganisationer (13:4)	60
Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer (13:5)	61
Insatser för den ideella sektorn (13:6)	61
Folkbildning	62
Bidrag till folkbildningen (14:1)	62
Bidrag till kontakttolkutbildning (14:2)	64
Tillsyn av spelmarknaden	65
Lotteriinspektionen (15:1)	65
Utskottets samlade ställningstagande till budgetalternativen	65
2 Bemyndiganden för regeringen	66
Bemyndigande att besluta om stöd till icke-statliga kulturlokaler	67
Bemyndigande att besluta om bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	67
Bemyndigande för att besluta om bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	67
Bemyndigande för konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	68
Bemyndigande att besluta om ersättningar och bidrag till konstnärer	68
Bemyndigande att besluta om bidrag till kulturmiljövård	69

Bemyndigande att besluta om bidrag till allmänna samlingslokaler	69
Bemyndigande att besluta om bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	69
Bemyndigande att besluta om bidrag till insatser för den ideella sektorn	70
3 Lagförslag	70
Ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden	70
4 Stöd vid sidan av statsbudgeten	71
Radio- och tv-frågor	71
Medelstilldelning för 2013 till SR, SVT och UR	72
Medelstilldelning för 2013 till Myndigheten för radio och tv	72
Överföring av medel till och från distributionskontot	73
Bemyndigande om lån i Riksgäldskontoret	74
Svenska Spels bidrag till kulturverksamhet	75
5 Överlåtelse av egendom	75
6 Taltidningsverksamheten	76
7 Övriga motionsyrkanden	78
Inriktningen på kulturpolitiken	78
Kulturarvslyftet	81
Pensionerna på scenkonstområdet	82
Reservationer	85
1. Inriktningen på kulturpolitiken, punkt 12 (SD)	85
2. Kulturarvslyftet, punkt 13 (SD)	86
3. Kulturarvslyftet, punkt 13 (V)	87
4. Pensionerna på scenkonstområdet, punkt 14 (S, MP, V)	87
Särskilda yttranden	89
1. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17, punkt 1 (S)	89
2. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17, punkt 1 (MP)	92
3. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17, punkt 1 (SD)	94
4. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17, punkt 1 (V)	99
5. Bemyndiganden för regeringen, punkt 2 (S)	103
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	105
Propositionen	105
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	107
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets lagförslag	110
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	112
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	114

Tabeller

Tabell 1 Regeringens förslag till medelstilldelning till Centrala museer: Myndigheter	43
---	----

Tabell 2 Regeringens förslag till medelsfördelning till Centrala museer:
Stiftelser 45

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17

Riksdagen anvisar för budgetåret 2013 anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt specifikation i bilaga 4. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkt 18 och avslår motionerna

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 33,

2012/13:Kr293 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1,

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5, 6, 8 och 10–14,

2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2,

2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1,

2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkandena 1, 5 och 7,

2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),

2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkandena 6, 11, 12, 15, 16 och 19,

2012/13:Kr329 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Kr333 av Mattias Karlsson och Richard Jomshof (båda SD) och

2012/13:Ub383 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkande 3.

2. Bemyndiganden för regeringen

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013

a) för anslaget 1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 000 000 kronor 2014 och 2015,

b) för anslaget 2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 107 000 000 kronor 2014 och 2015,

c) för anslaget 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2014,

d) för anslaget 4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 000 000 kronor 2014 och 2015,

e) för anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 136 000 000 kronor 2014–2023,

f) för anslaget 7:2 Bidrag till kulturmiljövård besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kronor 2014–2016,

g) för anslaget 13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 32 000 000 kronor 2014–2017,

h) för anslaget 13:5 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 15 000 000 kronor 2014,

i) för anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 28 000 000 kronor 2014–2018. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkterna 1, 3–5, 7, 8 och 15–17 samt avslår motion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkan-dena 2–4.

3. Ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfri-hetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden
Riksdagen bifaller utskottets förslag i bilaga 2 till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.

4. Medelstildelning för 2013 till SR, SVT och UR

Riksdagen godkänner regeringens förslag till medelstildelning för 2013 från rundradiokontot till Sveriges Radio AB med 2 677 900 000 kronor, till Sveriges Television AB med 4 112 700 000 kronor och till Sveriges Utbildningsradio AB med 338 400 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13: 1 utgiftsområde 17 punkt 10.

5. Medelstildelning för 2013 till Myndigheten för radio och tv

Riksdagen godkänner regeringens förslag till medelstildelning för 2013 från rundradiokontot till budgetens inkomstsida med 7 660 000 kronor för den verksamhet som bedrivs av Myndigheten för radio och tv. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsom-råde 17 punkt 11.

6. Överföring av medel från distributionskontot

Riksdagen godkänner regeringens förslag om överföring av medel från distributionskontot avseende distributionskostnader för 2013 med 264 700 000 kronor till Sveriges Television AB och med 11 300 000 kronor till Sveriges Utbildningsradio AB. Därmed bifal-ler riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkt 14.

7. **Överföring av medel till distributionskontot**

Riksdagen bemyndigar regeringen att i samband med beslut om anslagsvillkor för 2013 besluta om överföring av medel från rundradiokontot till distributionskontot med ett belopp som möjliggör att skulden på distributionskontot slutregleras 2013. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkt 13.

8. **Bemyndigande om lån i Riksgäldskontoret**

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot för tv-distribution som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkt 12.

9. **Svenska Spels bidrag till kulturverksamhet**

Riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2013 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett bidrag för konst, teater och andra kulturella ändamål som motsvarar 1/26 av bolagets överskott 2012 från Nya Penninglotten. Bidraget ska fördelas enligt de närmare anvisningar som beslutas av regeringen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkt 2.

10. **Överlåtelse av egendom**

Riksdagen bemyndigar regeringen att utan ersättning överlåta en samling grafiska verk till kommunala och fristående skolor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkt 6.

11. **Taltidningsverksamheten**

Riksdagen godkänner regeringens förslag att riksdagens tidigare ställningstaganden i frågor om taltidningsverksamhetens utformning inte längre ska gälla samt godkänner förslaget om taltidningsverksamhetens framtida inriktning. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkt 9.

12. **Inriktningen på kulturpolitiken**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och

2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 1 (SD)

13. **Kulturarvslyftet**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 16 och

2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkandena 9 och 10.

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (V)

14. Pensionerna på scenkonstområdet

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 2,

2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S)
yrkande 16 och

2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 14.

Reservation 4 (S, MP, V)

Stockholm den 22 november 2012

På kulturutskottets vägnar

Gunilla Carlsson i Hisings Backa

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S)¹, Christer Nylander (FP), Cecilia Magnusson (M), Anne Marie Brodén (M), Peter Johnsson (S)², Göran Montan (M), Kerstin Engle (S)³, Gustaf Hoffstedt (M), Per Svedberg (S)⁴, Christina Zedell (S)⁵, Per Lodenius (C), Amir Adan (M), Tina Ehn (MP)⁶, Mattias Karlsson (SD)⁷, Lars Ohly (V)⁸, Agneta Gille (S)⁹ och Roland Utbult (KD).

¹⁻⁹ Avstår från ställningstagande under punkt 1.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar kulturutskottet regeringens samtliga förslag i budgetpropositionen för 2013 utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (prop. 2012/13:1). I betänkandet behandlas också 40 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2012. De behandlade förslagen återfinns i bilaga 1. Vidare behandlas – på utskottets initiativ – frågan om en ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, med anledning av att Talboks- och punktskriftsbiblioteket byter namn till Myndigheten för tillgängliga medier.

Under ärendets beredning har kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth samt jämställdhets- och biträdande utbildningsminister Nyamko Sabuni informerat om förslagen i budgetpropositionen inom sina respektive ansvarsområden.

Den 21 november 2012 fastställde riksdagen på förslag av finansutskottet utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid till 12 689 453 000 kronor för budgetåret 2013 (bet. 2012/13:FiU1, rskr. 2012/13:37).

Statens samlade stöd inom kulturutskottets ansvarsområde

Verksamheter som faller inom kulturutskottets ansvarsområde finansieras eller stöds av staten på fyra olika sätt, nämligen

- från statsbudgetens utgiftssida med anslag inom utgiftsområde 17
- med radio- och tv-avgiftsmedel som kanaliseras till radio och tv i allmänhetens tjänst över rundradiokontot och distributionskontot
- med medel från AB Svenska Spels överskott
- med s.k. skatteutgifter, dvs. en förmånligare statlig beskattning av vissa verksamheter än vad som gäller generellt.

Statsbudgeten

I budgetpropositionen föreslår regeringen att de samlade utgifterna på anslagen på utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ska uppgå till 12 689 453 000 kronor under 2013. Som tidigare framgått har riksdagen fastställt denna utgiftsram. Av detta belopp avser ca 6 729 miljoner kronor kultur inklusive film (ca 53 procent), ca 82 miljoner kronor trossam-

fund, ca 154 miljoner kronor medier, ca 1 831 miljoner kronor det civila samhället inklusive idrott, ca 282 miljoner kronor ungdom, ca 3 564 miljoner kronor folkbildning och ca 47 miljoner kronor tillsyn av spelmarknaden.

Radio- och tv-avgiftsmedel

Verksamheten i de tre programföretagen – Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Utbildningsradion AB – finansieras i huvudsak med radio- och tv-avgiftsmedel som vid sidan av statsbudgeten tillförs det s.k. rundradiokontot. För 2013 föreslås att programföretagen tilldelas totalt 7 129 miljoner kronor från rundradiokontot, varav 2 677,9 miljoner kronor till Sveriges Radio, 4 112,7 miljoner kronor till Sveriges Television och 338,4 miljoner kronor till Utbildningsradion. Vidare föreslås att 7,66 miljoner kronor anvisas från rundradiokontot för att delvis finansiera verksamheten vid Myndigheten för radio och tv. Regeringen föreslår också att Sveriges Television och Utbildningsradion därutöver tilldelas 264,7 miljoner kronor respektive 11,3 miljoner kronor från det s.k. distributionskontot för att finansiera kostnader för tv-distribution.

Svenska Spels överskott

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2013 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett bidrag som motsvarar 1/26 av bolagets överskott 2012 från Nya Penninglotten för stöd till konst, teater och andra kulturella ändamål. För 2009 uppgick beloppet till ca 140 000 kronor, för 2010 till ca 48 000 kronor och för 2011 till ca 502 000 kronor.

Skatteutgifter

Skatteutgifterna på utgiftsområde 17 beräknas uppgå till 9 050 miljoner kronor under 2013. Medlen motsvarar skattebortfall till följd av nedsatt skattesats på bl.a. böcker, vissa entréavgiftsbelagda kulturella föreställningar och kommersiell idrott. Skatteutgifterna är inte föremål för riksdagens årliga prövning.

Utskottets överväganden

1 Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar för budgetåret 2013 anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt specifikation i bilaga 4. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 utgiftsområde 17 punkt 18 och avslår motionerna

- 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 33,
 - 2012/13:Kr293 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1,
 - 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5, 6, 8 och 10–14,
 - 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2,
 - 2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1,
 - 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkandena 1, 5 och 7,
 - 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),
 - 2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkandena 6, 11, 12, 15, 16 och 19,
 - 2012/13:Kr329 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,
 - 2012/13:Kr333 av Mattias Karlsson och Richard Jomshof (båda SD) och
 - 2012/13:Ub383 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkande 3.
- Jämför särskilda yttrandena 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Allmänt om regeringens och oppositionspartiernas budgetförslag för 2013

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2013 att riksdagen anvisar anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt tabellen i bilaga 3. Totalt uppgår regeringens förslag till medelsanvisning för utgiftsområdet till 12 689 453 000 kronor. Ramen fördelar sig på 15 områden och totalt 49 anslag.

Socialdemokraterna föreslår en utgiftsram för 2013 som är 332 miljoner kronor högre än regeringens. Socialdemokraterna vill bl.a. återinföra den fria entrén på statliga museer, införa ett nytt Accessprojekt som ska utvidgas till att bl.a. omfatta scenkonstinstitutionerna och riksorganisationer inom kulturområdet samt genomföra ett läslyft med inriktning på läsovana grupper.

Miljöpartiet de gröna föreslår en utgiftsram för 2013 som är 245 miljoner kronor högre än regeringens. Partiet vill möjliggöra en satsning på kulturarbetarnas arbetsvillkor och tillgång till trygghetssystem. Vidare vill man bl.a. göra en satsning på en mer sammanhållen bibliotekspolitik och satsa på ytterligare platser på folkhögskolornas allmänna linjer.

Sverigedemokraterna lämnar ett budgetförslag för 2013 som överstiger regeringens med ca 288 miljoner kronor för att bl.a. finansiera satsningar på att bevara och levandegöra kulturarvet. Vidare föreslås satsningar för att förbättra de kulturpolitiska villkoren för barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Vänsterpartiet föreslår en utgiftsram för 2013 som överstiger regeringens med 371 miljoner kronor. Bland annat föreslås en ökning av anslagen till regional kulturverksamhet och centrala museer, av filmstödet samt av bidraget till nationell och internationell ungdomsverksamhet och folkbildning.

Oppositionspartiernas budgetförslag framgår av bilaga 3.

Kulturområdesövergripande verksamhet

Statens kulturråd (1:1)

Anslaget används för Statens kulturråds förvaltningskostnader. Kulturrådet är central förvaltningsmyndighet inom kulturområdet och handlägger ärenden som rör statliga bidrag för kulturell verksamhet och andra statliga åtgärder.

Propositionen

Statens kulturråd tillförs 2 miljoner kronor för 2013 för att kartlägga hur digital teknik kan användas för att göra kulturen tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Därutöver räknas anslaget upp med 7 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att 50 312 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) föreslår Miljöpartiet de gröna att anslaget ska tillföras totalt 13 miljoner kronor utöver regeringens förslag, varav 8 miljoner kronor för utställningsersättningar och 5 miljoner kronor för att utvidga fristadsbegreppet till att omfatta fler konstformer och fler kulturarbetare än enbart författare (yrkande 1). Även i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) tas anslagsökningen upp (yrkande 33). I motion 2012/13:Kr293 av Tina Ehn m.fl.

föreslås ett tillkännagivande om att vidga fristadsbegreppet till att omfatta fler kulturarbetare (yrkande 1). Förslaget om utställningsersättningar behandlas nedan under anslaget 4:4 *Bidrag till bild- och formområdet*.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Matias Karlsson m.fl. (SD) att Statens kulturråd tillförs 5 miljoner kronor för ökade administrativa kostnader i samband med inrättandet av en kulturarvsfond samt 15 miljoner kronor för att ta fram och marknadsföra en nationell kulturkanon (yrkande 2). I partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär Sverigedemokraterna ett tillkännagivande om framtagandet av en nationell kulturkanon (yrkande 6). Motionärerna anser att en svensk nationell kulturkanon ska syfta till att lyfta fram de delar av kulturarvet som kan anses vara särskilt betydelsefullt för formandet av den svenska identiteten. Svenska medborgare ska ges möjlighet att vara delaktiga i arbetet.

Utskottets ställningstagande

Med anledning av Miljöpartiet de grönas förslag om fristäder vill utskottet peka på att Statens kulturråd enligt regleringsbrevet för 2012 har i uppdrag att verka för fler fristäder för förföljda författare samt för att de fristadsförfattare som finns i Sverige ska få större möjligheter att bli en del av den litterära offentligheten. Uppdraget genomförs i samverkan med berörda myndigheter, Svenska PEN samt kommuner och landsting. Utskottet anser att det i dagsläget inte finns behov av ytterligare resurser och är inte heller berett att nu ställa sig bakom ett förslag om att vidga fristadsbegreppet till att omfatta fler kulturarbetare.

Med anledning av Sverigedemokraternas förslag om att avsätta medel för att utarbeta en kulturkanon kan nämnas att utskottet behandlade ett likartat förslag i betänkande 2011/12:KrU10 och då anförde att det ankommer på regeringen att – om den anser det motiverat – uppdraga åt berörda myndigheter att utarbeta en svensk kanon. Utskottet var dock inte berett att avsätta särskilda medel för ändamålet. Utskottet vidhåller denna uppfattning. Utskottet anser inte heller att en kulturarvsfond ska inrättas, varför en förstärkning av Kulturrådets förvaltningsanslag för att administrera en sådan fond inte behövs (se nedan under avsnittet Kulturarvsfond).

Utskottet ser positivt på regeringens förslag att tillföra 2 miljoner kronor till Statens kulturråd för att myndigheten ska kartlägga hur digital teknik kan användas för att göra kultur tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Satsningen bidrar till att uppfylla regeringens mål i den nationella strategin för funktionshinderspolitiken 2011–2016. Den ligger också helt i linje med det kulturpolitiska målet att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.

Sammanfattningsvis anser utskottet att den nivå på anslaget som föreslås är väl avvägd. Utskottet ställer sig därmed bakom regeringens förslag till medelsanvisning och avvisar förslagen i de aktuella motionsyrkandena.

Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (1:2)

Anslaget används för bidrag till en rad skilda ändamål på kulturområdet. Anslaget får belastas med vissa kostnader för administration och genomförande av verksamheten.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget ska öka med 37 miljoner kronor 2013 (och 38 miljoner kronor 2014) till följd av insatser med anledning av att Umeå är Europas kulturhuvudstad 2014.

Tidigare omprioriteringar från anslaget återförs och anslaget ökas därför med 3 149 000 kronor 2013. Därutöver räknas anslaget upp med 28 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att 244 897 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) att anslaget ökas med 10 miljoner kronor för att stödja internationellt kulturellt utbyte (yrkande 1). Motionärerna understryker att det är särskilt angeläget att stödet till det fria kulturlivets utbyte förstärks. Vidare finns det behov av ökade möjligheter till nationell finansiering av EU-projekt inom kulturområdet. Statens kulturråd bör i sitt arbete stötta och prioritera kulturföreningar, fria grupper och institutioner och andra initiativ som långsiktigt arbetar med att öka mångfalden genom internationalisering i olika former.

I kommittémotion 2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) föreslår Miljöpartiet de gröna att anslaget ökas med 20 miljoner kronor för att stärka scenkonstallianserna och ge fler kulturutövare även utanför branscherna musik, dans och teater möjlighet till en trygg arbetsmarknad (yrkande 1). Även i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) tas anslagsökningen upp (yrkande 33).

I kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) föreslår Sverigedemokraterna att anslaget minskas med 25 miljoner kronor (yrkande 2). Partiet vill avveckla Kulturbryggan, vilket innebär en besparing på 25 miljoner kronor. Därutöver vill man spara 5 miljoner kronor på interkulturell verksamhet och i stället rikta dessa medel till samisk kultur. I partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär partiet ökade medel för samisk kultur samt ett ökat inflytande för Sametinget över hur medlen ska fördelas (yrkande 11).

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ökas med 35 miljoner kronor. Partiet vill permanenta regeringens tillfälliga satsning på centrumbildningarna och tillför därför 10 miljoner kronor. För att ge romska kulturcentrum möjlighet till ekonomisk

stabilitet och möjlighet att utvecklas avsätter man 5 miljoner kronor. För att öka möjligheterna till uppsökande biblioteksverksamhet avsätter man 10 miljoner kronor. Slutligen avsätter man 10 miljoner kronor för att höja stödet till icke vinstdrivande kulturarrangörer. Vidare har Vänsterpartiet under anslaget 5:2 *Ersättningar och bidrag till konstnärer* föreslagit att 20 miljoner kronor ytterligare anvisas till teater-, dans- och musikallianserna. Då dessa finansieras under detta anslag behandlas frågan här. I kommittémotion 2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) begär Vänsterpartiet även tillkännagivanden till regeringen dels om stöd till Teater-, Musik- och Dansallianserna (yrkande 11), dels om centrumbildningarna (yrkande 12). Partiet anser att allianserna erbjuder en relativ trygghet för konstnärerna samtidigt som de kan utvecklas konstnärligt och bidra till ett rikare kulturliv. Centrumbildningarna bör enligt partiet permanentas. I motionen begärs även ett tillkännagivande om bibliotek som når alla (yrkande 6). Partiet anser att det behövs en uppsökande biblioteksverksamhet på t.ex. arbetsplatser, sjukhus och andra institutioner.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som inte är berett att förorda vare sig någon ökning eller någon minskning av anslaget i förhållande till regeringens förslag, vill ändå framhålla följande med anledning av motionsförslagen.

Med anledning av Socialdemokraternas yrkande om ökat stöd för internationellt kulturutbyte vill utskottet peka på att det redan pågår ett intensivt arbete på detta område. Av instruktionen för samtliga myndigheter inom kulturområdet framgår att internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete ska integreras i respektive myndighets verksamhet. I juni 2012 genomförde utskottet en offentlig utfrågning för att få information om hur myndigheterna bedriver sitt internationella arbete (2012/13:RFR3). I detta sammanhang kan det också nämnas att Kulturrådet har antagit en strategi för internationell verksamhet 2011–2013. I strategin anges att målet är att öka internationaliseringen och att fler konst- och kulturutövare i Sverige ska ges möjlighet att presentera sin verksamhet, vara närvarande och efterfrågade i utlandet, att fler konst- och kulturutövare ska ges möjlighet att ta del av internationella kulturmöten som bidrar till att utveckla deras konstnärliga uttryck, att fler människor i Sverige ska ges tillgång till en mångfald av konst och kultur från hela världen och att den kulturella dimensionen i Sveriges samlade utlandskontakter ska stärkas. Utskottet kan vidare konstatera att Kulturrådets aktiva arbete för att främja svenska ansökningar till EU:s kulturprogram för 2012 har resulterade i det bästa utfallet för svensk del under innevarande programperiod (2007–2013). Under 2012 medverkade 27 svenska organisationer i projekt som sammanlagt beviljats 8,8 miljoner euro från kulturprogrammet.

Med anledning av Miljöpartiet de grönas respektive Vänsterpartiets förslag om att tillföra 20 miljoner kronor för att stärka scenkonstallianserna påminner utskottet om att betydande satsningar gjordes på den s.k. allians-

modellen under föregående mandatperiod då Teater- och Dansallianserna byggdes ut och Musikalliansen inrättades. Kulturrådets uppföljnings- och utvärderingsgrupp har genomfört en uppföljning och utvärdering av verksamheten vid scenkonstallianserna. I rapporten Verksamheten vid scenkonstallianserna – en utvärdering (2011/12:RFR10) konstaterar gruppen att verksamheten på ett avgörande sätt hade ökat den sociala och ekonomiska tryggheten för dem som anställts. Utvärderingsgruppen bedömde att allianserna erbjuder en av få möjligheter för frilansande scenkonstnärer att ta del av kompetensutveckling, och att de på ett ändamålsenligt sätt erbjuder sina anställda stöd då frågan om karriärväxling blir aktuell. Gruppen bedömde vidare att allianserna arbetar aktivt med arbetsförmedlande insatser och att det sätt på vilket allianserna utformat arbetet är anpassat till de förutsättningar som råder på scenkonstområdet. Samtidigt konstaterade gruppen att resultatet av de arbetsförmedlande insatserna hittills inte har utvärderats på ett systematiskt sätt. Gruppen förutsatte att detta kommer att göras fortsättningsvis. Sammanfattningsvis ansåg gruppen det väsentligt att resultatet av scenkonstalliansernas hela verksamhet återkommande följs upp och utvärderas.

Av utvärderingen framgår att verksamheten i flera avseenden ligger väl i linje med ambitionerna i de nationella kulturpolitiska målen, men även att det finns mekanismer som riskerar att medverka till att målen inte uppnås. Utskottet delar de slutsatser som gruppen kommit fram till och vill bl.a. understryka vikten av att kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten vid allianserna.

Målet med bidraget till Centrumbildningarna är att skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen för konstnärliga yrkesutövare. Under 2011 fördelade Kulturrådet ca 35 miljoner kronor till tolv centrumbildningar inom olika konstområden med fokus på deras arbetsförmedlande verksamhet. Utskottet är inte berett att tillstyrka Vänsterpartiets förslag om ytterligare medel för detta ändamål.

Med anledning av Vänsterpartiets förslag om att tillföra anslaget medel för romska kulturcentrum kan nämnas att både det romska kulturcentret i Malmö och det i Stockholm har fått statligt stöd. Under 2012 har också stöd beviljats till olika projekt, bl.a. kultur- och musikfestivaler. Här kan vidare nämnas att regeringen i en skrivelse till riksdagen våren 2012 presenterade en samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering under 2012–2032 (skr. 2011/12:56). Utskottet yttrade sig över strategin och pekade bl.a. på att det är angeläget att arbeta för att stärka romers språk och kultur (yttr. 2011/12:KrU2y). Utskottet är emellertid inte berett att tillstyrka Vänsterpartiets förslag om ytterligare medel för romska kulturcentrum.

Utskottet noterar även att Vänsterpartiet vill tillföra anslaget medel för icke vinstdrivande kulturarrangörer. Någon precisering av hur tillskottet ska fördelas finns inte i motionen. Under detta anslag anvisas medel för att stödja bl.a. centrala amatörkulturorganisationer, Skådebaneverksamhe-

ten och riksorganisationerna Folkets Hus och Parker, Bydegårdarnas Riksförbund och Våra Gårdar. Dessa centrala organisationer är till viss grad själva kulturarrangörer eller verkar för att främja sina medlemsföreningars kulturarrangemang. Det är Statens kulturråd som har till uppgift att inom ramen för tillgängliga medel under anslaget pröva behovet av arrangörstöd mot andra angelägna stödändamål och eventuellt göra omprioriteringar inom anslaget. Det bör påpekas att medel för arrangörer även anvisas på teater-, dans- och musikområdet (anslag 2:2) och på bild- och formområdet (anslag 4:4).

När det gäller Vänsterpartiets förslag om ökade medel för uppsökande biblioteksverksamhet och inrättande av sjukhusbibliotek m.m. konstaterar utskottet att den s.k. Litteraturutredningen nyligen lämnat sitt slutbetänkande Läsandets kultur (SOU 2012:65). Utskottet anser att den fortsatta beredningen av utredningens förslag bör avvaktas.

Utskottet konstaterar att syftet bakom Sverigedemokraternas motion – nämligen att avveckla den mångkulturella och nyskapande inriktningen på kulturpolitiken – står i strid med grunden för de kulturpolitiska målen som bl.a. ska främja kvalitet och konstnärlig förnyelse samt internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan. Om motionärernas förslag att minska anslaget med 25 miljoner kronor skulle förverkligas skulle en rad verksamheter som helt eller delvis är inriktade på kulturell mångfald i vid bemärkelse drabbas. Det skulle också medföra att nyskapande kulturprojekt som stöds av Kulturbryggan och är tänkta att bidra till förnyelse och utveckling inom kulturområdet inte längre skulle kunna stödjas, vilket skulle innebära en tillbakagång för Kultursverige i stort. Motionsyrkandet i denna del avvisas därmed. Utskottet är inte heller berett att förorda någon omprioritering inom anslaget till förmån för samisk kultur. Utskottet vill dock peka på att anslagsposten till samisk kultur disponeras av Sametinget. Således kan inte heller yrkande 11 i motion 2012/13:Kr296 (SD) tillstyrkas.

Sammantaget anser utskottet att regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget är väl avvägt.

Skapande skola (1:3)

Anslaget används för satsningen Skapande skola för barn i förskoleklass, grundskola och motsvarande skolformer. Satsningen innebär att skolans kunskapsmål och kulturpolitikens mål om barns och ungdomars rätt till professionell kultur och till eget skapande sammanfaller. Anslaget får belastas med vissa kostnader för administration och genomförande av verksamheten.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 17 miljoner kronor fr.o.m. 2013 eftersom Skapande skola byggs ut till att också omfatta förskoleklass. Därutöver räknas anslaget upp med 459 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att 169 083 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget tillförs 50 miljoner kronor för att utöka Skapande skola-satsningen till att även omfatta förskolan (yrkande 2). I partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs ett tillkännagivande till regeringen om att hela förskolan ska införlivas i Skapande skola-satsningen (yrkande 12). Motionärerna framhåller att även förskolan har ett kulturuppdrag enligt läroplanen.

Utskottets ställningstagande

Barns och ungas rätt till kultur är en prioriterad fråga för såväl utskottet som regeringen. Utskottet ser därmed mycket positivt på att Skapande skola-satsningen successivt har byggts ut och fr.o.m. 2011 omfattar hela grundskolan. Sedan starten 2008 har i princip alla kommuner i landet ansökt om medel till verksamheten. Statens kulturråds uppföljning av verksamheten visar på att samverkan mellan skola och kulturliv har förbättrats sedan Skapande skola infördes. Satsningen har bidragit till ett ökat engagemang och intresse för kultur hos såväl elever som lärare och uppfyller väl målen på både det kulturpolitiska och det utbildningspolitiska området. Det är därför mycket glädjande att regeringen nu föreslår att verksamheten ska utvidgas till att omfatta förskoleklasserna.

Utskottet är emellertid inte berett att ställa sig bakom Sverigedemokraternas förslag om en utvidgning till hela förskolan och därmed sammanhängande medelförstärkning. Utskottet ställer sig således bakom regeringens förslag till medelsanvisning.

Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (1:4)

Anslaget används för att finansiera forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet. Medlen används för projekt inom Riksarkivets, Riksantikvarieämbetets och Institutet för språk och folkminnets ansvarsområden. Under anslaget beräknas vidare medel för del av kostnaderna för grundforskning inom naturvetenskap vid Naturhistoriska riksmuseet. Anslaget används även för projekt inom samtliga centrala museers ansvarsområden. Anslaget får belastas med vissa kostnader för administration och genomförande av verksamheten.

Propositionen

Regeringen föreslår att 36 314 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionen

I kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) begär Sverigedemokraterna att anslaget tillförs 20 miljoner kronor för att stödja projekt som syftar till att via nyttjande av ny teknik förbättra tillgängligheten på kulturområdet för personer med funktionshinder (yrkande 2). Projektet ska genomföras parallellt och i samspel med den av regeringen föreslagna kartläggningen av hur digital teknik kan användas för att tillgängliggöra kultur för denna grupp.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om att det under anslaget 1:1 *Statens kulturråd* ovan har ställt sig positivt till regeringens förslag att Kulturrådet ska tillföras 2 miljoner kronor för att kartlägga hur digital teknik kan användas för att göra kultur tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Satsningen, som ligger i linje med de kulturpolitiska målen, bidrar till att uppfylla regeringens mål i den nationella strategin för funktionshinderspolitiken under 2011–2016.

Utskottet finner att regeringens förslag till medelsanvisning är väl avvägt och avvisar Sverigedemokraternas förslag om ytterligare 20 miljoner kronor under anslaget.

Stöd till icke-statliga kulturlokaler (1:5)

Anslaget används för stöd till icke-statliga kulturlokaler för ny- eller ombyggnad samt handikappanpassning av musei-, teater- och konsertlokaler som tillhör någon annan än staten. Beslut om bidrag fattas av Boverkets samlingslokaldelegation efter samråd med Statens kulturråd.

Propositionen

Regeringen föreslår att 9 898 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget ska öka med 5 miljoner kronor för utökade satsningar på tillgänglighetsanpassning av icke-statliga kulturlokaler (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner att regeringens förslag till medelsanvisning är väl avvägt och avvisar Sverigedemokraternas förslag om ytterligare medel under anslaget.

Förslag om ett bemyndigande som är knutet till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Bidrag till regional kulturverksamhet (1:6)

Anslaget ska användas för bidrag till regionala och lokala kulturverksamheter. Medlen under anslaget ska användas för följande verksamheter:

- professionell teater-, dans- och musikverksamhet
- museiverksamhet
- biblioteksverksamhet
- konst- och kulturfrämjande verksamhet
- regional enskild arkivverksamhet
- filmkulturell verksamhet
- främjande av hemslöjd.

Statens kulturråd får inom ramen för anslaget finansiera tidsbegränsade utvecklingsinsatser. Anslaget får belastas med vissa kostnader för Kungl. bibliotekets genomförande av det samlade ansvaret för statens stöd och samordning inom biblioteksväsendet.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 7 776 000 kronor fr.o.m. 2013. Därutöver räknas anslaget upp med 19 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att 1 286 090 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Miljöpartiet de gröna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) att anslaget ökas med 20 miljoner kronor i syfte att stärka den regionala biblioteksutvecklingen med fokus på bibliotekarieyrket (yrkande 1). Partiet framhåller att det bara är drygt hälften av alla biblioteksanställda som är utbildade bibliotekarier i dag. Motionärerna anför vidare att om biblioteken ska fylla sin roll i framtiden krävs välutbildade biblioteksanställda med hög informationskompetens. Även i Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) tas anslagsökningen upp (yrkande 33).

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget minskas med 50 miljoner kronor (yrkande 2). Motionärerna föreslår förändrat fokus för kulturpolitiken och vill därmed avveckla det offentliga stödet till mångkulturella verksamheter.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ökas med 70 miljoner kronor. Partiet avsätter 50 miljoner kronor för att möjliggöra fri entré på regionala och kommunala museer, 10 miljoner kronor för att anställa regionala amatörkulturkonsulen-

ter och 10 miljoner kronor för att inrätta konsulenttjänster inom teater och dans inom varje län. I kommittémotion 2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. begär Vänsterpartiet ett tillkännagivande till regeringen om att införa fritt inträde på lokala och regionala museer (yrkande 16). Motionärerna anser att de offentliga museerna och deras samlingar, som medborgarna äger tillsammans, bör komma alla till del oavsett ekonomiska förutsättningar att betala inträde.

Bakgrund

Anslaget används bl.a. för den s.k. kultursamverkansmodellen, som nu införs successivt i landet sedan 2011 och omfattar de sju verksamheter som redovisats ovan. Syftet med samverkansmodellen är bl.a. att i enlighet med de nationella kulturpolitiska målen få ett ökat genomslag för regionala prioriteringar och variationer vid fördelningen av statliga medel samt föra kulturen närmare medborgarna. Kultursamverkansmodellen är fr.o.m. 2012 införd i 16 av 21 län. Från och med 2013 avser ytterligare fyra län att ingå i modellen. Möjligheten till regionala prioriteringar och variationer inom kulturområdet har därmed fått genomslag i större delen av landet.

Utskottets ställningstagande

Stödet till regional kulturverksamhet har förstärkts med totalt 75 miljoner kronor för 2012–2014 för att utveckla och förnya kulturområdet. Utskottet har i samband med föregående års budgetbehandling välkomnat denna uppräkning av anslaget.¹ Resursförstärkningen bör bl.a. innebära goda möjligheter för de landsting som ingår i kultursamverkansmodellen att utveckla modellen för att föra kulturen liksom de kulturpolitiska besluten närmare medborgarna.

Utskottet kan inte se att det är motiverat att räkna upp anslaget ytterligare utöver regeringens förslag. Inte heller finns det skäl att dra ned medelsanvisningen till en lägre nivå. Sverigedemokraternas förslag om neddragning syftar till att minska mångfalden av kulturella uttryck, något som strider mot målen för den förda kulturpolitiken och som skulle resultera i en utarmning av kulturutbudet. Detta kan inte tillstyrkas.

Vad gäller Vänsterpartiets förslag om fri entré på regionala och kommunala museer och om att anställa konsulenter av olika slag vill utskottet påminna om att kultursamverkansmodellen syftar till att ge ökat utrymme för regionala prioriteringar.

Vad gäller biblioteken vill utskottet understryka att det är huvudmännen för verksamheten som har ansvar för kompetensförsörjningen.

Därmed ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till medelsanvisning.

¹ Prop. 2011/12:1 utg.omr. 17, bet. 2011/12:KrU1, rskr. 2011/12:75.

Myndigheten för kulturanalys (1:7)

Anslaget används för förvaltningskostnader för Myndigheten för kulturanalys samt för forsknings- och utvecklingsinsatser på kulturområdet. Myndigheten för kulturanalys har till uppgift att, med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen, utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet. I uppdraget ingår att analysera utvecklingen både inom detta område och inom andra samhällsområden som har betydelse för kulturlivet.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 4 miljoner kronor för 2013 och 2 miljoner kronor fr.o.m. 2014 bl.a. för att myndigheten fr.o.m. den 1 januari 2012 har ansvar för den officiella statistiken inom kulturområdet.

Regeringen föreslår att 13 519 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår också en uppräknings av anslaget med 79 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Jobbskapande projekt inom kulturområdet (99:1, förslag om nytt anslag)

Motionen

Socialdemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) att 122 miljoner kronor avsätts till jobbskapande projekt inom kulturområdet (yrkande 1). Vidare begär man ett tillkännagivande till regeringen om att lägga ned Kulturarvslyftet och införa ett nytt Accessprojekt (yrkande 5). Motionärerna anser att Kulturarvslyftet har misslyckats och föreslår nu att pengarna förs över i ett nytt Accessprojekt. Det nya Accessprojektet bör vidgas till att utöver museer och arkiv även kunna omfatta scenkonstinstitutioner och ideella föreningar, t.ex. riksorganisationer inom kulturområdet. Uppdraget bör samordnas av Statens kulturråd, anser motionärerna. Socialdemokraterna föreslår samtidigt en minskning av anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv med motsvarande belopp.

Utskottets ställningstagande

Syftet med Kulturarvslyftet är att erbjuda en meningsfull och utvecklande sysselsättning för personer som har nedsatt arbetsförmåga och som i dag står långt ifrån arbetsmarknaden. Samtidigt är tanken att Kulturarvslyftet

ska leda till att viktiga arbetsuppgifter inom kulturarvsområdet som annars inte skulle bli utförda kan bli det. Utskottet anser att det är en angelägen arbetsmarknadspolitisk satsning.

Utskottet kan konstatera att starten för Kulturarvslyftet varit längre och trögare än vad man förväntat sig. Statistik från Riksantikvarieämbetet (RAÄ) visar att RAÄ har fattat beslut om 106 utvecklingsanställningar och 93 platser för förberedande insatser (november 2012). Totalt har 117 ansökningar kommit in som innebär ca 440 anställningar. Samtidigt som man kan konstatera att detta är väsentligt lägre än beräknat bör man också beakta att det i allmänhet rör sig om fleråriga projekt. Det är svårt att göra en säker prognos för hur många som får sysselsättning i framtiden. Regeringen har anfört att den kommer att fortsätta att följa och analysera satsningen noga. Även utskottet avser att noga följa utvecklingen. Utskottet är för sin del inte berett att stödja förslaget i motionen om att avveckla verksamheten och i stället införa ett nytt Accessprojekt. Att lägga ner Kulturarvslyftet så som Socialdemokraterna föreslår skulle drabba människor som står långt bort från arbetsmarknaden, det vore ett hårt slag. Förslaget avvisas därmed.

Skapande äldreomsorg (99:2, förslag om nytt anslag)

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att 35 miljoner kronor avsätts för att ge stöd till projekt som stärker äldre människors möjlighet till deltagande i kulturlivet (yrkande 2). Partiet vill därmed förstärka den engångssatsning på kultur för äldre som regeringen initierade 2011 samt göra den till ett permanent anslag. I partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs ett tillkännagivande till regeringen om kultur för äldre (yrkande 13). Motionärerna anser att kulturen för äldre snarast bör struktureras på nationell nivå och vill därför införa ett riktat nationellt stöd för ett utökat samarbete mellan kultursektorn och omsorgssektorn samt säkerställa att ett brett kulturutbud finns tillgängligt för äldre i deras vardag.

Utskottets ställningstagande

En viktig del i de kulturpolitiska målen är att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Detta gäller givetvis också äldre. Utskottet har därför bejakat den satsning regeringen påbörjade 2011 i syfte att öka och fördjupa kunskapen om hur kultur långsiktigt kan bidra till att stärka äldres hälsa. Statens kulturråd fick i uppdrag att fördela särskilda medel, 30 miljoner kronor, för att främja äldre människors delaktighet i kulturlivet genom såväl kulturupplevelser som eget skapande i gemenskap med andra. För 2012 har ytterligare 10 nya miljoner skjutits till. Bidraget syftar även till att främja en större systematik, ökad samverkan och höjd kvalitet inom

det pågående utvecklingsarbetet med kulturinsatser inom äldreområdet. En inspirationsskrift har nyligen presenterats av Kulturrådet (Kulturrådets skriftserie 2012:5).

Insatsen kommer att utvärderas och presenteras i en rapport senast den 31 december 2013. Denna kommer att spridas till vård- och omsorgssektorn samt kultursektorn.

Utskottet vill understryka att det kontinuerligt pågår ett arbete med kultur för äldre inom vård och omsorg. Utskottet, som anser att det är viktigt att samverka mellan kulturpolitiken och andra områden fortsätter, avser att följa de insatser som görs. Utskottet anser inte att det nu bör anvisas medel under ett nytt anslag. De aktuella motionsyrkandena avvisas därmed.

Teater, dans och musik

Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Drottningholms slottsteater och Voksenåsen (2:1)

Anslaget används för bidrag till fem riksinstitutioner på teater-, dans- och musikområdet, nämligen de två nationalscenerna Operan och Dramaten samt Riksteatern, Dansens Hus och Drottningholms slottsteater. Vidare anvisas bidrag till Voksenåsen AS, dvs. Norges nationalgåva till Sverige, under anslaget.

Propositionen

Regeringen föreslår att bidraget till Operan ska uppgå till 435 198 000 kronor för 2013.

Bidraget till Dramaten föreslås uppgå till 222 481 000 kronor för 2013.

Bidraget till Riksteatern föreslås uppgå till 256 028 000 kronor för 2013.

Bidraget till Dansens Hus föreslås uppgå till 23 158 000 kronor för 2013.

Bidraget till Drottningholms slottsteater föreslås uppgå till 10 916 000 kronor för 2013.

För Voksenåsen AS uppgår bidraget till 10 261 000 kronor för 2013.

Sammantaget föreslår regeringen att 958 042 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 6 308 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens medelsanvisning under anslaget.

Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (2:2)

Under anslaget beräknas medel för bidrag till den fria scenkonsten samt arrangerande musikföreningar, stöd till produktion och distribution av fonogram, bidrag till vissa aktörer av kulturpolitiskt intresse, bidrag till samverkan med tonsättare m.m. Anslaget får belastas med vissa kostnader för administration och genomförande av verksamheten.

Propositionen

Regeringen föreslår att 189 503 000 kronor sammantaget ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 1 föreslår Socialdemokraterna en ökning av anslaget med 25 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Av ökningen avser 12,5 miljoner kronor stödet till de fria grupperna för att kulturskaparna fritt och självständigt ska få möjlighet att utveckla sin konstform. Vidare avser 12,5 miljoner kronor en ökning av arrangörsstödet. Av motionen framgår att motionärerna föreslår att Kulturrådet vid sin fördelning av stödet ska prioritera arrangörsföreningar som arbetar med att presentera svensk folkmusik och folk- respektive konstmusik med rötter i andra kulturer än den västerländska samt jazzmusik.

I partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår Vänsterpartiet att teaterscenen Unga Klara i Stockholm ska få det nationella ansvaret för barn- och ungdomsteater och få status som nationell scen. I detta syfte föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att Statens kulturråd och Konstnärsnämnden har fått i uppdrag att, efter samråd med Statens musikverk, kartlägga och analysera arrangörsverksamheten på musikområdet. Analysen ska bl.a. omfatta uppnådda resultat inom det statliga området samt bedömningar om hur det nuvarande statliga stödet, inom befintliga budgetramar och utifrån de kulturpolitiska målen, kan vidareutvecklas för att öka tillgången av musik av hög kvalitet och för att bättre svara mot behoven inom musiklivet. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 15 januari 2013.

Kulturutskottet avstyrkte senast hösten 2011 (bet. 2011/12:KrU1) motionsyrkanden som syftade till att Unga Klara skulle bli nationell scen för barn- och ungdomsteater. Utskottet framhöll samtidigt bl.a. att Unga Klaras produktion i många avseenden varit nyskapande och gått i bräsch för barn- och ungdomsteatern och att dess verksamhet är av såväl nationellt som internationellt intresse. Utskottet noterade att regeringen i Sta-

tens kulturråds regleringsbrev för såväl 2010 som 2011 har pekat ut Unga Klara som en verksamhet som ska beviljas statligt stöd. För 2010 fick Unga Klara 3 miljoner kronor i stöd. För 2011 räknades stödet upp till 3,15 miljoner kronor (bet. 2010/11:KrU6). Regeringen har även i Kulturrådets regleringsbrev för 2012 pekat ut Unga Klara som en aktör av kulturpolitiskt intresse. Unga Klara fick 2012 3,5 miljoner kronor i verksamhetsstöd från Kulturrådet.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget. Utskottet anser inte att det finns skäl att tillstyrka de aktuella motionsförslagen om en höjning av anslaget.

Förslag om ett bemyndigande som är kopplat till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Statens musikverk (2:3)

Under anslaget anvisas medel för Statens musikverks förvaltningskostnader, projektverksamhet inom musikområdet samt kostnader för avveckling av Stiftelsen Svenska rixskonserter såsom pensionskostnader som regleras retroaktivt. Statens musikverk ska främja ett varierat musikaliskt utbud, präglat av konstnärlig förnyelse och hög kvalitet i hela landet. Myndigheten ska dokumentera, bevara, främja, bygga upp kunskap om och tillgängliggöra teaterns, dansens och musikens kulturarv.

Propositionen

Sammantaget föreslår regeringen att 104 699 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknning av anslaget med 637 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Regeringen anför vidare att anslaget ska tillföras 4 miljoner kronor fr.o.m. 2014 för kostnader i samband med en renovering av Musik- och teatermuseet.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2 att anslaget ska öka med 6 miljoner kronor. Av dessa medel vill partiet avsätta ca 1,5 miljoner kronor för att stärka och samordna visarkiv, bl.a. visarkivet i Västervik. Motionärerna anför att Statens musikverk i ökad omfattning ska bevara och sprida kulturarvet samt levandegöra den traditionella, folkliga, svenska kulturen.

Utskottets ställningstagande

Den 1 maj 2011 inledde Statens musikverk sin verksamhet. Myndigheten, som innefattar verksamheten vid tidigare Statens musiksamlingar och delar av Rixskonserterens verksamhet, ska främja ett varierat musikaliskt utbud i

hela landet som är präglad av konstnärlig förnyelse och hög kvalitet. Musikverket ska också stödja utvecklingen av ett professionellt musikliv. Statens musikverk ska även, liksom tidigare Statens musiksamlingar, dokumentera, främja och bygga upp kunskap om och tillgängliggöra teaterns, dansens och musikens kulturarv. Svenskt visarkiv är en enhet inom Statens musikverk. Västerviks musikbibliotek och visarkiv drivs av Västerviks kommun.

En viktig uppgift för myndigheten är givetvis att främja och tillgängliggöra teaterns, dansens och musikens kulturarv. Utskottet är emellertid inte berett att som föreslås i motionen höja anslagsnivån. Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp regeringen har föreslagit och avstyrker därmed motionsyrkandet om ytterligare medel.

Litteraturen, läsandet och språket

Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter (3:1)

Anslaget används för stöd till utgivning och spridning av litteratur och kulturtidskrifter, stöd till insatser för att främja läsandet samt ett litteraturpris till Astrid Lindgrens minne. Anslaget får belastas med vissa kostnader för administration och genomförande av verksamheten.

Propositionen

Regeringen föreslår att 123 682 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår att regeringen ger Statens kulturråd i uppdrag att i samarbete med Kungl. biblioteket intensifiera läsfrämjande insatser inom ramen för ett Läslyft. Socialdemokraterna föreslår därför i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 1 att anslaget för 2013 ökar med 10 miljoner kronor.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2 en minskning med 47 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Sverigedemokraterna föreslår att stöd till kulturtidskrifter och litteraturstödet, med undantag för stödet till utgivning av böcker på minoritetsspråk samt stödet till skolklassiker, avskaffas. Genom en sådan åtgärd minskas anslaget med 52 miljoner kronor. Vidare föreslås att 5 miljoner kronor tillförs anslaget för ökade satsningar på läsfrämjande insatser. Sverigedemokraterna framför i partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 14 att den som har en låg läsförståelse riskerar, i dagens kunskapssamhälle, att hamna i ett permanent utanförskap och ha färre möjligheter att fullt ut delta i det demokratiska samtalet. I avvaktan på nya åtgärder för förbättrad läsförståelse med

anledning av Litteraturutredningens förslag vill Sverigedemokraterna stärka de befintliga insatserna på området. Partiet vill därför att de medel som Kulturrådet fördelar till läsfrämjande projekt för barn och unga ökas.

I partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår Vänsterpartiet att anslaget ska öka med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Av ökningen avser 5 miljoner kronor stöd till En bok för alla som bör ges ett förnyat och breddat uppdrag. Vidare föreslår partiet att litteraturstödet höjs med 5 miljoner kronor, eftersom det spelar en stor roll för den litterära mångfalden. Inte minst gäller detta för icke-kommersiella genrer som poesi, översatt skönlitteratur, litteratur på de nationella minoritetsspråken, teckenspråk och större invandrarspråk.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att Litteraturutredningen i september 2012 lämnade sitt slutbetänkande Läsandets kultur (SOU 2012:65). Litteraturutredningen har haft i uppdrag att analysera litteraturens ställning i Sverige (dir. 2011:24). Kommittén har bl.a. analyserat litteraturens ställning i skolan, läsfrämjande insatser, bok- och tidskriftsmarknaden och det internationella utbytet på litteraturområdet. Kommittén föreslår bl.a. ett läslyft för Sverige och ett antal åtgärder för att stärka läsinläring, läsfrämjande och möjligheterna att ta del av litteratur.

Regeringen beslutade den 22 december 2011, med utgångspunkt i ett förslag från den då pågående Litteraturutredningen, om tre nya stöd som syftar till att stärka litteraturens ställning, öka läsandet och lyfta fram kvalitetslitteratur. De nya formerna för stöd till området ska möjliggöra försöksverksamhet och nya idéer. De tre utpekade områdena är försöksverksamhet som syftar till att finna nya former för samarbete mellan folkbibliotek och studieförbund om läsfrämjande åtgärder, stöd till den fysiska bokhandeln för litterära evenemang samt stöd för elektronisk utgivning av titlar ur förlagens befintliga katalog av tryckta utgåvor. En miljon kronor till vardera området ska fördelas 2012. Utskottet vill också erinra om att det i Statens kulturråds regleringsbrev för 2012 anges att minst 13 miljoner kronor av anslaget 3:1 ska användas till läsfrämjande insatser.

Utskottet ser med oro på den försämrade läsförmågan bland unga och menar att åtgärder är nödvändiga för att stärka ungas läsfärdighet, inte minst för att stärka unga människors deltagande i samhällslivet. Utskottet konstaterar samtidigt att det pågår ett intensivt arbete på litteraturområden som i hög grad berör de frågor som förs fram i de aktuella motionerna bl.a. när det gäller läsfrämjande. Litteraturutredningen för t.ex. fram förslag om ett läslyft för Sverige. Enligt utskottets uppfattning är nivån på anslaget väl balanserad. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget. De här aktuella motionsyrkandena om en höjning respektive sänkning av anslaget avstyrks därmed.

Förslag om ett bemyndigande som är kopplat till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (3:2)

Anslaget används för Talboks- och punktskriftsbibliotekets (TPB) förvaltningskostnader och verksamhet. TPB är en statlig myndighet som i samverkan med andra bibliotek ska arbeta för att personer med funktionsnedsättning får tillgång till litteratur som de kan ta del av. Det är även TPB som svarar för att högskolestuderande personer med funktionsnedsättning i form av läshandikapp förses med tillgänglig studielitteratur.

Propositionen

Till följd av att tidigare omprioriteringar från anslaget återförs ökar anslaget med 352 000 kronor 2013 (anslaget minskades 2012 med 350 000 kronor).

Sammantaget föreslår regeringen att 86 726 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräkningskostnad på 593 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Regeringen avser att ändra myndighetens namn till Myndigheten för tillgängliga medier. Namnändringen beräknas gälla fr.o.m. den 1 januari 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Den av regeringen aviserade namnändringen och därmed sammanhängande lagändring kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt i betänkandet.

Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (3:3)

Anslaget används för bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (Centrum för lättläst). Enligt stadgarna har stiftelsen till ändamål att äga och ge ut en nyhetstidning för personer med funktionsnedsättning samt att ge ut lättlästa böcker (LL-böcker). Verksamheten ska bedrivas utan vinstsyfte och inom ramen för det avtal som träffas mellan staten och stiftelsen. Det nuvarande avtalet löper t.o.m. den 31 december 2013.

Propositionen

Regeringen föreslår att 16 803 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräkningskostnad på 105 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelstillelningen under anslaget. Utskottet noterar att regeringen nyligen beslutat om en utredning med uppdrag att se över statens insatser för lättläst. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2013.

Institutet för språk och folkminnen (3:4)

Anslaget används till förvaltningskostnader för Institutet för språk och folkminnen. Institutet är en central myndighet på språkets område som har till uppgift att bedriva språkvård och på vetenskaplig grund öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, folkminnen, namn och språkligt burna kulturarv i Sverige. Vidare ska institutet bedriva forskning samt delta i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde. Institutets verksamhet bedrivs i Uppsala, Lund, Göteborg, Umeå och Stockholm.

Propositionen

Regeringen föreslår att 1 miljon kronor överförs från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning fr.o.m. 2013 för att Institutet för språk och folkminnen tar över ansvaret för lexikaliskt arbete inom tolkområdet. Därutöver räknas anslaget upp med 249 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Sammantaget föreslår regeringen att 54 672 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2 en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor. Av motionen framgår det att partiet vill ytterligare skydda det immateriella kulturarvet samt bevara och levandegöra det estlandssvenska och finlandssvenska kulturarvet. I motion 2012/13:Kr333 av Mattias Karlsson och Richard Jomshof (båda SD) framförs att Institutet för språk och folkminnen bör ges ett uttalat uppdrag att bevara och levandegöra de finlandssvenska och estlandssvenska minoriteternas kulturarv.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att de uppgifter som Institutet för språk och folkminnen har på kulturarvsområdet är betydelsefulla för medborgarna, inte minst genom att de bidrar till att ge oss perspektiv på vår egen tid. Utskottet är emellertid inte berett att förorda en ökning av anslaget utan ställer sig i stället bakom regeringens förslag till medelsanvisning.

Bildkonst, arkitektur, form och design

Statens konstråd (4:1)

Anslaget används för Statens konstråds förvaltningskostnader. Konstrådet har till uppgift att verka för att konsten blir ett naturligt och framträdande inslag i samhällsmiljön genom att förvärva god samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet, medverka till att konst tillförs även andra gemensamma miljöer än sådana som brukas av staten och sprida kunskap om konstens betydelse för en god samhällsmiljö.

Propositionen

Regeringen föreslår att 7 895 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 40 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Motionen

I kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) föreslår Sverigedemokraterna att anslaget minskas med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag till följd av ett minskat uppdrag gällande konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte anledning att minska anslaget som Sverigedemokraterna föreslår utan ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning.

Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (4:2)

Under anslaget beräknas medel för konstförvärv som beslutas av Statens konstråd. Anslaget får belastas med vissa kostnader för administration och genomförande av verksamheten.

Propositionen

Regeringen föreslår att 33 100 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson m.fl. (S) att anslaget ökar med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Genom denna ökning skapas enligt motionärerna fler arbetstillfällen för konstnärer (yrkande 1).

I kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) föreslår Sverigedemokraterna att anslaget minskas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen ligger enligt motionärerna

i linje med deras principiella hållning om att den statliga subventioneringen av samtidskonst till konstnärer bör bli något mer återhållsam (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att vare sig minska eller öka anslaget i förhållande till regeringens förslag. De aktuella motionsyrkandena avstyrks därför.

Förslag om ett bemyndigande som är knutet till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Nämnden för hemslöjdsfrågor (4:3)

Anslaget används för förvaltningskostnader vid Nämnden för hemslöjdsfrågor samt för bidrag till rikshemslöjdskonsulenternas verksamhet, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund och projekt inom hemslöjdsområdet. Tillväxtverket svarar för nämndens medelsförvaltning och personaladministration.

Propositionen

Regeringen föreslår att 11 363 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknings av anslaget med 8 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget tillförs 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag i syfte att, med särskilt fokus på barn och unga, intensifiera arbetet med att skapa intresse för och sprida kunskap om äldre hantverksmetoder och den traditionella svenska folkkonsten (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

I takt med att kultursamverkansmodellen införs får Nämnden för hemslöjdsfrågor (NFH) nya förutsättningar för sin verksamhet. Fördelningen av statliga bidrag till länslemslöjdskonsulenter kommer huvudsakligen att ske inom ramen för modellen. Med anledning av detta har en översyn genomförts av det framtida behovet av nationell samordning på hemslöjdsområdet samt av NFH:s verksamhet (Ds 2012:8). Promemorian har remitterats och förslagen bereds inom Regeringskansliet. Detta pågående beredningsarbete bör avvaktas, och utskottets uppfattning är att regeringens förslag till medelstildelning är väl avvägt. Sverigedemokraternas motionsyrkande avstyrks därmed.

Bidrag till bild- och formområdet (4:4)

Under anslaget beräknas medel för bidrag till bild- och formområdet, såsom statsbidrag till kulturella ändamål, statsbidrag till vissa utställare inom bild- och formområdet och till konsthantverkskooperativ samt statligt utrustningsbidrag till kollektivverkstäder. Anslaget används även för bidrag till folkparkerna och vissa samlingslokalhållande organisationer för konstförvärv.

Propositionen

Regeringen föreslår att 28 199 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Miljöpartiet de gröna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1 och partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 33 att Statens kulturråds förvaltningsanslag (anslaget 1:1) ska tillföras 8 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Av motivtexten framgår att ökningen avser bidraget till utställningsersättning. Efter som bidragsmedlen för ersättningen anvisas under detta anslag bör även yrkandet behandlas under detta anslag.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ökar med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Ökningen är avsedd att höja utställningsersättningen och stödet till kollektivverkstäder, i syfte att öka mångfalden och kvaliteten. Liknande synpunkter framförs i Vänsterpartiets kommittémotion 2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 19.

Bakgrund

Under 2008 godkändes ett nytt ramavtal för konstnärers medverkan och ersättning vid utställning, det s.k. MU-avtalet. Avtalet förhandlades fram mellan Statens kulturråd – på uppdrag av regeringen – och företrädare för bildkonstorganisationer och gäller för statliga myndigheter, institutioner eller andra arrangörer som får statliga bidrag för sin verksamhet. Avtalet har medfört en modernisering av beräkningsgrunderna för all slags bildkonst, en breddning av ersättningarna till att även gälla konceptuell konst och videokonst samt en generell ökning av ersättningsnivåerna. Avtalet fungerar även som en förebild för andra offentliga och privata utställare.

Utskottets ställningstagande

Med anledning av vad som anförs av Miljöpartiet de gröna, att konstnärer inte alltid får den utställningsersättning som de har rätt till, vill utskottet framhålla att Kulturrådet har tillsatt en referensgrupp som följer upp MU-avtalet. Gruppen består av ledamöter från Moderna museet och Riksutställningar samt de konstnärsorganisationer som omfattas av avtalet. Referensgruppen träffas några gånger per år och diskuterar bl.a. hur avtalet

tillämpas och vilka problem som kan uppstå. Utskottet finner inte skäl att tillstyrka någon uppräknig av anslaget och därmed en omprioritering inom utgiftsområdet utan ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning. Miljöpartiet de grönas och Vänsterpartiets yrkanden avstyrks därmed.

Kulturskaparnas villkor

Konstnärsnämnden (5:1)

Anslaget används för Konstnärsnämndens förvaltningskostnader. Nämnden har till uppgift att besluta om statliga ersättningar och bidrag till bild-, form-, musik-, teater-, dans- och filmkonstnärer. Nämnden ska vidare hålla sig underrättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden samt löpande bevaka trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärlig verksamhet. Konstnärsnämnden fördelar även stöd till produktion av kortfilm under anslaget 10:1 *Filmstöd*.

Propositionen

Regeringen föreslår att 18 333 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 97 000 kronor i pris- och löneomräknig.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Ersättningar och bidrag till konstnärer (5:2)

Anslaget används för ersättningar och bidrag inom bild-, form-, musik-, teater-, dans-, ord- och filmområdet. Konstnärsnämnden är huvudansvarig myndighet för bidragsgivning inom området. Styrelsen för Sveriges bildkonstnärnsfond, som är en del av Konstnärsnämnden, fördelar bl.a. ersättning till bild- och formkonstnärer för att deras verk i offentliga institutioners ägo visas för allmänheten eller används på annat allmännyttigt sätt (visningsersättning). Den individuella visningsersättningen fördelas av Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS) på basis av det offentliga innehavet av konstnäreis verk. Biblioteksersättning till upphovsmän av litterära verk för användning av deras verk genom de svenska folk- och skolbiblioteken fördelas av Sveriges författarfond. Övriga bidrag till konstnärer fördelas i första hand av Konstnärsnämnden. Anslaget får belastas med vissa kostnader för administration och genomförande av verksamheten.

Propositionen

Regeringen föreslår att 331 954 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Miljöpartiet de gröna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) att anslaget tillförs sammanlagt 72 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 1). Av ökningen avsätts 8 miljoner kronor för att göra samtliga stipendier som Konstnärsnämnden delar ut skattepliktiga och pensionsgrundande. Vidare föreslår partiet att 64 miljoner kronor avsätts för att räkna upp biblioteksersättningen till 2 kronor per hemlån av originalverk. Även i Miljöpartiet de grönas partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) tas anslagsökningen upp (yrkande 33).

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget ska minskas med 33 miljoner kronor. Motionärerna framhåller att detta ligger i linje med deras principiella hållning om att den statliga subventioneringen av samtidskonst till konstnärer bör bli något mer återhållsam (yrkande 2).

För att förbättra frilansande kulturutövares möjligheter till försörjning och kompetensutveckling mellan uppdragen föreslår Vänsterpartiet i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget tillförs 20 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Ökningen ska gå till Teater-, Dans- och Musikallianserna. Frågan om medel till Teater-, Dans- och Musikallianserna har behandlats ovan under anslaget 1:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete*.

Utskottets ställningstagande

Beträffande biblioteksersättningen enades Kulturdepartementet och de litterära upphovsmännen under 2011 om en tvåårig överenskommelse där biblioteksersättningens grundbelopp höjs med 2 öre 2012 till 1,35 kronor och med ytterligare 2 öre till 1,37 kronor 2013. Litteraturutredningen anser i sitt betänkande Läsandets kultur (SOU 2012:65) beträffande biblioteksersättningen och den s.k. förhandlingsordningen att parterna, dvs. regeringen och upphovsmanorganisationerna, bör sluta en ny överenskommelse som bl.a. tydliggör att beslut ska fattas för längre tidsperioder än i dag och att ersättningen däremellan ska räknas upp enligt systemet med pris- och löneomräkning i staten. Betänkandet har skickats ut på remiss. Remisstiden går ut den 1 mars 2013.

När det gäller stipendier som tas upp av Miljöpartiet de gröna kan det nämnas att Konstnärsnämnden har uppgett i sin årsredovisning för 2011 att ett- och tvååriga arbetsstipendier, s.k. punktstipendier, är skattefria medan fleråriga löpande stipendier är beskattade. På de beskattade stipendierna betalas pensionsavgift. Stipendier kan inte räknas med i den sjukpen-

ningsgrundande inkomsten (SGI) som bl.a. är underlag för sjukpenning, sjuklön och föräldrapenning. Orsaken är att stipendier inte är inkomst av tjänst men därmed inte heller dras in vid sjukdom eller föräldraledighet.

Sammanfattningsvis anser utskottet att det pågående beredningsarbetet av Litteraturutredningens förslag inte bör föregripas och inte heller att det finns andra skäl att frångå regeringens förslag till medelsanvisning. De aktuella motionsyrkandena avstyrks därmed.

Förslag om ett bemyndigande som är knutet till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Arkiv

Riksarkivet (6:1)

Anslaget används för förvaltningskostnader för Riksarkivet som är statlig arkivmyndighet med särskilt ansvar för den statliga arkivverksamheten och för arkivvården i landet. Sedan den 1 januari 2010 är de tidigare självständiga landsarkiven avvecklade och ingår numera som avdelningar inom Riksarkivet. De organisatoriskt självständiga arkiven Stockholms stadsarkiv och Värmlandsarkiv har funktion som landsarkiv inom Stockholms respektive Värmlands län.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget fr.o.m. 2013 tillförs 470 000 kronor för mottagande av arkivmaterial från Arbetsförmedlingen och 62 000 kronor för mottagande av arkivmaterial från Statens medieråd. Därutöver räknas anslaget upp med 3 353 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Sammantaget föreslår regeringen att 350 165 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Kulturmiljö

Riksantikvarieämbetet (7:1)

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är förvaltningsmyndighet för frågor om kulturmiljö och kulturarv. RAÄ ska bl.a. värna om kulturvärdena i bebyggelsen och i landskapet, bevaka kulturmiljöintresset vid samhällsplanering och byggnad samt verka för ett försvarat och bevarat kulturarv samt ett

hållbart samhälle med goda livsmiljöer. Dessutom ska RAÄ utföra arkeologiska undersökningar samt samordna frågor om konservering och vård av byggnader, föremål och annat kulturhistoriskt material.

Propositionen

Regeringen föreslår att 215 241 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 1 292 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Motionen

I kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) föreslår Sverigedemokraterna att anslaget ökas med 30 miljoner kronor (yrkande 2). Ökningen ska enligt motionärerna täcka kostnader i samband med införandet av ett svenskt fartygsvärn såväl som ökade utgifter till följd av en ambitionshöjning gällande basverksamheten, förbättrad tillgänglighet till fornminnen och intensifierade åtgärder mot kulturarvsbrottslighet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner den föreslagna medelsanvisningen väl avvägd och ansluter sig inte till Sverigedemokraternas förslag om att öka anslaget med 30 miljoner kronor eller närmare 14 procent.

Bidrag till kulturmiljövård (7:2)

Bidrag till kulturmiljövård lämnas för insatser som bidrar till att kulturmiljön bevaras och görs tillgänglig. Anslaget används även för att täcka kostnaderna för vissa arkeologiska undersökningar och för arbetet med att ta till vara fornyfynd.

Bidragen fördelas enligt förordningen (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer.

Propositionen

Regeringen föreslår att 251 718 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget tillförs 160 miljoner kronor (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner den föreslagna medelsanvisningen väl avvägd och kan inte stödja förslaget i motionen om att öka anslaget med närmare 65 procent.

Förslaget om ett bemyndigande som är knutet till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Kyrkoantikvarisk ersättning (7:3)

Enligt tidigare riksdagsbeslut får Svenska kyrkan sedan 2002 viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena, s.k. kyrkoantikvarisk ersättning.

Propositionen

Regeringen föreslår att 460 miljoner kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) föreslår Sverigedemokraterna att anslaget tillförs 50 miljoner kronor (yrkande 2). Utöver en generell ambitionshöjning gällande basverksamheten syftar ökningen särskilt till att möjliggöra insatser för bevarande av det immateriella kyrkliga kulturarvet samt förbättrad vård och tillgängliggörande av äldre inventarier. I partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs ett tillkännagivande till regeringen om att se över det regelverk som omger kyrkoantikvarieersättningen så att kyrkan får rätt att använda ersättningen både till administration kopplad till det kyrkoantikvariska arbetet och till bevarandet av den immateriella delen av det kristna kulturarvet (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

I 4 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (kulturminneslagen) finns bestämmelser om skydd för de kyrkliga kulturminnena, dvs. kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser. Här föreskrivs även om viss ersättning till Svenska kyrkan för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena (kyrkoantikvarisk ersättning). Ersättningen ska fördelas av Svenska kyrkan efter samråd med myndigheter på kulturmiljöområdet. Av förarbetena framgår att den kyrkoantikvariska ersättningen är avsedd bara för den del av kostnaderna för förvaltningen av de kyrkliga kulturminnena som är en följd av bestämmelserna i 4 kap. kulturminneslagen. Det är med andra ord fråga om sådana extrakostnader, s.k. antikvariska överkostnader, som uppkommer på grund av kulturhistoriska hänsynstaganden. Ersättningen är alltså inte avsedd för övriga kostnader för de kyrkliga kulturmin-

nen och inte heller för förvaltning av annan kyrklig egendom, för att bedriva verksamhet eller för administration.² Ersättningen är inte heller avsedd för bevarande av den immateriella delen av det kristna kulturarvet.

Den kyrkoantikvariska ersättningen har stor betydelse för bevarandet av det kyrkliga kulturarvet. Genom att regeringen i budgetpropositionen för 2010 aviserade att den avsåg att avsätta 460 miljoner kronor per år under perioden 2010–2014 skapades goda och stabila förutsättningar för Svenska kyrkan att göra de bedömningar och prioriteringar som är nödvändiga för att långsiktigt bevara de kyrkliga kulturminnena. Utskottet ställer sig därmed bakom regeringens förslag till medelsanvisning och avvisar Sverigedemokraternas förslag.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen att den inlett ett arbete med berörda parter för att ta fram ett underlag inför den s.k. kontrollstationen 2014 som bl.a. syftar till att ge en samlad bild av den kyrkoantikvariska ersättningens effekter. Utskottet kommer att följa detta arbete.

Kulturarvsfond (99:3, förslag om nytt anslag)

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att 100 miljoner kronor anvisas för att inrätta en statlig kulturarvsfond (yrkande 2). Till denna ska privatpersoner, organisationer, föreningar och i särskilda fall även kommuner kunna vända sig för att äska medel till verksamheter som bevarar och levandegör det traditionella kulturarvet, anför motionärerna. I partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär Sverigedemokraterna ett tillkännagivande till regeringen om inrättandet av en statlig kulturarvsfond (yrkande 5). Motionärerna understryker att utöver att bidra med rent ekonomiska medel skulle en särskild kulturarvsfond också innebära en tydlig signal om att staten värdesätter den svenska nationens historia och kulturarv.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte ett likartat förslag i såväl föregående års budgetbetänkande 2011/12:KrU1 som budgetbetänkande 2010/11:KrU1. Utskottet framhöll att det är problematiskt att särskilja vad som ska betecknas som kärnan i den svenska kulturen. Det som vi brukar kalla svenskt kulturarv, svenska språket, musiken, traditionerna och kulturen, har under århundradenas lopp influerats av många andra kulturer. Utifrån kommande impulser har efter hand införlivats i och i hög grad berikat den svenska kulturen. Det som kan verka vara ”ursvenskt” för vår tids människor härrör mycket ofta från andra länder och andra folk. Det gäller t.ex. sedvänjor, språkliga uttryckssätt, möbler, litteratur, folklig kultur och musik. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

² Prop. 1998/99:38 s. 145.

Utskottet vill än en gång peka på att en stor andel av de medel som anvisas inom utgiftsområde 17 redan i dag går till musei-, arkiv- och kulturmiljöområdena. Dessa medel är avsedda för vårt kulturarv i vid mening.

Utskottet finner det inte motiverat att införa ett nytt anslagsändamål i enlighet med vad som föreslås i de här aktuella motionerna. Utskottet avvisar därmed motionerna.

Museer och utställningar

Centrala museer: Myndigheter (8:1)

Anslaget används till förvaltningskostnader för de centrala museer som är myndigheter. Dessa är:

- Statens historiska museer bestående av Statens historiska museum samt Kungl. myntkabinettet – Sveriges ekonomiska museum
- Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde
- Naturhistoriska riksmuseet
- Statens museer för världskultur bestående av Världskulturmuseet i Göteborg samt Etnografiska museet, Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet
- Livrustkammaren och Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska museet
- Statens maritima museer bestående av Sjöhistoriska museet och Vasamuseet samt Marinmuseum i Karlskrona
- Arkitekturmuseet
- Statens försvarshistoriska museer bestående av Armémuseum samt Flygvapenmuseum i Linköping
- Moderna museet.

Förutom med anslag finansieras de centrala museimyndigheternas verksamhet också med bl.a. avgifter. Under 2011 uppgick avgiftsintäkterna för de centrala museerna till ca 285,8 miljoner kronor. Därtill kommer avgiftsintäkter för Vasamuseet på drygt 110 miljoner kronor och Cosmonova vid Naturhistoriska riksmuseet på ca 15 miljoner kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår i enlighet med beräkningarna i budgetpropositionen för 2011 att Nationalmuseum tillförs 10 miljoner kronor fr.o.m. 2013 för renovering av museet.

Till följd av att den tidigare förstärkningen för Moderna museet i Malmö upphör fr.o.m. 2013 minskar anslaget med 1 miljon kronor.

I enlighet med beräkningarna i budgetpropositionen för 2010 beräknas anslaget minska med 3 miljoner kronor fr.o.m. 2013 när de medel som finansierat Flygvapenmuseum återgår till utgiftsområde 6 Försvar och sam-

hällets krisberedskap. Motsvarande medel omprioriteras fr.o.m. 2013 inom anslaget till Statens försvarshistoriska museer till driften av Flygvapenmuseum.

Regeringen beräknar att anslaget minskas med 6,2 miljoner kronor fr.o.m. 2013 och med ytterligare 1 miljon kronor 2014 till följd av omprioriteringar inom utgiftsområdet.

Totalt föreslår regeringen att 985 392 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknings av anslaget med 29 178 000 kronor i pris- och löneomräkning. Medelstillelningen till respektive myndighet framgår av följande sammanställning.

Tabell 1 Regeringens förslag till medelstillelning till Centrala museer: Myndigheter

Tusental kronor

	2012	2013	Förändring
Statens historiska museer	84 617	85 262	+645
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde	127 443	138 486	+11 043
Naturhistoriska riksmuseet	158 965	160 408	+1 443
Statens museer för världskultur	152 271	154 576	+2 305
Livruskammaren och Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska museet	41 762	42 083	+321
Statens maritima museer	114 483	117 475	+2 992
Arkitekturmuseet	45 501	49 736	+4 235
Statens försvarshistoriska museer	106 966	109 051	+2 085
Moderna museet	124 612	128 315	+3 703
Summa	956 620	985 392	+28 772

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) att anslaget ökar med 80 miljoner kronor (yrkande 1). Motionärerna anser att den fria entrén under 2005 och 2006 möjliggjorde för många fler grupper att ta del av det gemensamma kulturarvet. Inte minst lockade fri entré grupper som aldrig tidigare besökt ett museum, t.ex. barnfamiljer med låga inkomster. Partiet anser att det nu är dags att återigen öppna museerna för fler.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Matias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget minskas med totalt 20 miljoner kronor (yrkande 2). I detta ligger att stödet till Statens museer för världskultur minskas med 15 miljoner kronor som ett första steg i avvecklandet av det statliga stödet till Världskulturmuseet i Göteborg. Vidare minskas stödet till Moderna museet med 20 miljoner kronor, i linje med partiets principiella hållning att den statliga subventioneringen av samtidskonst och samtidskonstnärer bör bli något mer återhållsam. Stödet till Statens historiska museer ökas med 4 miljoner kronor och stödet till Statens maritima

museer ökar med 3 miljoner kronor. Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde, Naturhistoriska riksmuseet, Livrustkammaren och Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska museet samt Statens försvarshistoriska museer tillförs 2 miljoner kronor vardera. Totalt omfördelas således 15 miljoner kronor inom anslaget. Resterande 20 miljoner kronor överförs till anslaget 8:2 *Centrala museer: Stiftelser*.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ökas med 70 miljoner kronor för att återinföra den fria entrén på statliga museer. I kommittémotion 2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) begär Vänsterpartiet ett tillkännagivande till regeringen om att införa fri entré på statliga museer (yrkande 15). Motionärerna anser att de offentliga museerna och deras samlingar, som medborgarna äger tillsammans, bör komma alla till del oavsett ekonomiska förutsättningar att betala inträde.

Utskottets ställningstagande

Med anledning av Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag om att återinföra den fria entrén på de statliga museerna vill utskottet för sin del påminna om den reform med fria museer som genomfördes 2009 och som innebar att riksdagen beslutade att tillföra museisektorn sammanlagt 40 miljoner kronor. Detta för att ge museerna möjlighet att själva prioritera arbetet med att vårda och visa kulturskatterna. Det står därmed varje museum fritt att inom ramen för tilldelade medel avgöra om man ska ha fri entré eller prioritera andra delar av verksamheten. Utskottet påminner också om att barn och ungdomar upp till 19 år har fri entré till statliga museer.

Utskottet kan konstatera att antalet besökare på de statliga museerna ökade 2011, för fjärde året i rad. Besökarna uppgick 2011 till 7,5 miljoner personer, vilket var 6 procent fler än 2010. Även antalet ungdomsbesök ökade med 6 procent.

Utskottet anser att det är angeläget att följa upp museernas resultat såväl kvalitativt som kvantitativt. Detta för att också få reda på hur nöjd publiken är med sitt museibesök. Utskottet ser därför positivt på att regeringen har gett Riksställningar i uppdrag att i samråd med berörda museer föreslå enhetliga metoder för kvalitativa publikundersökningar som kan genomföras på de statliga centrala museerna. Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2012.

I december 2011 beslöt riksdagen att ge regeringen till känna att den skulle följa upp utvecklingen av museibesöken vid de statliga museerna sedan entréavgifterna återinförts och analysera besöksmönstren så att dessa kan ställas mot de kulturpolitiska målen (bet. 2011/12:KrU1, rskr. 2011/12:74). Regeringen har nu redovisat att den med anledning av tillkännagivandet gett Myndigheten för kulturanalys i uppdrag att följa upp utvecklingen

av museibesöken vid de statliga museerna och analysera besöksmönstren så att dessa kan ställas mot de kulturpolitiska målen. Uppdraget ska redovisas till Kulturdepartementet senast den 15 december 2013.

Utskottet kan inte ställa sig bakom Sverigedemokraternas förslag att minska anslaget till Världskulturmuseet med 15 miljoner kronor och inte heller det stora antalet omfördelningar mellan myndigheterna som föreslås av motionärerna.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet därmed bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget och avvisar de alternativa förslagen i motionerna.

Centrala museer: Stiftelser (8:2)

Det finns fyra centrala stiftelsemuseer, nämligen Nordiska museet, Skansen, Tekniska museet och Arbetets museum. För Arbetets museum, som är beläget i Norrköping, har stadgarna fastställts av dess huvudmän, nämligen LO, TCO, ABF, KF och Sensus studieförbund. För de tre övriga stiftelsemuseerna gäller stadgar som har fastställts av regeringen.

Under 2011 uppgick intäkterna från avgifterna för de fyra museerna till drygt 188 miljoner kronor. Av detta belopp svarade Skansen för närmare 117 miljoner kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att 239 538 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 2 150 000 kronor i pris- och löneomräkning. Medelstilldelningen till respektive stiftelse framgår av följande sammanställning.

Tabell 2 Regeringens förslag till medelsfördelning till Centrala museer: Stiftelser
Tusentals kronor

	2012	2013	Förändring
Nordiska museet	110 145	111 209	+1 064
Skansen	67 667	68 257	+590
Tekniska museet	45 339	45 694	+355
Arbetets museum	14 237	14 378	+141
Summa	237 388	239 538	+2 150

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget ökas med 20 miljoner kronor varav Skansen och Nordiska museet erhåller vardera 10 miljoner kronor (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som ovan under anslaget 8:1 *Centrala museer: Myndigheter* avvisat Sverigedemokraternas förslag till minskning av anslaget till förmån för det nu aktuella anslaget, vidhåller denna uppfattning. Utskottet finner således regeringens förslag till medelsanvisning väl avvägd och avvisar förslaget om ytterligare 20 miljoner kronor.

Bidrag till vissa museer (8:3)

Under anslaget beräknas medel för bidrag till ett antal museer och andra institutioner, de flesta med viss formell anknytning till staten. Dessa är Dansmuseet, Millesgården, Thielska galleriet, Föremålsvården i Kiruna, Nobelmuseet, Svensk Form, Röhsska museet, Strindbergsmuseet, Judiska museet, Bildmuseet, Zornsamlingarna, Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum samt Riksförbundet Sveriges museer.

Propositionen

I budgetpropositionen för 2012 tilldelades Thielska galleriet 1 miljon kronor engångsvis för 2012. Under 2013 föreslår regeringen att bidraget till Thielska galleriet höjs med 2 miljoner kronor, varav 1 miljon kronor engångsvis, för att fortsätta det förändringsarbete som inletts.

Bidraget till Zornsamlingarna höjs med 200 000 kronor under 2013 för planerat underhåll.

Bidraget till Judiska museet höjs med 1 miljon kronor fr.o.m. 2013 för att ge verksamheten en stabilare grund.

Bidraget till Dansmuseet höjs med 1 miljon kronor fr.o.m. 2013 för att man även i fortsättningen ska kunna bedriva kvalitativ verksamhet.

Därutöver räknas anslaget upp med 289 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår sammanfattningsvis att 46 639 000 kronor anvisas för 2013.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) begär Sverigedemokraterna att anslaget ökas med 1 miljon kronor i syfte att utveckla verksamheten vid Zornsamlingarna och Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum (yrkande 2).

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ökas med 5 miljoner kronor och att ett populärkulturcentrum för film, musik, dataspel, serietecknande och annan samtida populärkultur inrättas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar det förändringsarbete som påbörjats på Thielska galleriet och det medelstillskott som regeringen föreslår för att ge goda förutsättningar för detta arbete. Utskottet är också positivt till de satsningar som regeringen föreslår i övrigt.

Utskottet är inte berett att föreslå att ett populärkulturcentrum inrättas. Utskottet vill emellertid understryka att det är angeläget att stödja nyskapande kultur och kulturell förnyelse. Utskottet konstaterar därför med tillfredsställelse att regeringen gett kommittén Kulturbryggan – en ny form för stöd till förnyelse och utveckling inom kulturområdet (Ku 2010:04) förlängd tid för sitt uppdrag till den 31 december 2013 (dir. 2012:77). Kulturbryggans bidragsgivning fortsätter därmed under 2013. Regeringen aviserar i budgetpropositionen att den avser att återkomma i frågan om hur och i vilken form Kulturbryggans verksamhet bör drivas vidare.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget och avvisar de alternativa förslagen i motivena.

Riksställningar (8:4)

Riksställningar har till uppgift att främja utveckling och samarbete på utställningsområdet genom att bl.a. stödja produktion och förmedling av turnerande utställningar, biträda med rådgivning och annan service samt i övrigt utveckla och förnya utställningen som medium för kunskapsförmedling, debatt och upplevelse.

Propositionen

Regeringen beräknar att anslaget minskar med 1 miljon kronor för 2013 till följd av omprioriteringar inom utgiftsområdet.

Regeringen föreslår att 44 026 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 487 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Forum för levande historia (8:5)

Forum för levande historia har till uppgift att främja arbetet med frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Myndigheten har särskilt i uppgift att informera om Förintelsen och kommunismens brott mot mänskligheten. Verksamheten syftar till att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde.

Genom förmedling och kunskapsuppbyggnad ska verksamheten med stöd i forskning bedrivas i form av kulturverksamhet, seminarier, föreläsningar och debatt m.m.

Propositionen

Regeringen aviserar att man beräknar att anslaget ska minska med 1 miljon kronor fr.o.m. 2014 till följd av omprioriteringar inom utgiftsområdet.

Regeringen föreslår att 44 069 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 322 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan liksom regeringen konstatera att den uppföljning och utvärdering av Forum för levande historia som har utförts under året visar att myndigheten har en väl avvägd verksamhet och organisation utifrån myndighetens uppdrag. Utskottet har därmed inget att invända mot regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål (8:6)

Under anslaget beräknas medel för inköp av kulturföremål som har sådant konstnärligt, historiskt eller vetenskapligt värde att det är av synnerlig vikt att de införlivas med offentliga samlingar. Anslaget belastas också med kostnader för eventuellt infriade garantier enligt förordningen (1998:200) om statliga utställningsgarantier.

Propositionen

Regeringen föreslår att 80 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Trossamfund

Nämnden för statligt stöd till trossamfund (9:1)

Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST) har till uppgift att pröva frågor om statsbidrag till trossamfund. SST handlägger även frågor rörande trossamfundens roll i krisberedskap i samverkan med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Nämnden ska även ha kontakt med och samverka med andra myndigheter och organisationer i frågor som rör trossamfund.

Propositionen

Regeringen föreslår att 6 982 000 kronor anslås under 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 34 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Stöd till trossamfund (9:2)

Målet för det statliga stödet till trossamfund är att bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg. Förutsättningarna för att ett trossamfund ska få statligt stöd är att det bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på och att samfundet är stabilt och har egen livskraft. Statligt stöd till trossamfund kan lämnas i form av statsbidrag och avgiftshjälp till registrerade trossamfund. Regeringen avgör vilka trossamfund som kan få statligt stöd. Under anslaget beräknas även medel till Skatteverket för kostnader för avgiftshjälp.

Propositionen

För att möta det ökade behovet av att ge stöd till trossamfunden tillförs anslaget 15 miljoner kronor fr.o.m. 2013. Regeringen föreslår att 75 232 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. Detta är en ökning med ca 25 procent.

Motionerna

Sverigedemokraterna anser i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget ska minskas med totalt 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna bör anslaget minskas med 5 miljoner kronor för att tills vidare frysa utbetalningar till de islamiska förbunden, till dess att de förhållanden som uppdragats gällande kvinnodiskriminering och bristande respekt för det svenska rättssamhället har utretts på ett tillfredsställande sätt. Motionärerna vill dessutom minska anslaget med 25 miljoner kronor då de anser att regeringen har varit alltför vag i sin motivering till höjningarna i de två senaste budgetarna (yrkande 2).

Vänsterpartiet anser i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ska minskas med 15 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, dvs. att anslaget ska kvarstå oförändrat i förhållande till förra årets anslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att den religiösa mångfalden i samhället, liksom engagemanget för etiska och existentiella frågor, medför ökad uppmärksamhet för och förväntningar på insatser från trossamfunden och att trossamfunden genom sin verksamhet kan bidra till större kunskap, förståelse och respekt för olika trosinriktningar. Kontakter och samverkan mellan olika trossamfund, liksom trossamfundens egen medverkan inom olika samhällsområden är enligt utskottet betydelsefull. Dessutom är trossamfundens roll och arbete i krisberedskap av stort värde. Med hänvisning till det anförda välkomnar utskottet regeringens förslag till ökning av anslaget och avvisar de alternativa förslagen i motionerna från Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Film

Filmstöd (10:1)

Anslaget används dels för stöd till svensk filmproduktion m.m. enligt det avtal som avses gälla fr.o.m. den 1 januari 2013, dels för stöd till filmkulturella åtgärder utanför avtalets ram. Syftet med stödet är att främja värdefull svensk filmproduktion, spridning och visning av värdefull film samt bevarandet och tillgängliggörandet av filmer och material av kulturhistoriskt intresse. Syftet är också att verka för internationellt samarbete och att förbättra kvinnliga filmskapares villkor. Under anslaget beräknas även medel för Konstnärsnämndens filmstöd.

Propositionen

Anslaget ökas med 15 miljoner kronor under 2013 för att avsluta satsningen på digitalisering av biografier, dvs. totalt 30 miljoner kronor avsätts för detta ändamål 2013. Anslaget minskas med 750 000 kronor till följd av att en tidsbegränsad satsning (engångsvis satsning på unga kvinnors filmskapande) avslutades 2012.

För att förstärka statens bidrag till filmavtalet beräknar regeringen en anslagskredit om 15 miljoner kronor för 2013. För 2014 tillförs anslaget 30 miljoner kronor, varav 15 miljoner kronor avser att täcka 2013 års anslagskredit och resterande 15 miljoner kronor avser förstärkningen i filmavtalet. För 2015 tillförs anslaget 15 miljoner kronor för filmavtalet.

Sammantaget föreslår regeringen att 317 144 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 1 att anslaget ska tillföras 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Socialdemokraterna anser

att stödet för digitalisering av biografier på mindre orter samt nyetableringar i framförallt storstädernas ytterområden där det finns stora bostadsområden bör öka. I motionen framförs att biografier på mindre orter har haft svårt att söka stöd som reglerna nu är utformade. Det behövs därför extra stöd för dessa biografier.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ska tillföras 28 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Av dessa medel är 5 miljoner avsedda för Filmpool Nord för att bygga upp ett samiskt filmcenter tillsammans med Norge och Finland. Vänsterpartiet föreslår också en satsning med 3 miljoner kronor på film på invandrar- och minoritetsspråk. Vidare vill Vänsterpartiet stärka stödet till regionala produktions- och resurscentrum med 10 miljoner kronor. Därtill föreslås en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor till stöd för ideella filmvisningsorganisationer som Folkets Bio och Folkets Hus och Parker. Även enskilda seriösa biografier, filmstudior och filmfestivaler ska kunna få del av ökningen.

Utskottets ställningstagande

Frågan om stöd till värdefull svensk produktion och vissa stöd till distribution och visning av film i hela landet finansieras och regleras i avtal mellan staten, filmbranschen och flera tv-företag. Nuvarande avtal gäller t.o.m. den 31 december 2012. Ett nytt filmavtal träffades den 25 september 2012 mellan staten, Sveriges Biografägarförbund, Folkets Hus och Parker, Riksföreningen Våra Gårdar, Sveriges Filmuthyrarförening u.p.a., Film- och TV-producenterna i Sverige ek.för., Nätverket för Regionala Filmproduktionscenter, Sveriges Television AB, TV4 AB, Modern Times Group MTG AB, SBS TV AB och C More Entertainment AB. Detta avtal gäller under åren 2013–2015.

Det nya avtalet innebär nya och bättre villkor för svensk film med bl.a. ökade resurser och en öppning för fler visningsfönster. Avtalet innehåller vidare skärpta krav på jämställdhet. Särskilt fokus läggs på barn- och ungdomsfilm. I syfte att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning införs villkoret att en film ska kunna visas med svensk text för att få produktionsstöd.

Regeringen lämnade den 16 oktober 2012 propositionen Bättre villkor för svensk film (prop. 2012/13:22) till riksdagen. I propositionen redovisas det nya filmavtalet liksom regeringens bedömning av filmpolitikens inriktning. Utskottet kommer att behandla propositionen i ett särskilt betänkande under hösten 2012.

Utskottet konstaterar att regeringen i propositionen har gjort bedömningen att stödet till regionala produktionscentrum i 2013 års avtal riktas specifikt till produktionsinsatser för barn- och ungdomsfilm. Detta bör enligt regeringen kunna bidra till ett ökat utbud av filmer för barn och unga. Utskottet vill i detta sammanhang peka på att de regionala produktionscentrumen, samlade i Nätverket för Regionala Filmproduktionscenter,

är nya parter i 2013 års avtal. Vidare ska noteras att de medel som Filminstitutet har att fördela som stöd till regionala resurscentrum för film nu successivt överförs till kultursamverkansmodellen, där de fördelas av landsingen till filmkulturell verksamhet (anslaget 1:6).

Vad gäller frågan om stöd till digitalisering av biografier konstaterar utskottet att regeringen i budgetpropositionen för 2011 aviserade att 60 miljoner kronor skulle avsättas för en satsning på digitalisering av biografier under en fyraårsperiod med början 2012. Digitaliseringstakten var dock högre än vad som kunde förutses, varför satsningen inleddes redan under 2011. Syftet med regeringens satsning är att det ska finnas en levande biografkultur över hela landet. Bidrag ges till biografier, främst på mindre och medelstora orter, som har svårt att klara den tekniska omställningen på egen hand.

Vid årsskiftet 2012/13 beräknas den analoga filmdistributionen i princip upphöra, vilket påverkar de biografier som ännu inte har digitaliserats. Av den anledningen menar regeringen att det är angeläget att de medel som avsatts för digitalisering av biografier snabbt blir tillgängliga. För att säkerställa att biografier runt om i landet kan ställa om från analog till digital teknik i den takt som är nödvändig aviserar regeringen därför i budgetpropositionen för 2013 att satsningens återstående 30 miljoner kronor tillförs Filminstitutet redan under 2013.

Utskottet avstyrker således de aktuella motionsyrkandena och ställer sig bakom regeringens förslag till medelanvisning under anslaget.

Medier

Utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland (11:1)

Anslaget används för att finansiera kostnader för tillhandahållande och överföring av en svensk programkanal till Finland, kostnader för distribution i marknätet av en finsk programkanal i Sverige samt övriga kostnader i samband med utsändning av den finska programkanalen i Sverige. Anslaget fördelas mellan två parter, Sveriges Television AB (SVT) och Sverigefinska Riksförbundet. SVT tilldelas medel för att tillhandahålla en svensk programkanal till Finland. Sverigefinska Riksförbundet tilldelas medel för distribution av den finska programkanalen i Sverige och för övriga kostnader som uppstår i samband med denna.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 1 miljon kronor för 2013 till följd av omprioriteringar inom utgiftsområdet. Verksamheten bedöms kunna bedrivas med bibehållen kvalitet även om anslagsnivån sänks engångsvis eftersom verksamheten under de senaste åren har generat ett överskott.

Regeringen föreslår att 21 293 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 537 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ökas med 3 miljoner kronor. Partiet anser att de sändningar av finsk tv som täcker stora delar av Mälardalen ska utökas till att täcka alla de finska förvaltningsområdena i landet.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet framhålla att det är viktigt att det i hela Sverige finns tillgång till tv-program på finska, som är ett nationellt minoritetsspråk. SVT har därför i uppgift att särskilt beakta språkliga minoriteters intressen, och de nationella minoritetsspråken ska inta en särställning. Utskottet vill även peka på att finskspråkiga kanaler erbjuds av svenska operatörer i andra distributionskanaler.

Vad gäller möjligheten att sända en finsk programkanal i Sveriges finska förvaltningsområden är detta inte enbart en fråga om ytterligare medel. Sändningsutrymmet i marknätet är begränsat. När ledigt sändningsutrymme uppstår gör Myndigheten för radio och tv en utlysning, bedömer ansökningarna och beslutar om sändningstillstånd.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelanvisning och ansluter sig därmed inte till Vänsterpartiets förslag.

Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (11:2)

Anslaget används för stöd till Nordiskt Informationscenter för Medie- och Kommunikationsforskning (Nordicom) vid Göteborgs universitet för utarbetande av mediestatistik och information om forskningsresultat, bl.a. genom Mediebarometern.

Propositionen

Anslaget minskas med 400 000 kronor för 2013 till följd av att en tidsbegränsad satsning avslutas.

Regeringen föreslår att 2 193 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet (11:3)

Anslaget används för att finansiera svensk medverkan i Europeiska audiovisuella observatoriet, som är ett forsknings- och statistikinstitut som samlar in och distribuerar information om utvecklingen inom film, television, videogram och nya medier. Observatoriet arbetar också med att ta fram jämförbar europeisk statistik på det audiovisuella området. Avgiften till verksamheten vid observatoriet betalas ut i euro.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 200 000 kronor 2013 till följd av omprioriteringar inom utgiftsområdet. Avgiften bedöms kunna rymmas inom den föreslagna sänkta anslagsnivån.

Regeringen föreslår att 383 000 kronor anvisas för 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsansvisning under anslaget.

Statens medieråd (11:4)

Anslaget används för förvaltningskostnader vid Statens medieråd. Det ska användas för verksamhet som syftar till att skydda barn och unga mot skadlig mediepåverkan och till att stärka dem som medvetna medieanvändare. Anslaget ska också användas för kostnader som uppstår i samband med att åldersgränser för film som är avsedd att visas offentligt för barn under 15 år fastställs.

För fastställande av åldersgränser tar Statens medieråd ut avgifter enligt lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt. Intäkterna redovisas på budgetens inkomstsida under inkomstitel 2522 Avgifter för granskning av filmer och videogram. Statens medieråd får inte disponera intäkterna.

Propositionen

Anslaget minskas med 412 000 kronor fr.o.m. 2013. Av dessa medel avser 62 000 kronor arkivkostnader för den avvecklade myndigheten Statens biografbyrå som överförs till anslaget 6:1 *Riksarkivet*. Den resterande minskningen av anslaget är en följd av den omprioritering inom utgiftsområdet som aviserades i budgetpropositionen för 2012.

Regeringen föreslår att 16 680 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknings av anslaget med 143 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsansvisning under anslaget.

Stöd till taltidningar (11:5)

Anslaget används för bidrag till tidningsföretag i enlighet med bestämmelserna i förordningen (1988:582) om statligt stöd till radio- och kassettidningar.

Propositionen

Regeringen föreslår att 113 456 000 kronor anvisas för 2013.

Regeringen aviserar en minskning av anslaget med 30 miljoner kronor 2014 och 15 miljoner kronor 2015 till följd av förväntade kostnadsminskningar med anledning av teknikutvecklingen på taltidningsområdet.

Motionen

I partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår Vänsterpartiet att anslaget ökas med 30 miljoner kronor. Partiet framhåller att den nya tekniken för produktion och distribution av taltidningar ännu inte är införd och att det därför kommer att dröja innan det görs några kostnadseffektiviseringar som motsvarar regeringens neddragning. Om man redan nu drar ned på stödet finns det en risk att verksamheten och därmed synskadade personers tillgång till media drabbas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringens förslag till medelsanvisning för 2013 är på samma nivå som 2012. Regeringen aviserar emellertid en minskning av anslaget för 2014 och 2015 till följd av en förväntad kostnadsminskning med anledning av teknikutvecklingen. Regeringens förslag om en ny taltidningsverksamhet kommer att behandlas i ett senare avsnitt i betänkandet.

Utskottet konstaterar att regeringen i budgetpropositionen gör en prognos om ett något lägre utfall för 2012 än vad som är anvisat, ca 110,6 miljoner kronor jämfört med anvisade 113,5 miljoner kronor. Här kan även nämnas att en högre anslagskredit, 5,5 procent, än vad som normalt lämnas (3 procent) är kopplad till anslaget.

I vilken mån den föreslagna minskningen av anslaget 2014 är möjlig till följd av teknikutvecklingen får bli en fråga för budgetbehandlingen inför 2014.

Utskottet har därmed inget att invända mot regeringens förslag till medelsanvisning och avvisar Vänsterpartiets förslag om ytterligare medel under anslaget.

Ungdomspolitik

Ungdomsstyrelsen (12:1)

Ungdomsstyrelsen är central myndighet för ungdomspolitikens genomförande och har som huvuduppgift att ansvara för att de nationella ungdomspolitiska målen får genomslag inom olika samhällssektorer. Ungdomsstyrelsens uppgifter inom ungdomspolitikerna är att ansvara för kunskapsuppbyggnad och uppföljning inom området samt att hantera bidrag till ungdomsorganisationer

Ungdomsstyrelsen har fr.o.m. 2012 även uppdraget att vara myndighetsstöd åt regeringen inom politiken för det civila samhället. Inom detta område ansvarar Ungdomsstyrelsen för kunskapsuppbyggnad samt uppföljning och utvärdering av det civila samhällets villkor och utveckling. Vidare ska myndigheten bilda nätverk för samverkan med myndigheter och organisationer inom politiken för det civila samhället.

Ungdomsstyrelsen hanterar också bidrag till organisationer inom ett antal olika politikområden, bl.a. inom integration, diskriminering, demokrati och jämställdhet.

Propositionen

Då Ungdomsstyrelsen har fått i uppdrag att vara myndighetsstöd åt regeringen inom politiken för det civila samhället föreslår regeringen att myndighetens förvaltningsanslag ökar med 4,7 miljoner kronor för 2013. Anslaget beräknas öka med motsvarande belopp permanent fr.o.m. 2014. Ökningen finansieras genom att 2,2 miljoner kronor överförs från anslaget 13:6 *Insatser för den ideella sektorn* och att 2,5 miljoner kronor överförs från anslaget 14:1 *Bidrag till folkbildningen* för 2013.

Regeringen föreslår vidare att anslaget minskas med 510 000 kronor 2013 eftersom tillfälliga anslagsmedel avsedda för administration av stöd till verksamhet som förebygger och motverkar diskriminering upphör. Stödet till organisationer och stiftelser som arbetar med att förebygga och motverka diskriminering ska i stället permanent finansieras under anslaget 2:2 *Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.* inom utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet.

Sammantaget föreslår regeringen att 31 867 000 kronor anvisas under anslaget för 2013. I detta ingår en uppräknings av anslaget med 127 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelanvisning.

Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet (12:2)

Under anslaget beräknas medel för statsbidrag till ungdomsorganisationer enligt förordningen (2011:165) om statsbidrag till ungdomsorganisationer, vilken tillämpas för första gången i fråga om bidrag för bidragsåret 2013. Anslaget används också för visst övrigt stöd till nationell och internationell ungdomsverksamhet.

Propositionen

Regeringen föreslår att 250 440 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 1 föreslår Socialdemokraterna att anslaget tillförs 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Socialdemokraterna vill att Ungdomsstyrelsen ska ges i uppdrag att intensifiera sitt arbete med att förebygga och motverka rasism och liknande intolerans och i sin bidragsgivning prioritera projekt inom områdena demokrati, kultur, mångfald, integration, internationalisering, kulturutbyte och unga människors delaktighet.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Matias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2 att anslaget minskas med 5 miljoner kronor. Partiet vill, för att motverka segregation i samhället, avveckla stöd till invandrarföreningar som vilar på etnisk grund och vars verksamhet helt eller delvis syftar till att upprätthålla hemlandets kultur och identitet i Sverige.

I partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslår Vänsterpartiet att anslaget höjs med 25 miljoner kronor. Ökningen ska enligt partiet gå till mötes- och kulturlokaler drivna av ungdomsorganisationer. Partiet framhåller att en grundförutsättning för att kulturen ska kunna utvecklas är att det finns bra lokaler för alla möjliga aktiviteter såsom replokaler, möteslokaler, skapande verkstad och teatercenter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att frågorna kring demokrati, kultur och mångfald är centrala i den svenska ungdomspolitiken. Ett av målen för den svenska ungdomspolitiken är att alla unga, även de mest resurssvaga, ska ha verklig tillgång till inflytande och kunna vara delaktiga i samhället. Det är också ett av de gemensamma målen för det ungdomspolitiska samarbetet inom EU. Enligt ramverket för det ungdomspolitiska samarbetet ska alla EU-länder arbeta för att förbättra ungas möjligheter att delta i lokalsamhället och i den representativa demokratin.

Från och med bidragsåret 2013 gäller nya bestämmelser för bidrag till ungdomsverksamhet. Den tidigare förordningen (2001:1060) om statsbidrag till ungdomsorganisationer upphör att gälla vid årsskiftet 2012/13.

Den upphävda förordningen gäller dock fortfarande för bidrag som har beviljats före den 1 januari 2013 och tillämpas för granskningen av redovisningar under ansökningsåret 2012.

I den nya förordningen (SFS 2011:65) anges att syftet med bidraget är att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Bidrag får lämnas endast till en organisation som ansöker om bidrag och som är en ideell förening i vilken medlemskap i såväl organisationen som dess medlemsföreningar är frivilligt, som är självständig och demokratiskt uppbyggd, som i sin verksamhet respekterar demokratins idéer, inklusive jämställdhet och förbud mot diskriminering, och som har bedrivit verksamhet i Sverige under minst två år före ansökan om bidrag. Bidrag fördelas av Ungdomsstyrelsen.

Utskottet anser att det är mycket angeläget att samhället stödjer ungdomarnas egna organisationer. Utskottet konstaterar vidare att Ungdomsstyrelsen har flera riktade uppdrag som fokuserar på demokratifrågor och också bl.a. fördelar medel till organisationer inom det civila samhället som arbetar för att stärka ungdomars demokratiska värderingar. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om regeringens handlingsplan från december 2011 för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (skr. 2011/12:44). I handlingsplanen lyfter regeringen fram bl.a. behovet av insatser för att främja demokratiska värderingar bland unga.

Utskottet avstyrker motionsyrkandena om andra anslagsbelopp och tillstyrker regeringens medelsanvisning.

Politik för det civila samhället

Stöd till idrotten (13:1)

Från anslaget utgår bidrag till Riksidrottsförbundet för den verksamhet som bedrivs av förbundet och de organisationer som är anslutna till förbundet. Anslaget finansierar bl.a. idrottens barn- och ungdomsverksamhet, den särskilda satsningen Idrottslyftet, idrottens gemensamma verksamhet, antidoping samt olympisk och paralympisk verksamhet.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 300 000 kronor årligen under 2013–2016 för platser för funktionshindrade elever vid riksrekryterande idrottsgymnasier. Regeringen föreslår att 1 705 151 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2 en ökning av anslaget med totalt 125 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget tillförs 70 miljo-

ner kronor för att låta verksamheten med att stärka svenska idrottsutövares internationella konkurrenskraft fortsätta inom ramen för en permanent elitsatsning. Anslaget ökas vidare med 35 miljoner kronor i syfte att stärka projekt som bidrar till idrott och hälsofrämjande aktiviteter för äldre. Slutligen tillförs anslaget 20 miljoner kronor årligen till följd av en pris- och löneomräkning. Liknande synpunkter framför Sverigedemokraterna i kommittémotion 2012/13:Kr329 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Utskottets ställningstagande

Den elitsatsning som nämns i motionerna gjordes 2009 då regeringen beslutade att engångsvis tilldela 212 miljoner kronor till en flerårig satsning. Riksidrottsförbundet valde att betala ut medlen under 2009–2012. Utskottet är inte berett att förorda någon ökning av anslaget utöver vad regeringen föreslagit utan ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker Sverigedemokraternas motionsyrkanden.

Bidrag till allmänna samlingslokaler (13:2)

Bidrag till allmänna samlingslokaler lämnas som investeringsbidrag och verksamhetsutvecklingsbidrag. Med investeringsbidrag avses bidrag för köp, ny- eller tillbyggnad, ombyggnad eller standardhöjande reparationer som inte är av ringa omfattning och för tillgänglighetsskapande åtgärder för personer med funktionsnedsättning. Med verksamhetsutvecklingsbidrag avses stöd för att anpassa en allmän samlingslokal till ungdomsverksamhet inom kultur- och fritidsområdet eller för att stimulera sådan verksamhet och utveckla ungdomars mötesformer inom kultur- och fritidsområdet. Boverkets samlingslokaldelegation fördelar bidragen.

Propositionen

Regeringen föreslår att 32 164 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) en ökning av anslaget med 20 miljoner kronor för att möjliggöra att föreningslokaler blir mer ändamålsenliga och tillgängliga.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner regeringens förslag till medelsanvisning väl avvägt och avstyrker därmed Vänsterpartiets motionsyrkande.

Förslag om ett bemyndigande som är knutet till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Bidrag för kvinnors organisering (13:3)

Bidraget ska stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar, främja kvinnors deltagande i den demokratiska processen och i samhällslivet samt möjliggöra för kvinnor att bevaka sina rättigheter och driva sina krav.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget beräknas till 28 163 000 kronor för 2013.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget ska upphöra. Motionärernas uppfattning är att Sveriges kvinnor är en kompetent och resursstark grupp som inte behöver ett särskilt riktat stöd för sin organisering (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att anslaget fyller en viktig funktion och ställer sig bakom regeringens förslag till medelstilldelningen. Därmed avstyrker utskottet Sverigedemokraternas motionsförslag om att anslaget ska upphöra.

Stöd till friluftorganisationer (13:4)

Anslaget används för statsbidrag till friluftorganisationer. Svenskt Friluftsliv fördelar bidragen.

Propositionen

Regeringen föreslår att 27 785 000 kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2 en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Syftet med ökningen är enligt motionärerna att ge friluftorganisationerna utrymme att intensifiera sitt arbete med att höja medvetenheten hos medborgarna, i synnerhet barn och ungdomar, om det svenska immateriella kulturarv som är kopplat till naturen. Liknande synpunkter framför Sverigedemokraterna i partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 10.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker därmed Sverigedemokraternas motionsyrkanden.

Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer (13:5)

Bidraget får användas till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer. Partibidragsnämnden fördelar bidragen.

Propositionen

Regeringen föreslår att 15 miljoner kronor ska anvisas under anslaget för 2013.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget ska upphöra, då de anser att det statliga stödet till de politiska partierna är väl tilltaget och att eventuella kvinnoorganisationers verksamhet bör kunna finansieras inom ramen för detta (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är väsentligt att främja kvinnors deltagande i den demokratiska beslutsprocessen och att stärka kvinnors ställning i det politiska beslutsfattandet. Anslaget fyller enligt utskottets uppfattning en viktig funktion i detta sammanhang. Med hänvisning till detta ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker Sverigedemokraternas motionsförslag om att anslaget ska upphöra.

Förslag om ett bemyndigande som är knutet till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Insatser för den ideella sektorn (13:6)

Anslaget används för kunskapsutveckling, uppföljning och vissa andra initiativ som syftar till att främja den ideella sektorn. Anslaget kan även användas för sådana administrativa kostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 2,2 miljoner kronor för 2013 och beräknar att anslaget minskas med samma belopp permanent fr.o.m. 2014 för att delvis finansiera den ökning av anslaget 12:1 *Ungdomsstyrelsen* som grundar sig på att Ungdomsstyrelsen fått i uppdrag att vara myndighetsstöd för regeringen inom politiken för det civila samhället. Genom riksdagens beslut om vårändringsbudgeten för 2012 har anslaget minskats med motsvarande belopp för samma ändamål under 2012.

Regeringen föreslår att 22 758 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Förslag om ett bemyndigande som är knutet till anslaget kommer att behandlas i ett särskilt avsnitt tillsammans med övriga bemyndiganden inom utgiftsområdet.

Folkbildning

Bidrag till folkbildningen (14:1)

Statens stöd till folkbildningen syftar bl.a. till att stärka och utveckla demokratin, göra det möjligt för kvinnor och män att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen, bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället samt bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet. Bidraget betalas ut till Folkbildningsrådet (FBR) som beslutar vilka folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan som ska tilldelas bidrag samt fördelar tillgängliga medel till dem. Anslaget finansierar vidare FBR:s egen verksamhet och utgifter för Folkbildningsnätet samt används för bidrag till Nordiska folkhögskolan i Genève. Från och med 2013 används anslaget även för det särskilda verksamhetsstödet till Studieförbundet Idrottsutbildarna (SISU).

Propositionen

Regeringen har under 2010–2012 gjort extra satsningar inom folkhögskolorna för arbetslösa ungdomar som varken har grundläggande högskolebehörighet eller gymnasieexamen, för att motivera fler att återgå till studierna. Satsningen har inneburit att deltagarna under högst tre månader erbjudits studiemotiverande utbildning. Dessa ungdomar bör enligt regeringen nu erbjudas möjlighet till fortsatt utbildning på folkhögskolans allmänna kurs. Regeringen föreslår därför att anslaget höjs med 60 miljoner kronor för att möjliggöra att folkhögskolans allmänna kurs ökas med 1 000 årsplatser 2013.

Riksdagens beslut med anledning av 2012 års ekonomiska vårproposition (prop. 2011/12:100, bet. 2011/12:FiU20, rskr. 2011/12:292) innebär att de ändamål och verksamheter som avser särskilt verksamhetsstöd för idrottens studie-, bildnings- och utbildningsstöd och som har finansierats under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning flyttas till utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Särskilt verksamhetsstöd till Studieförbundet Idrottsutbildarna (SISU) för idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet bör enligt regeringen i likhet med stödet till övriga studieförbund finansieras inom nu aktuellt anslag. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 160 555 000 kronor.

Regeringen föreslår vidare att anslaget minskas med 2,5 miljoner kronor för 2013 och beräknar en minskning med samma belopp permanent fr.o.m. 2014. Minskningen ska delvis finansiera den ökning av anslaget 12:1 *Ungdomsstyrelsen* om 4,7 miljoner kronor som grundar sig på att Ungdomsstyrelsen fått i uppdrag att vara myndighetsstöd för regeringen inom politiken för det civila samhället. Genom riksdagens beslut om vårändringsbudgeten för 2012 har anslaget minskats med motsvarande belopp för samma ändamål under 2012.

Därutöver räknas anslaget upp med 20 129 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår sammanfattningsvis att 3 546 705 000 kronor anvisas under anslaget för 2013.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) en ökning av anslaget med 60 miljoner kronor. Motionärerna avsätter medlen för att möjliggöra 2 000 utbildningsplatser inom folkhögskolans allmänna kurs för ungdomar som varken har grundläggande högskolebehörighet eller gymnasieexamen. Detta innebär 1 000 fler platser än vad regeringen föreslår (yrkande 1). Dessutom föreslås att rekryteringen av unga till folkhögskolan ska ske genom samarbete mellan Arbetsförmedlingen och folkhögskolorna (yrkande 7).

Även Miljöpartiet de gröna anser i kommittémotion 2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1 att antalet utbildningsplatser inom folkhögskolans allmänna kurs bör öka för ungdomar som varken har grundläggande högskolebehörighet eller gymnasieexamen. Miljöpartiet föreslår dock en ökning med 2 000 nya utbildningsplatser i förhållande till regeringens förslag och en höjning av anslaget med 120 miljoner kronor. Liknande synpunkter framför Jabar Amin m.fl. (MP) i motion 2012/13:Ub383 yrkande 3.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget ska sänkas med 80 miljoner kronor. Motionärerna framhåller att samhällssplittrande, mångkulturalistisk verksamhet samt verksamheter präglade av politisk extremism eller ensidig politisk påverkan inte ska kunna uppbära statligt stöd. Vid sidan av detta gör motionärerna bedömningen att trycket på folkbildningen sannolikt kommer att minska något som ett resultat av de mycket offensiva satsningar Sverigedemokraterna gör på nya jobb- och utbildningsplatser (yrkande 2).

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att anslaget ska höjas med 50 miljoner kronor. Motionärerna anser att studieförbundens närvaro i alla kommuner ska säkras och stärkas samt att etablerandet och bevarandet av folkhögskolor i hela landet ska stödjas. Särskild hänsyn ska enligt motionärerna tas till de nationella mino-

riteterna och deras behov av egna folkhögskolor och folkhögskolekurser. Dessutom vill motionärerna att de ökade medlen ska gå till att stärka kunskapen hos fler om möjligheterna med it.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar de arbetsmarknadspolitiska satsningar som regeringen har gjort och avser att göra för arbetslösa ungdomar som inte har grundläggande högskolebehörighet eller gymnasieexamen. Utskottet är dock inte berett att under folkbildningsanslaget förorda någon ytterligare ökning utöver regeringens förslag för dessa ändamål, vilket förordas av Socialdemokraterna och Miljöpartiet de gröna.

Utskottet är inte heller berett att i övrigt vare sig minska eller öka anslaget med de motiveringar som framhålls av Vänsterpartiet eller Sverigedemokraterna. Utskottet anser således att anslagsnivån är väl avvägd och avstyrker därmed motionerna.

När det gäller Vänsterpartiets motion vill utskottet dock påminna om att studieförbundsverksamhet bedrivs i samtliga av landets kommuner och att Folkbildningsförbundet sedan början på 2000-talet har drivit frågan om digital delaktighet eller e-demokrati. Vidare kan nämnas att fem folkhögskolor har kursverksamhet riktad mot nationella minoriteter och att tre studieförbunds- och sex folkhögskoleprojekt har haft speciell inriktning mot målgruppen nationella minoriteter.

Dessutom kan påpekas att betänkandet Folkbildningens samhällsvärden – En ny modell för statlig utvärdering (SOU 2012:72) är ute på remiss och svar ska vara inlämnade senast den 22 februari 2013.

Bidrag till kontakttolkutbildning (14:2)

Ändamålet för anslaget är att finansiera utgifter för statsbidrag till kontakttolkutbildning vid studieförbund och folkhögskolor samt till administrativa utgifter för denna verksamhet. Vidare får medlen i begränsad omfattning användas för utvecklingsinsatser.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett anslag om 16 795 000 kronor för 2013.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i sin kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) att anslaget minskas med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, då de bedömer att Sverigedemokraternas mer ansvarsfulla invandringspolitik i kombination med skärpta krav på kunskaper i svenska språket kommer att minska det framtida behovet av utbildade kontakttolkar (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget och avstyrker därmed Sverigedemokraternas motionsyrkande.

Tillsyn av spelmarknaden

Lotteriinspektionen (15:1)

Lotteriinspektionen är förvaltningsmyndighet på spel- och lotteriområdet. Myndigheten ska bl.a. besitta expertis inom frågor som rör spel och lotterier, tillse att den svenska spelmarknaden är laglig, säker och pålitlig samt ansvara för tillståndsgivning och typgodkännande. Anslaget används till myndighetens förvaltningskostnader, vilket inkluderar såväl rättsvårdande åtgärder som egeninitierad utbildnings- och informationsverksamhet där det saknas ett naturligt avgiftskollektiv.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett anslag på 47 310 000 kronor för 2013. I detta ingår en uppräknig av anslaget med 239 000 kronor i pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Utskottets samlade ställningstagande till budgetalternativen

Vad utskottet ovan har framfört med anledning av beräkningen av anslagen för 2013 utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid innebär sammanfattningsvis att utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning på utgiftsområde 17, dvs. proposition 2012/13:1 punkt 18. De i sammanhanget behandlade motionsyrkandena avstyrks. Det gäller följande motionsyrkanden

Socialdemokraternas motion

2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkandena 1, 5 och 7

Miljöpartiet de grönas motioner

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 33

2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1

Sverigedemokraternas motioner

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 5, 6, 8 och 10–14

2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 2

2012/13:Kr329 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2

Vänsterpartiets motioner

2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)

2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkandena 6, 11, 12, 15, 16 och 19

Enskilda motioner

2012/13:Kr293 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1

2012/13:Kr333 av Mattias Karlsson och Richard Jomshof (båda SD)

2012/13:Ub383 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkande 3

2 Bemyndiganden för regeringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt i fråga om

- stöd till icke-statliga kulturlokaler
- bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål
- bidrag till litteratur och kulturtidskrifter
- konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön
- ersättningar och bidrag till konstnärer
- bidrag till kulturmiljövård
- bidrag till allmänna samlingslokaler
- bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer
- insatser för den ideella sektorn.

Jämför särskilt yttrande 5 (S).

Riksdagens budgetbeslut är ettåriga. För att ge regeringen möjlighet att ingå mer långsiktiga åtaganden kan emellertid riksdagen bemyndiga regeringen att ta på sig förpliktelser som kommer att belasta anslag först åren efter budgetåret. Medel anvisas endast för det närmast efterföljande året, men riksdagen åtar sig genom bemyndigandet att under senare budgetår anvisa vad som behövs.

Bemyndigande att besluta om stöd till icke-statliga kulturlokaler

Propositionen

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 1:5 *Stöd till icke-statliga kulturlokaler*. Anslaget är för 2013 uppfört med 9 898 000 kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 9 miljoner kronor under 2014 och 2015 (punkt 1).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag (punkt 1).

Bemyndigande att besluta om bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål

Propositionen

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 2:2 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål*. Anslaget är för 2013 uppfört med 189 503 000 kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 107 miljoner kronor under 2014 och 2015 (punkt 3).

Motionen

Socialdemokraterna begär i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) ett bemyndigande att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 132 miljoner kronor under 2014 och 2015 (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner regeringens förslag till bemyndigande väl avvägt och ansluter sig till förslaget (punkt 3). Därmed avstyrks Socialdemokraternas motionsyrkande.

Bemyndigande för att besluta om bidrag till litteratur och kulturtidskrifter

Propositionen

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 3:1 *Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter*. Anslaget är för 2013 uppfört med 123 682 000 kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 20 miljoner kronor under 2014 (punkt 4).

Motionen

Socialdemokraterna begär i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) ett bemyndigande att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 miljoner kronor under 2014 (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag (punkt 4). Därmed avstyrks Socialdemokraternas motionsyrkande.

Bemyndigande för konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön

Propositionen

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 4:2 *Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön* för beställning av konstverk. Anslaget är för 2013 uppfört med 33,1 miljoner kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 10 miljoner kronor under 2014 och 2015 (punkt 5).

Motionen

Socialdemokraterna begär i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) ett bemyndigande att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 miljoner kronor under 2014 och 2015 (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 5). Därmed avstyrks Socialdemokraternas motionsyrkande.

Bemyndigande att besluta om ersättningar och bidrag till konstnärer

Propositionen

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 5:2 *Ersättningar och bidrag till konstnärer*. Anslaget är för 2013 uppfört med 331 954 000 kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 136 miljoner kronor under 2014–2023 (punkt 7).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag (punkt 7).

Bemyndigande att besluta om bidrag till kulturmiljövård*Propositionen*

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 7:2 *Bidrag till kulturmiljövård*. Anslaget är för 2013 uppfört med 251 718 000 kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 100 miljoner kronor under 2014–2016 (punkt 8).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag (punkt 8).

Bemyndigande att besluta om bidrag till allmänna samlingslokaler*Propositionen*

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 13:2 *Bidrag till allmänna samlingslokaler*. Anslaget är för 2013 uppfört med 32 164 000 kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 32 miljoner kronor under 2014–2017 (punkt 15).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag (punkt 15).

Bemyndigande att besluta om bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer*Propositionen*

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 13:5 *Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer*. Anslaget är för 2013 uppfört med 15 miljoner kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 15 miljoner kronor under 2014 (punkt 16).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag (punkt 16).

Bemyndigande att besluta om bidrag till insatser för den ideella sektorn

Propositionen

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen för anslaget 13:6 *Insatser för den ideella sektorn*. Anslaget är för 2013 uppfört med 22 758 000 kronor. Bemyndigandet innebär att beslut får fattas under 2013 om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 28 miljoner kronor under 2014–2018 (punkt 17).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag (punkt 17).

3 Lagförslag

Ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen beslutar om ändringar i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden med anledning av att regeringen avser att ändra myndigheten Talboks- och punktskriftsbibliotekets namn till Myndigheten för tillgängliga medier (bilaga 2).

Propositionen

Regeringen aviserar i propositionen att den avser att ändra myndigheten Talboks- och punktskriftsbibliotekets (TPB) namn till Myndigheten för tillgängliga medier.

Myndigheten inrättades den 1 januari 1980 efter godkännande av riksdagen (prop. 1979/80:25, bet. 1979/80:KrU22, rskr. 1979/80:76). Myndighetens verksamhet har delvis förändrats sedan starten i början av 1980-talet. Verksamheten bestod initialt av biblioteksverksamhet med talböcker och punktskriftsböcker samt framställning av studielitteratur för synskadade. I verksamheten ingår numera också bl.a. den tidigare Taltidningsnämndens verksamhet, dvs. att förbättra tillgången till innehållet i dagstidningar för de personer som har svårt att tillgodogöra sig skriven text, att stärka teckenpråkig litteratur och att erbjuda kompletterande samhällsinformation.

Mot bakgrund av myndighetens breddade verksamhet och med beaktande av att begreppet ”tillgänglig” är väl etablerat när det gäller personer med funktionsnedsättning anser regeringen att Talboks- och punktskriftsbiblioteket ska få namnet Myndigheten för tillgängliga medier. Namnändringen beräknas ske den 1 januari 2013.

Utskottets ställningstagande

En ändring av myndighetens namn medför att konsekvensändringar behövs, bl.a. i förordningen med instruktion för Talboks- och punktskriftsbiblioteket (SFS 2010:769). Regeringen avser att genomföra dessa ändringar så att de träder i kraft den 1 januari 2013. Kulturdepartementet har vidare uppmärksammat att en ändring av myndighetens namn medför att konsekvensändringar också är nödvändiga i 3 kap. 7 och 8 §§ och 4 kap. 1 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden eftersom myndighetens namn nämns i dessa paragrafer.

Genom att utnyttja den initiativrätt som följer av 3 kap. 7 § riksdagsordningen lägger utskottet därför fram förslag om följdändringar i de aktuella paragraferna i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.

4 Stöd vid sidan av statsbudgeten

Radio- och tv-frågor

Verksamheten vid Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR), inklusive dotterbolagen, finansieras i huvudsak med radio- och tv-avgiftsmedel som anvisas av riksdagen från rundradiokontots resultatkonto (rundradiokontot). Även Myndigheten för radio och tv finansieras delvis med radio- och tv-avgiftsmedel.

Riksdagen beslutade hösten 2009 att sändningstillstånden för de tre programföretagen ska omfatta tiden fr.o.m. den 1 januari 2010 t.o.m. den 31 december 2013 (prop. 2008/09:195, bet. 2009/10:KrU3, rskr. 2009/10:61).

Den kommitté som regeringen tillsatte 2011 med uppdrag att utarbeta ett underlag om radio och tv i allmänhetens tjänst inför nästa tillståndspe-riod som inleds 2014 (Public service-kommittén) redovisade sitt uppdrag den 11 september 2012 i betänkandet Nya villkor för public service (SOU 2012:59).

Medelstildelning för 2013 till SR, SVT och UR

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att SR, SVT och UR tillsammans tilldelas 7 129 000 000 kronor för 2013.

Propositionen

I enlighet med riksdagens beslut med anledning av propositionen om radio och TV i allmänhetens tjänst 2010–2013 (prop. 2008/09:195, bet. 2009/10:KrU3, rskr. 2009/10:61) räknas medelstildelningen till programföretagen upp med 2 procent i förhållande till de medel för 2012 som inte utgjorde särskild tilldelning. Enligt riksdagsbeslutet ska fördelningsnyckel 37,52 procent till SR, 57,73 procent till SVT och 4,75 procent till UR användas under tillståndsperioden 2010–2013. Därutöver föreslås att SR ska få en särskild medelstildelning om 5 miljoner kronor för att bibehålla kvaliteten i den verksamhet som är knuten till Berwaldhallen, Sveriges Radios Symfoniorkester och Radiokören.

Regeringen föreslår således att medlen fördelas med 2 677 900 000 kronor till SR, med 4 112 700 000 kronor till SVT och med 338 400 000 kronor till UR.

Sammantaget föreslår regeringen att medelstildelningen för SVT, SR och UR ska uppgå till 7 129 000 000 kronor från rundradiokontot för 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 10).

Medelstildelning för 2013 till Myndigheten för radio och tv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att statsbudgetens inkomstsida för 2013 tillförs 7 660 000 kronor från rundradiokontot för den verksamhet som bedrivs vid Myndigheten för radio och tv.

Propositionen

Myndigheten för radio och tv finansieras delvis över statsbudgeten och delvis med medel från rundradiokontot som tillförs statsbudgetens inkomstsida. Regeringens förslag till medelstildelning till Myndigheten för radio och tv lämnas inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse anslaget 8:3 *Myndigheten för radio och tv*. Myndighetens totala anslag föreslås uppgå till

25 061 000 kronor 2013. Regeringen föreslår att myndighetens verksamhet ska delfinansieras genom att 7 660 000 kronor förs över från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 11).

Överföring av medel till och från distributionskontot

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att SVT ska tilldelas 264 700 000 kronor och UR 11 300 000 kronor från distributionskontot för 2013. Riksdagen bemyndigar vidare regeringen att i samband med beslut om anslagsvillkor för 2013 besluta om överföring av medel från rundradiokontot till distributionskontot med ett belopp som möjliggör att skulden på distributionskontot slutregleras 2013.

Propositionen

Riksdagen beslutade 2001 att ett särskilt distributionskonto för finansiering av kostnader för tv-distribution skulle inrättas (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268). Bakgrunden var att distributionskostnaderna för televisionen i allmänhetens tjänst under en övergångsperiod skulle bli höga på grund av att distributionen förväntades ske parallellt med både äldre analog och ny digital sändningsteknik. Till distributionskontot förs medel från rundradiokontot som motsvarar kostnaderna för SVT:s och UR:s tidigare analoga distribution. Från distributionskontot har det under perioden 2002–2007 förts medel till programföretagen som motsvarar kostnaderna för tv-distribution via både analoga och digitala marksändningar för SVT och UR. Det successivt ökande underskottet på distributionskontot som har uppkommit under uppbyggnadsskedet har täckts genom lån i Riksgäldskontoret.

Återbetalningen av skulden inleddes under 2008 då övergången från analog till digital tv var helt genomförd. Betalningarna från rundradiokontot till distributionskontot ska fortsätta till dess att underskottet är återbetalt. Enligt den plan som tidigare redovisas ska detta ske senast 2013.

I propositionen redovisas att skulden vid utgången av 2011 uppgick till 326 miljoner kronor. Tidigare år har riksdagen beslutat om hur stora belopp som ska överföras från rundradiokontot till distributionskontot för att dels minska underskottet på distributionskontot, dels möjliggöra utbetalning till SVT och UR för att täcka företagens distributionskostnader. Då

skulden på distributionskontot ska slutregleras 2013 och ränteutvecklingen är osäker, är det dock inte möjligt att i nuläget föreslå hur stort belopp som ska överföras från rundradiokontot till distributionskontot 2013.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att riksdagen bemyndigar regeringen att i samband med beslut om anslagsvillkor för 2013 besluta om överföring av medel från rundradiokontot till distributionskontot med ett belopp som möjliggör att skulden på distributionskontot slutregleras 2013.

Vidare föreslår regeringen att SVT ska tilldelas 264 700 000 kronor och UR 11 300 000 kronor från distributionskontot för 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag (punkterna 13 och 14).

I nästa avsnitt behandlas ett förslag om att riksdagen ska bemyndiga regeringen att besluta om lån i Riksgäldskontoret för att finansiera underskottet för tv-distribution på distributionskontot för 2013.

Bemyndigande om lån i Riksgäldskontoret

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att regeringen för 2013 får besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot för tv-distribution upp till ett belopp av 100 miljoner kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen ska bemyndiga regeringen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskottet på distributionskontot för tv-distribution som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 12).

Svenska Spels bidrag till kulturverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2013 verkar för att bolagsstämman beslutar om att ett bidrag som motsvarar 1/26 av bolagets överskott 2012 från Nya Penninglotten ska fördelas till olika kulturella ändamål.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2013 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett bidrag som motsvarar 1/26 av bolagets överskott 2012 från Nya Penninglotten, avsett för konst, teater och andra kulturella ändamål. Bidraget ska fördelas enligt de närmare anvisningar som beslutas av regeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 2).

5 Överlåtelse av egendom

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller att regeringen bemyndigas att utan ersättning överlåta en samling grafiska verk till kommunala och fristående skolor.

Propositionen

Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen att utan ersättning överlåta en samling grafiska verk till kommunala och fristående skolor.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag följande: Statens konstråd har grafiska verk som under åren har återlämnats från myndigheter som lagts ned, ombildats eller skaffat nya lokaler. Returerna av grafisk konst och avsaknaden av avsättning för sådan konst har lett till att den nu utgör mer än hälften av den totala mängden förvarade konstverk, som sammantaget ökat kraftigt de senaste åren.

Statens konstråd har föreslagit att en samling av grafiska verk ska skänkas till svenska skolor i syfte att utsmycka skolornas lokaler och för att konsten ska kunna användas i undervisningen. Samlingen, som omfattar duplicerade blad som redan finns i andra statliga kollektioner (Moderna museet, Nationalmuseum, Kungl. biblioteket), består av 2 146 grafiska verk av Sveriges mest kända grafiker med ett uppskattat totalt värde på 2 miljoner kronor, vilket ger ett genomsnitt på ca 930 kronor per verk.

Samlingen kan ses som ett unikt pedagogiskt material för undervisningen i skolorna. En överlåtelse skulle främja barns och ungas rätt till kultur och kulturupplevelser, och därmed bidra till att uppfylla de nationella kulturpolitiska målen.

Regeringen får enligt budgetlagen (2011:203) besluta om att överlåta viss lös egendom, om egendomen inte längre behövs för statens verksamhet eller har blivit obrukbar eller om den inte har anskaffats med statens medel. Den nu aktuella samlingen bedöms dock inte utgöra egendom av sådant slag som enligt budgetlagen kan överlätas utan riksdagens bemyndigande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 6).

6 Taltidningsverksamheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att riksdagens tidigare ställningstagande i frågor om taltidningsverksamhetens utformning inte längre ska gälla. Inriktningen för den framtida taltidningsverksamheten ska vara att personer med sådana funktionsnedsättningar som innebär att de inte kan ta del av en vanlig dagstidning ska få god tillgång till dessa tidningar genom taltidningar.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagens tidigare ställningstagande i frågor om taltidningsverksamhetens utformning inte längre ska gälla. Vidare föreslår regeringen att inriktningen för den framtida taltidningsverksamheten ska vara att personer med sådana funktionsnedsättningar som innebär att de inte kan ta del av en vanlig dagstidning ska få god tillgång till dessa tidningar genom taltidningar. Regeringen ska bestämma den närmare utformningen av reglerna för taltidningsverksamheten.

Principerna för den nuvarande verksamheten med utgivning av taltidningar genom radio- och kassettidningar har beslutats av riksdagen (prop. 1987/88:145, bet. 1987/88:KU39, rskr. 1987/88:291). Genom riksdagens beslut slogs bl.a. fast att huvudalternativet i verksamheten ska vara redigerade och förlagetrogna inlästa taltidningsutgåvor och att en god geografisk spridning ska eftersträvas vid utgivningen. Vidare slogs det fast att radio- och kassettidningar ska förbehållas synskadade, att rätten att teckna ett abonnemang på en radio- eller kassettidning ska utgå från att behovet kan styrkas och att huvudregeln borde vara att ett abonnemang är personligt.

Efter förslag i budgetpropositionen för 1994 har riksdagen beslutat om en utvidgning av målgruppen till dyslektiker och afatiker (prop. 1994/95:11, bet. 1994/95:KrU23, rskr. 1993/94:287).

Efter förslag i budgetpropositionen för 1998 har riksdagen beslutat att det inte länge ska krävas intyg för att teckna abonnemang på analoga radio- och kassettidningar (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:KrU1, rskr. 1997/98:97).

Efter förslag i budgetpropositionen för 2000 har riksdagen beslutat att en schablonmodell ska användas när Taltidningsnämnden beslutar om stödnivåer till radio- och kassettidningar inom anslaget (prop. 1999/2000:1, bet. 1999/2000:KrU1, rskr. 1999/2000:87).

I promemorian En ny taltidningsverksamhet (Ds 2012:12) föreslogs ett nytt system för att framställa, distribuera och konsumera taltidningar. Promemorian har remissbehandlats. Förslaget innebär att dagstidningsföretag skickar en datafil som innehåller dagstidningen till ett centralt produktions-system som Talboks- och punktskriftsbiblioteket upphandlar. Taltidningen produceras och distribueras sedan via internet, varvid läsarna kan tillgodogöra sig innehållet genom olika slag av mottagarutrustning. Talsyntes kan användas antingen lokalt i mottagarutrustning eller centralt i produktionsprocessen. Vidare föreslås ett centralt stöd till läsarna benämnt Lashjälpen.

Regeringen anser att det nya systemet bör vara attraktivt för taltidningskonsumenterna, eftersom de då får tillgång till hela tidningens innehåll och kan ta del av taltidningen där de önskar.

Regeringen framhåller att en övergång till internetdistribution är central för att möjliggöra en utveckling av taltidningsverksamheten. Som exempel nämns att konsumtionen av taltidningar inte längre kommer att vara begränsad till det geografiska området för en viss radiosändare och att det skapar förutsättningar för en samordning av talboks- och taltidningsverksamheterna. Detta utgör starka skäl för att gå över till internetdistribution, anser regeringen.

Under en övergångsfas kommer det nuvarande och det nya systemet för produktion och distribution av taltidningar att existera parallellt. Förordningen (1988:582) om statligt stöd till radio- och kassettidningar kommer att reglera stödet till radio- och kassettidningar, medan en ny förordning kommer att reglera stödet till taltidningar som produceras och distribueras via internet.

Som framgår ovan har riksdagen tidigare tagit ställning till taltidningsverksamhetens utformning. Eftersom taltidningsverksamheten är av stor vikt för många människors möjlighet att inhämta information finns det fortfarande skäl att låta riksdagen besluta om den grundläggande inriktningen på verksamheten. Ett sådant ställningstagande bör dock inte i detalj reglera systemets uppbyggnad utan vara begränsat till de övergripande principerna. Tidigare riksdagsbindningar bör därför upphävas och ersättas av ett ställningstagande med innebörden att personer med sådana funktionsnedsättningar som innebär att de inte kan ta del av en vanlig dagstidning ska

få god tillgång till dessa tidningar genom taltidningar. Det bör vara regeringens uppgift att bestämma om den närmare utformningen av reglerna för taltidningsverksamheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att en övergång till internetdistribution är central för att möjliggöra en utveckling av taltidningsverksamheten. För taltidningsprenumeranten innebär det nya systemet att han eller hon får tillgång till hela tidningen i stället för en 90 minuters inläst version. Konsumtionen av tidningen kommer inte heller att vara begränsad till det geografiska området för en viss radiosändare, utan är möjlig överallt där det finns en internetuppkoppling. Detta innebär att prenumeranten kan ta med sig tidningen t.ex. på resor eller vid vistelse i fritidshuset. Utskottet vill samtidigt framhålla att det är angeläget att talsyntesen förbättras och att stödet till användarna vid introduktionen fungerar väl.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om att tidigare riksdagsbindningar bör upphävas och ersättas av ett ställningstagande med innebörden att personer med sådana funktionsnedsättningar som innebär att de inte kan ta del av en vanlig dagstidning ska få god tillgång till dessa tidningar genom taltidningar (punkt 9). Utskottet anser att det är lämpligt att regeringen bestämmer om den närmare utformningen av reglerna för taltidningsverksamheten.

7 Övriga motionsyrkanden

Inriktningen på kulturpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ändrad inriktning på kulturpolitiken med hänvisning till de nya kulturpolitiska mål som antogs hösten 2009.

Jämför reservation 1 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) begär Sverigedemokraterna att riksdagen antar nya kulturpolitiska mål från den 1 januari 2013 (yrkande 1). Sverigedemokraterna anser att följande mål ska antas:

Kulturen ska binda samman Sveriges förflutna med nutiden, förvalta dess historia och arv samt stärka gemenskapen i samhället och den nationella identiteten. Möjlighet till kulturupplevelser ska finnas för individer i alla livets skeden. Det ska finnas god tillgång till kulturella

utbildningar och kulturinstitutioner av hög kvalité samt ett fungerande regelverk anpassat till kulturskaparnas särskilda arbetsvillkor. Samtidskulturen ska uppmuntras att i hög utsträckning stå på egna ben.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja kulturarvsvårdande insatser och stödja projekt som syftar till kulturarvets och den nationella identitetens bevarande, stärkande och levandegörande
- främja möjligheter till deltagande i kulturlivet och kulturupplevelser för individer i olika livsskeden
- särskilt beakta förutsättningar för barn, äldre och personer med funktionshinder
- säkerställa en god infrastruktur med fungerande regelverk för kultursektorn och de däri verkande kulturarbetarna
- främja en hög grad av självständighet och självförsörjning inom samtidskulturen.

I partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår Sverigedemokraterna att riksdagen ska ge regeringen till känna att den ska avveckla den mångkulturalistiska kulturpolitiken (yrkande 1). Vidare begärs tillkännagivanden om kulturarvet och den nationella identiteten (yrkande 2), om kultur i livets olika skeden (yrkande 3) och om kultursektorns förutsättningar (yrkande 4). Motionärerna vill ha en genomgång och revidering av samtliga direktiv och regleringsbrev där skrivningar som främjar mångkultur byts ut mot nya skrivningar som i stället lägger fokus på ett stärkande av kulturarvet och återupprättande av den gemensamma nationella identiteten. Detta bör även införlivas i de kulturpolitiska målen. Sverigedemokraterna förespråkar en bred och livskraftig svensk kultur och en kulturpolitik där barns, äldres och funktionshindrades rätt till kultur särskilt beaktas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avvisar bestämt Sverigedemokraternas förslag till nya mål för kulturpolitiken liksom partiets förslag att ersätta formuleringar i direktiv och regleringsbrev med krav på mångkulturell verksamhet med nya skrivningar som går ut på att kulturarvet och den nationella identiteten ska stärkas. Utskottet påminner om att riksdagen antog nya nationella kulturpolitiska mål i december 2009.³ Målen lyder:

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

³ Prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145.

Målen syftar bl.a. till att en mångfald av kulturuttryck ska prägla samhällets utveckling. En av förutsättningarna för att målen ska kunna uppnås är därmed att kulturpolitiken ska främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan. En annan viktig förutsättning är att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.

Utskottet anser att kulturen måste vara relevant och angelägen för hela befolkningen. Kulturpolitiken ska bidra till en ökad mångfald och ett mångfacetterat kulturutbud och därmed till större valfrihet för var och en. Att många olika erfarenheter, tankar och historier tillvaratas och speglas är en förutsättning för en levande demokrati.

Vad gäller samtidskonstens ekonomiska förutsättning så är en av de kulturpolitiska prioriteringarna att förbättra villkoren för den nyskapande kulturen. Här kan påpekas att kulturskaparna över lag är högutbildade, men har lägre inkomster än den övriga befolkningen och verkar på en förhållandevis osäker arbetsmarknad. Insatser för att vidga och stärka kulturskaparnas arbetsmarknad är därför avgörande. Allianserna på scenkonstområdet liksom centrumbildningarna bedriver ett viktigt arbete för att skapa arbetsmöjligheter och kompetenshöjande insatser. Utskottet vill understryka att ersättningarna inom kulturbudgeten för utfört konstnärligt arbete är en väsentlig del av kulturpolitiken, liksom att ha öppna och rättvisa stödssystem. Internationaliseringen av kulturlivet bidrar till ett ökat kontaktnät och därmed vidgad arbetsmarknad för konstnärer.

Utskottet vill vidare framhålla att även kulturarvet har en framskjuten plats inom ramen för de kulturpolitiska målen. Kulturpolitiken ska nämligen också främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas. Utöver de medel som årligen anslås till kulturmiljö, arkiv och museer föreslår regeringen i föreliggande budgetproposition en särskild satsning på kulturarv för framtiden som bl.a. innebär en förstärkning med drygt 10 miljoner kronor till Thielska galleriet, Judiska museet i Stockholm, Zornsamlingarna, Dansmuseet, Statens musikverk och Flygvapenmuseum.

Vad gäller motionärernas yrkande om kultur i livets olika skeden vill utskottet framhålla att barn och unga utgör en prioriterad grupp, vilket bl.a. visat sig i Skapande skola-satsningen och den fria entrén för unga upp till 19 år på statliga museer. Vidare har flertalet kulturinstitutioner under 2011 haft i uppdrag att ta fram barn- och ungdomsstrategier.

Vad gäller kultur för äldre påminner utskottet om att Statens kulturråd hösten 2011 fick 30 miljoner kronor att fördela till projektverksamhet för att främja äldre människors delaktighet i kulturlivet genom kulturupplevelser och eget skapande i gemenskap med andra. Uppdraget syftar också till att främja en större systematik, ökad samverkan och höjd kvalitet inom det pågående utvecklingsarbetet med kulturinsatser inom äldreområdet. Hösten 2012 fick Kulturrådet ytterligare 10 miljoner kronor till verksamheten.

I årets budgetproposition aviserar regeringen att den avser att i regleringsbrev för 2013 ge Statens kulturråd i uppdrag att i samverkan med Riksantikvarieämbetet, Handisam, Post- och telestyrelsen och andra berörda aktörer kartlägga hur tekniska lösningar kan användas för att tillgängliggöra kultur för personer med funktionsnedsättning.

Med det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna 2012/13:Kr296 (SD) yrkandena 1–4 och 2012/13:Kr298 (SD) yrkande 1.

Kulturarvslyftet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kulturarvslyftet med hänvisning till att det är för tidigt att bedöma Kulturarvslyftets effekter och att det inte finns skäl att ändra inriktning.

Jämför reservationerna 2 (SD) och 3 (V).

Motionerna

I partimotion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår Sverigedemokraterna att riksdagen ska ge regeringen till känna vad som anförs om arbetsfrämjande insatser (yrkande 16). Sverigedemokraterna anser att Kulturarvslyftet ska omarbetas så att arbetslösa med kompetens inom kulturbevarande arbete ges förtur till de arbeten som erbjuds. Dessa personer kan branschen och har ett genuint intresse av arbetsuppgifterna. På lång sikt har det mer positiv verkan på arbetsmarknaden om människor som står utan arbete får etablera sig inom den sektor de är utbildade för, framhåller motionärerna.

Vänsterpartiet föreslår i kommittémotion 2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) tillkännagivanden till regeringen om Kulturarvslyftet och förbättrad handledning (yrkande 9) och om att det bör ställas kulturpolitiska krav på de institutioner som deltar i Kulturarvslyftet (yrkande 10). Vänsterpartiet anser att det krävs mycket handledning med stor kompetens, vilket innebär att det måste skapas arbetstillfällen för personer med utbildning på området. Vidare är det viktigt att tydligare formulera satsningens kulturpolitiska mål, understryker de. När det gäller digitalisering av material ska resultatet vara åtkomligt för var och en, därför bör det finnas gemensamma format och metadata.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i betänkandet konstaterat att starten på Kulturarvslyftet varit längre och trögare än vad man förväntat sig. Utskottet anser dock att det är för tidigt att redan nu bedöma projektet och anser inte heller att det nu finns skäl att omarbete det så som Sverigedemokraterna föreslår.

Utskottet delar Vänsterpartiets uppfattning att det krävs mycket handledning, men konstaterar också att särskilda medel finns avsatta för detta.

Med anledning av Vänsterpartiets krav på att det ska ställas kulturpolitiska krav på de institutioner som deltar konstaterar utskottet att detta redan görs. För att Riksantikvarieämbetet ska besluta om att ett digitaliseringsprojekt ska få påbörjas krävs att allmänt accepterade standarder tillämpas och att en plan för tillgängliggörande, bevarande och kommunikation redovisas i ansökan. Digitaliseringen ska genomföras med en kvalitet som garanterar en bred användbarhet och ett långsiktigt bevarande. Informationen ska kunna nås av t.ex. K-samsök och kunna levereras till Europeana. Vid granskning av digitaliseringsprojekt har Riksantikvarieämbetet hjälp av samordningskansliet för digitalisering, digitalt bevarande och digitalt tillgängliggörande av kulturarvet vid Riksarkivet (Digisam). Motionärernas yrkande får därmed anses tillgodosett.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2012/13:Kr296 (SD) yrkande 16 och 2012/13:Kr326 (V) yrkandena 9 och 10.

Pensionerna på scenkonstområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om scenkonstnärernas pensioner med motiveringen att beredning pågår inom Regeringskansliet och att regeringen i budgetpropositionen för 2013 aviserat att den avser att återkomma till riksdagen med ett sådant förslag.

Jämför reservation 4 (S, MP, V).

Motionerna

Socialdemokraterna anför i kommittémotion 2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 16 att regeringen måste ta ansvar för denna fråga, slutföra uppdraget och skyndsamt arbeta fram en lösning när det gäller pensionerna på scenkonstområdet. I motionen framförs att om kulturinstitutionernas pengar låses upp i ett dåligt pensionssystem blir det mindre pengar till verksamheten.

I kommittémotion 2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 2 anför Miljöpartiet de gröna att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på finansiering av scenkonstpensionerna. Ett nytt pensionssystem för scenkonstnärer måste, menar partiet, utformas med hänsyn till dem som har svårt att få jobb efter att de lämnat scenen. Den presenterade utredningen (SOU 2009:50) föreslår en omställningsersättning för sångare och dansare under fem år, vilken ska ge ekonomisk möjlighet att utbilda sig till ett nytt yrke. Miljöpartiet de gröna ser positivt på förslaget men är

fortsatt oroligt för att pensionsersättningen sjunker väldigt mycket för yrkesgruppen. Att regeringen till årets budget inte har förmått komma fram med ett konkret förslag trots flera tillkännagivanden från kulturutskottet är inte acceptabelt, menar man.

Vänsterpartiet anför i kommittémotion 2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 14 att regeringen snarast möjligt, redan under innevarande år, bör lösa frågan om scenkonstnärernas pensioner. Vänsterpartiet anser, i likhet med regeringen, att arbetsmarknadens parter bör ta över ansvaret för att genom kollektivavtal reglera pensionsvillkoren och att detta ska lösas på ett statsfinansiellt ansvarsfullt sätt. Detta får dock inte innebära att institutionernas övriga verksamhet urholkas. Regeringen bör därför, menar partiet, snarast möjligt återkomma med förslag för att lösa problemen med scenkonstpensionerna.

Propositionen

Regeringen konstaterar i budgetpropositionen för 2013 att det nuvarande pensionssystemet på scenkonstområdet inte är anpassat till att det allmänna pensionssystemet har reformerats (s. 33). Samtidigt har de fasta anställningarna vid institutionerna minskat. Systemet är svårförutsägbart för både arbetsgivare och arbetstagare.

Regeringen anser att arbetsmarknadens parter bör ta över ansvaret för att genom kollektivavtal reglera pensionsvillkoren på scenkonstområdet och att frågan ska lösas på ett statsfinansiellt sätt. Beredningen av att införa en sådan ordning pågår i Regeringskansliet. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen uttalade hösten 2008 genom ett tillkännagivande att regeringen borde vidta åtgärder vad gäller pensionsvillkoren inom scenkonsten (bet. 2008/09:KrU1, rskr. 2008/09:92). En särskild utredare genomförde därefter på regeringens uppdrag en översyn av regleringen av tjänstepensioneringen för de anställda vid vissa statsunderstödda teater-, dans- och musikinstitutioner vilket redovisades i betänkandet Nytt pensionssystem för den statsunderstödda scenkonsten (SOU 2009:50). I betänkandet lämnades förslag om att arbetsmarknadens parter bör ansvara för scenkonstnärernas pensionsvillkor, i likhet med vad som gäller på arbetsmarknaden i övrigt. Statens huvudsakliga ansvar föreslogs fortsättningsvis ha sin utgångspunkt i att stödja scenkonstnärernas eventuella omställningsbehov. Betänkandet har remissbehandlats och beretts inom Regeringskansliet.

Hösten 2011 gjorde riksdagen, efter förslag från kulturutskottet, ett nytt tillkännagivande om scenkonstpensionerna till regeringen (bet. 2011/12:KrU1, rskr 2011/12:74). Utskottet konstaterade i betänkandet att det pensionssystem som nu tillämpas på det statsunderstödda scenkonstområdet medför negativa konsekvenser för såväl scenkonstinstitutionerna som de konstnärliga yrkesutövarna och publiken. Utskottet föreslog därför ett till-

kännagivande till regeringen om att regeringen inom ramen för den ordinarie budgetprocessen, gärna i budgetpropositionen för 2013, ska återkomma till riksdagen med besked om hur scenkonstpensionsfrågan kan och bör lösas på ett statsfinansiellt ansvarsfullt sätt.

Utskottet välkomnar regeringens uttalade ambition att reformera scenkonstsinstitutionernas pensionssystem. I likhet med regeringen anser utskottet att arbetsmarknadens parter bör ta över ansvaret för att genom kollektivavtal reglera pensionsvillkoren på scenkonstområdet. Utskottet utgår från att frågan löses på ett statsfinansiellt ansvarsfullt sätt. Utskottet konstaterar vidare att beredning pågår inom Regeringskansliet och att regeringen i budgetpropositionen aviserat att den avser att återkomma till riksdagen i ärendet.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2012/13:Kr319 (MP) yrkande 2, 2012/13:Kr320 (S) yrkande 16 och 2012/13:Kr326 (V) yrkande 14. Utskottet avser dock att följa frågan om ett nytt pensionssystem för scenkonstområdet.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Inriktningen på kulturpolitiken, punkt 12 (SD)

av Mattias Karlsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och

2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Den gemensamma svenska kulturen har hållit Sverige samman och utgjort grunden för framväxten av det demokratiska, fredliga och solidariska välfärdssamhället. Att stärka den nationella identiteten och kulturarvets ställning är en angelägen uppgift för alla som vill främja en positiv samhällsutveckling.

Mot den bakgrunden anser jag att riksdagen bör anta nya kulturpolitiska mål från den 1 januari 2013:

Kulturen ska binda samman Sveriges förflutna med nutiden, förvalta dess historia och arv samt stärka gemenskapen i samhället och den nationella identiteten. Möjlighet till kulturupplevelser ska finnas för individer i alla livets skeden. Det ska finnas god tillgång till kulturella utbildningar och kulturinstitutioner av hög kvalitet samt ett fungerande regelverk anpassat till kulturskaparnas särskilda arbetsvillkor. Samtidskulturen ska uppmuntras att i hög utsträckning stå på egna ben.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja kulturarvsvårdande insatser och stödja projekt som syftar till kulturarvets och den nationella identitetens bevarande, stärkande och levandegörande
- främja möjligheter till deltagande i kulturlivet och kulturupplevelser för individer i olika livsskeden
- särskilt beakta förutsättningar för barn, äldre och personer med funktionshinder
- säkerställa en god infrastruktur med fungerande regelverk för kultursektorn och de verksamma kulturarbetarna

- främja en hög grad av självständighet och självförsörjning inom samtidskulturen.

Vidare bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna att den ska avveckla den mångkulturalistiska kulturpolitiken och därmed revidera samtliga direktiv och regleringsbrev så att skrivningar som främjar mångkulturalism byts ut mot nya skrivningar som i stället lägger fokus på ett stärkande av kulturarvet och återupprättande av den gemensamma nationella identiteten. Kulturpolitiken bör syfta till att lyfta fram och levandegöra vårt kulturarv och därmed stärka den gemensamma nationella identiteten.

Riksdagen bör anta de nya kulturpolitiska mål som anförs i reservationen samt ge regeringen till känna vad som vidare anförs. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Kr296 (SD) yrkandena 1–4 och 2012/13:Kr298 (SD) yrkande 1.

2. Kulturarvslyftet, punkt 13 (SD)

av Mattias Karlsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 16 och avslår motion 2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkandena 9 och 10.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna anser att Kulturarvslyftet ska omarbetas så att arbetslösa med kompetens inom kulturbevarande arbete ges förtur till de arbeten som erbjuds. Dessa personer kan branschen och har ett genuint intresse av arbetsuppgifterna. På lång sikt har det en mer positiv verkan på arbetsmarknaden om människor som står utan arbete får etablera sig inom den sektor de är utbildade för.

Vad jag här anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Kr296 (SD) yrkande 16 och avslår motion 2012/13:Kr326 (V) yrkandena 9 och 10.

3. **Kulturarvslyftet, punkt 13 (V)**

av Lars Ohly (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkandena 9 och 10 samt

avslår motion

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 16.

Ställningstagande

Mer resurser till digitalisering av kulturarvet är en viktig fråga för Vänsterpartiet. När nu regeringen har ersatt det framgångsrika Accessprogrammet med Kulturarvslyftet som riktar sig till personer som har nedsatt arbetsförmåga och som har lämnat sjukförsäkringen ställer detta krav på kvalificerad och omfattande handledning. Det innebär att även arbetstillfällena för personer med utbildning på området måste skapas. Vänsterpartiet anser vidare att det är viktigt att projektet inte enbart blir ett arbetsmarknadsprojekt utan att man tydligt formulerar satsningens kulturpolitiska mål. När det gäller digitalisering av material ska resultatet vara åtkomligt för var och en. Därför bör det finnas gemensamma format och metadata. I första hand bör man fokusera på material där upphovsrätten är utslocknad eller där verkshöjd saknas och i andra hand på material där institutionen äger upphovsrätten.

Vad jag här anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Kr326 (V) yrkandena 9 och 10 samt avslår motion 2012/13:Kr296 (SD) yrkande 16.

4. **Pensionerna på scenkonstområdet, punkt 14 (S, MP, V)**

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S), Tina Ehn (MP), Lars Ohly (V) och Agneta Gille (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 2,

2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S) yrkande 16 och

2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V) yrkande 14.

Ställningstagande

Dagens system innebär att scenkonstorganisationerna har stora och oöver-skådliga kostnader som gör det omöjligt att planera verksamheten. Frågan har utretts och det finns ett färdigt förslag vars förverkligande uppenbarligen uppskjutits flera gånger (SOU 2009:50). Pensionskostnaderna för den enskilda teatern eller operan kan bli så orimligt höga att institutioner kommer att behöva skära ned i repertoaren om inte denna fråga snart får en lösning. En allt större del måste avsättas i reserv för oväntade pensionskostnader.

Vi anser att det inte är acceptabelt att regeringen och kulturministern till årets budget inte har förmått lägga fram ett konkret förslag när det gäller scenkonstnärernas pensioner trots flera tillkännagivanden från kulturutskottet.

Vi ser det därför som ytterst angeläget att regeringen skyndsamt löser frågan om scenkonstpensionerna. Riksdagen har gett regeringen uppdraget att återkomma med ett förslag till lösning, helst i årets budgetproposition. I årets budget skriver man bl.a. att man anser att arbetsmarknadens parter bör ta över ansvaret för att genom kollektivavtal reglera pensionsvillkoren på scenkonstområdet samt att frågan ska lösas på ett statsfinansiellt ansvarsfullt sätt. Vi håller med om att frågan måste lösas på ett statsfinansiellt ansvarsfullt sätt, men detta får inte betyda att institutionernas övriga verksamhet urholkas. Med tanke på hur länge det här har dragits i långbänk anser vi att regeringen snarast möjligt bör återkomma med förslag för att lösa problemen med scenkonstpensionerna.

Vad vi här anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Kr319 (MP) yrkande 2, 2012/13:Kr320 (S) yrkande 16 och 2012/13:Kr326 (V) yrkande 14.

Särskilda yttranden

1. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17, punkt 1 (S)

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S) och Agneta Gille (S) anför:

Sverige är ett unikt land. Svenskarna är kunniga, kreativa och öppna för omvärlden. Nu har vi chansen att bygga ett framgångsrikt, jämlikt, jämställt och hållbart samhälle. Men för att nå dit behöver Sverige bli mycket bättre på en central punkt: jobbskapandet. Här har Sverige lyckats sämre än jämförbara länder.

Sverige har i dag en arbetslöshet som närmar sig 8 procent. Det är lika högt eller högre än många jämförbara europeiska länder. Nästa år bedöms arbetslösheten bli ännu högre än i dag. Ungdomsarbetslösheten har bitit sig fast på en hög nivå. Antalet långtidsarbetslösa har mer än fördubblats under de senaste sex åren. Utanförskapet består.

Arbetslösheten gör att utrymmet för nya ekonomiska reformer begränsas. Detta är en viktig anledning till att regeringens egna expertmyndigheter anser att utrymmet för ofinansierade reformer för närvarande är mycket begränsat.

Nu för regeringen en politik som inte är förenlig med överskottsmålet. Det hotar stabiliteten i svensk ekonomi – och därmed framtida jobb och välfärd. Sverige behöver en politik för full sysselsättning. Sverige behöver en ny affärsplan för att skapa jobb och stärka vår konkurrenskraft. Sverige behöver en ny färdriktning.

Vårt mål är att Sverige ska ha en världsledande utbildningsnivå i hela befolkningen. Vi har höga ambitioner för Sveriges unga. Det svenska innovationsarbetet bör lyftas upp till högsta politiska nivå. Vi prioriterar resurser för en strategisk samverkan mellan staten och Sveriges framtidsbranscher. Rekryteringsgapet måste stängas. Fas 3 ska avvecklas. Ungdomar ska jobba eller studera – inte vara långtidsarbetslösa.

Regeringen gör bedömningen att reformutrymmet för 2013 är 23 miljarder kronor. Vi delar inte den bedömningen – utan föreslår ett reformutrymme om 18 miljarder. Därmed skapas en konjunkturbuffert i vårt budgetalternativ. Vi följer noga utvecklingen på arbetsmarknaden och står beredda att nyttja denna konjunkturbuffert för att stimulera efterfrågan och värna sysselsättningen i välfärden i händelse av en oväntad och kraftig framtida nedgång.

Finansutskottet föreslog den 8 november 2012 att riksdagen ska fastställa utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för budgetåret 2013 till 12 689 453 000 kronor (bet. 2011/12:FiU1). Riksdagen har därefter bifallit finansutskottets förslag (rskr. 2012/13:37). Denna utgiftsram får inte överskridas då riksdagen i ett andra steg i bud-

getprocessen tar ställning till frågan om hur anslagen inom ramarna ska fördelas. Eftersom vi har ett annat budgetalternativ med högre ambitioner än regeringen på utgiftsområde 17 har vi valt att i stället lägga fram ett särskilt yttrande som redovisar vilken inriktning vi skulle vilja se på politiken inom utgiftsområdet. Vi har i vår kommittémotion 2012/13:Kr320 föreslagit att utgiftsområde 17 för 2013 i ett första steg borde utökas med 332 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I vår motion framför vi förslag som vi skulle ha velat satsa på om vårt budgetalternativ hade gått igenom.

Kulturområdesövergripande verksamhet (1:1–1:7, 99:1)

Socialdemokraterna föreslår en ökning med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag som ska användas för att stödja internationellt kulturutbyte. Vi anser att det är särskilt angeläget att stödet till det fria kulturlivets utbyte förstärks. Vidare finns det enligt vår uppfattning behov av ökade möjligheter till nationell finansiering av EU-projekt inom kulturområdet. Statens kulturråd bör, anser vi, i sitt arbete med att öka internationaliseringen stötta och prioritera kulturföreningar, fria grupper och institutioner och andra initiativ som långsiktigt arbetar med att öka mångfalden genom internationalisering i olika former.

Regeringen har misslyckats med Kulturarvslyftet, och den satsningen anser vi därför bör läggas ned. Pengarna ska i stället föras över för att utveckla Accessprojektet som den nuvarande regeringen lade ned 2009 och som var både en kulturinsats och en jobbskapande reform. Detta nya projekt bör vidgas till att utöver museer och arkiv även kunna omfatta scenkonstinstitutioner och ideella föreningar, t.ex. riksorganisationer inom kulturområdet. Uppdraget bör samordnas av Statens kulturråd, och 196 miljoner kronor bör tillföras det nya Accessprojektet 2013 och 2014, varav 122 miljoner kronor det första året.

Teater, dans och musik (2:1–2:3)

Utveckling och utökning av stödet till de fria grupperna anser Socialdemokraterna är betydelsefullt då det ger en stark och viktig signal till kulturskaparna att de fritt och självständigt har möjlighet att utveckla sin konstform. Därför föreslår vi en höjning av stödet till de fria grupperna med 12,5 miljoner kronor.

Det är vidare viktigt att kulturlivet i hela Sverige kan leva och utvecklas. De ideella arrangörerna utgör ofta motorn i det lokala kulturlivet och engagerar många människor som brinner för att arrangera teaterföreställningar, konserter, festivaler m.m. Därför vill vi öka stödet till arrangörer med 12,5 miljoner kronor. För denna utökning av arrangörstödet vill vi att Kulturrådet prioriterar arrangörsföreningar som arbetar med att presentera folkmusik, både svensk folkmusik och folkmusik med rötter i andra kulturer, konstmusik med rötter i andra kulturer än den västerländska samt jazzmusik.

Sammantaget föreslår vi en ökning med 25 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Litteraturen, läsandet och språket (3:1–3:4)

Vi socialdemokrater har alltid hävdats litteraturen och läsandet som en bildningsväg att särskilt värna om. Det är med oro vi ser att läsandet och bibliotekslånen minskar. Regeringen bör enligt vår uppfattning ge Statens kulturråd i samarbete med Kungliga biblioteket i uppdrag att intensifiera läsfrämjande insatser inom ramen för ett Läslyft, stödja projekt med dokumenterat goda resultat och i övrigt noga följa utvecklingen. För detta projekt föreslår vi en ökning med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Bildkonst, arkitektur, form och design (4:1–4:4)

Statens konstråd arbetar med att förvärva god samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet. Dessa medel används för konstförvärv beslutade av Statens konstråd. Alliansen sänkte anslaget 2007 från 36 miljoner kronor till 33 miljoner kronor, och sedan dess har anslaget legat på samma nivå och därmed i praktiken urholkats. Socialdemokraterna föreslår att anslaget ökas med 10 miljoner kronor för att skapa fler arbetstillfällen för konstnärer.

Museer och utställningar (8:1–8:6)

Socialdemokraterna införde fri entré på statliga museer 2005. Detta möjliggjorde för många fler grupper att ta del av vårt gemensamma kulturarv. Inte minst lockade fri entré grupper som aldrig tidigare besökt ett museum, t.ex. barnfamiljer med låga inkomster, att besöka våra museer. Fri entré på museer var också en viktig integrationsskapande åtgärd. Den borgerliga regeringen avskaffade den fria entrén direkt efter valet 2006. Besökssiffrorna vid de 19 statliga museerna gick då ned med nära 40 procent. Socialdemokraterna anser att det nu är dags att återigen öppna museerna för fler. Vi föreslår därför en satsning på fri entré som uppgår till 80 miljoner kronor. Vi vill också på sikt verka för att det även på de regionala museerna blir fri entré.

Film (10:1)

Det är enligt vår uppfattning lovvärt att regeringen lyssnade på såväl oppositionen som filmbranschen och tidigare digitalbiosatsningen. Detta är klokt eftersom filmbolagen redan nu aviserar att analoga kopior kommer att upphöra. I reglerna för stöd till biograferna har krav ställts på att biografer ska redovisa en regelbunden biografverksamhet med många visningar. Biografer på mindre orter har därför haft svårt att söka stöd och hotas nu av nedläggning. Därför behövs ett extra stöd där kraven anpassas för biografer på mindre orter. Det finns även ett behov av nya mötesplat-

ser där film visas i storstädernas ytterområden. Digitaliseringsstödet bör innehålla en offensiv satsning på nya biografier och inte bara befästa en gammal struktur. Socialdemokraterna anser att digitaliseringsstödet bör tillföras ytterligare 10 miljoner kronor för att särskilt stödja digitalisering på mindre orter och nyetablering i framför allt storstädernas ytterområden där det finns stora bostadsområden.

Ungdomspolitik (12:1–12:2)

Socialdemokraterna vill att Ungdomsstyrelsen ska ges i uppdrag att intensifiera sitt arbete med att förebygga och motverka rasism och liknande intolerans som bl.a. islamofobi, afrofofi, antisemitism, antiziganism och homofobi. Dessutom vill vi att Ungdomsstyrelsen i sin bidragsgivning ska prioritera projekt inom områdena demokrati, kultur, mångfald, integration, internationalisering, kulturutbyte och unga människors delaktighet. För detta vill vi öka stödet med 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Folkbildning (14:1–14:2)

Regeringen har gjort en extra satsning inom folkhögskolorna de senaste tre åren för arbetslösa ungdomar som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning i syfte att öka deras studiemotivation. Folkhögskolornas särskilda engagerande pedagogik har visat sig kunna ge väldigt goda resultat bland de unga som slagits ut från gymnasieskolan och ibland så tidigt som under grundskolans högstadium. Folkhögskolorna ger unga människor möjlighet att ta en examen motsvarande gymnasieexamen, ger framtidstro och en väg tillbaka som leder till arbete och utbildning. Regeringen föreslår att dessa ungdomar ska erbjudas möjlighet till utbildning på folkhögskolans allmänna kurs och avsätter 60 miljoner kronor för 1 000 årsplatser. Folkbildningsrådet har äskat 2 000 årsplatser, och Socialdemokraterna föreslår därför liksom Folkbildningsrådet ytterligare 1 000 årsplatser utöver regeringens förslag, vilket också innebär att vi avsätter ytterligare 60 miljoner kronor.

Det är enligt vår uppfattning viktigt att ta till vara den kompetens som folkhögskolorna har när det gäller att genom uppsökande verksamhet och andra aktiviteter nå unga människor och kunna visa vilka möjligheter folkhögskolan ger till utveckling och utbildning. Vi föreslår därför att rekryteringen av unga till folkhögskolan sköts genom ett samarbete mellan Arbetsförmedlingen och folkhögskolorna.

2. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17, punkt 1 (MP)

Tina Ehn (MP) anför:

Miljöpartiet de gröna har i budgetmotionen Nya jobb i ett modernare Sverige presenterat sin ekonomiska politik och sitt budgetförslag för 2013. Miljöpartiet menar att Sverige står inför stora utmaningar där vi samtidigt måste möta problem med hög arbetslöshet, ett förändrat klimat och en eko-

nomiskt orolig omvärld. Miljöpartiet menar därför att Sverige behöver satsningar på nya jobb och en ekonomisk politik som gynnar en långsiktigt hållbar grön omställning. Företagens villkor behöver förbättras genom sänkta kostnader för att anställa och minskat krångel med sjuklöneansvar. Unga människors möjligheter att få jobb och utbildning behöver underlättas så att deras chanser på arbetsmarknaden stärks.

I Miljöpartiets budgetmotion föreslog partiet utgiftsramar för utgiftsområde 17. Riksdagen fastställde dock den 21 november 2012 andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och gjorde en annan beräkning av statens inkomster avseende 2013 än vad som skulle bli fallet med Miljöpartiets förslag. Det innebär att riksdagen för detta år nu har fastställt såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena och fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den jag önskat avstår jag från att delta i beslutet. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket. Jag vidhåller denna uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 17 borde ha utökats med 245 miljoner kronor utöver regeringens förslag på det sätt som framgår av Miljöpartiets motion. Här följer motiveringen till Miljöpartiet de grönas förslag.

Kulturområdesövergripande verksamhet (1:1–1:7)

Miljöpartiet de gröna anser att det är mycket viktigt att samhället tar sitt ansvar för att professionella kulturskapare ska få samma villkor gällande exempelvis löner, pensioner och arbetslöshetsersättningar som andra arbetstagare. Genom Musik-, Dans- och Teaterallianserna har frilansande musiker, dansare och skådespelare fått en stabil försörjning. Vi vill öka anslaget med 20 miljoner kronor för att stärka scenkonstallianserna och ge fler kulturutövare även utanför branscherna musik, dans och teater möjlighet till en trygg arbetsmarknad.

På flera håll i landet finns det fristäder, upplåtna åt författare, som är förföljda i sitt hemland på grund av sina åsikter eller sina litterära verk. Miljöpartiet stöder Kulturrådets ambition att vidga fristadsbegreppet till att också omfatta fler konstformer och förföljda kulturarbetare. Av den anledningen tillför vi 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Bibliotekariens roll förändras i takt med att biblioteken utvecklas och i takt med annan utveckling inom utbildning, information och teknik. Det är bara drygt hälften av alla biblioteksanställda som är utbildade bibliotekarer i dag. Samarbetet inom regioner och landsting är av avgörande betydelse för att erbjuda en likvärdig biblioteks kompetens till alla invånare. Miljöpartiet förstärker bidragen till regional kulturutveckling med 20 miljoner kronor per år i syfte att stärka den regionala biblioteksutvecklingen med fokus på bibliotekarieyrket.

Bildkonst, arkitektur, form och design (4:1–4:4)

Trots att det finns ett ramavtal för konstnärers medverkan och ersättning vid utställning, det s.k. MU-avtalet, vittnar många konstnärer om att de många gånger inte får ersättning enligt avtalet. För att stimulera och säkerställa att staten blir en normerande kraft i det här sammanhanget ökar vi anslaget till Statens kulturråd för utställningsersättningarna med 8 miljoner kronor.

Kulturskaparnas villkor (5:1–5:2)

Miljöpartiet de gröna föreslår en ökning av anslaget Ersättningar och bidrag till konstnärer med sammanlagt 72 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Av ökningen avsätter vi 8 miljoner kronor för att göra samtliga stipendier som Konstnärsnämnden delar ut skattepliktiga och pensionsgrundande. Vidare föreslår vi att 64 miljoner kronor ska avsättas för att räkna upp bibliotekersättningen till 2 kronor per hemlån av originalverk. Bibliotekersättningen är, anser vi, en grund i kulturskaparnas arbetsvillkor.

Folkbildning (14:1–14:2)

Sammanlagt läser ungefär 12 000 elever in gymnasiekompetens på folkhögskola varje år. Vi vet via Folkbildningsrådets utvärderingar att de som går vidare från allmän linje på folkhögskola till högre studier ofta klarar studierna bra. Problemet i dag är att alla som vill läsa på folkhögskola inte får det – det går två sökande per plats för att läsa in gymnasiekompetens på folkhögskolornas allmänna linje. Regeringen har föreslagit 1 000 nya platser på folkhögskolorna. Miljöpartiet föreslår ytterligare 2 000 studieplatser på allmän linje och satsar 120 miljoner kronor mer än regeringen för det ändamålet.

3. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17, punkt 1 (SD)

Mattias Karlsson (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygg-

het, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Rent statsfinansiellt är Sveriges ekonomiska utgångsläge relativt gott. Däremot biter sig arbetslösheten alltjämt fast vid oroväckande höga nivåer. Vår avsikt är att skapa förutsättningar för Sveriges befintliga arbetskraft att möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Vi ser till skillnad från regeringen inte något egenvärde i att bedriva en överdriven utbudspolitik när det gäller lågutbildad eller okvalificerad arbetskraft.

Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak samt krav på kommuner och landsting om god ekonomisk hushållning.

Eftersom riksdagen den 21 november 2012 ställde sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där avslog den också Sverigedemokraternas förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster. Därför har jag valt att inte delta i beslutet om anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. I stället redovisas här den fördelning av anslag inom utgiftsområdet som förordas i utgiftsområdesmotionen 2012/13:Kr298 (SD). Sverigedemokraterna har en högre ambitionsnivå än regeringen och avsätter därmed 287 837 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområdet.

För Sverigedemokraterna spelar kulturen en central roll i politiken och samhällsbygget. Vi eftersträvar en bred och livskraftig svensk kultur och en kulturpolitik där barns, äldres och personer med funktionsnedsättnings rätt till kultur särskilt beaktas. För oss är det självklart att vi i Sverige har ett unikt och värdefullt kulturellt arv som är värt att bevaras och belysas. Den gemensamma svenska kulturen har hållit oss samman och utgjort grunden för framväxten av det demokratiska, fredliga och solidariska välfärds-samhället. Att stärka den nationella identiteten och kulturarvets ställning är således en angelägen uppgift för alla som vill främja en positiv samhällsutveckling.

Inom utgiftsområdet minskas anslag till mångkultur och samtidskonst. Dessutom minskas vissa anslag till följd av en skarpare reglering och kontroll av att de verksamheter som får statsbidrag delar det svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar. Stöd till organisationer som

baseras på kön eller etnicitet dras också in. Satsningar gör på kulturarvet och insatser för att tillgängliggöra det för de yngsta barnen, för de äldre och för personer med funktionsnedsättning. Därutöver tillförs idrotten medel.

Kulturövergripande verksamhet (1:1–1:7)

Vi vill öka anslaget till Statens kulturråd med 5 miljoner kronor för att täcka ökade administrativa kostnader i samband med införandet av en kulturarvsfond. Vi vill också tillföra Kulturrådet 15 miljoner kronor för att ta fram och marknadsföra en nationell kulturkanon.

För att utöka satsningen Skapande skola till att omfatta även förskolan avsätter vi 50 miljoner kronor.

Vi avsätter 20 miljoner kronor för att stödja projekt som syftar till att via nyttjande av ny teknik förbättra tillgängligheten på kulturområdet för personer med funktionsnedsättning och 5 miljoner kronor för utökade satsningar på tillgänglighetsanpassning av icke-statliga kulturlokaler.

Vi avslutar satsningen Kulturbryggan och sparar 5 miljoner kronor på interkulturell verksamhet. Samtidigt tillför vi 5 miljoner kronor till samisk kultur. Vi minskar anslaget till regional kulturverksamhet med 50 miljoner kronor till följd av ett ändrat fokus för kulturpolitiken och avvecklat offentligt stöd till i första hand mångkulturalistiska verksamheter.

Teater, dans och musik (2:1–2:3)

Statens musikverk tillförs ytterligare 6 miljoner kronor. Syftet med ökningen är att bevara kulturarvet och levandegöra den traditionella, folkliga, svenska kulturen.

Litteratur, läsande och språk (3:1–3:4)

Sverigedemokraterna avsätter 5 miljoner kronor för ökade satsningar på läsfrämjande insatser. Samtidigt minskas stödet till kulturtidskrifter, och litteraturstödet tas bort med undantaget stöd till utgivning av böcker på minoritetsspråk och stöd till skolklassiker. Netto innebär det en minskning med 47 miljoner kronor.

Anslaget till Institutet för språk- och folkminnen ökas med 5 miljoner kronor i syfte att bl.a. höja ambitionsnivån vad gäller tillämpningen av Unescos konvention om skydd för det immateriella kulturarvet och vad gäller bevarandet och levandegörandet av de estlandssvenska och finlandssvenska minoriteternas kulturarv.

Bildkonst, arkitektur, form och design (4:1–4:4)

Nämnden för hemslöjdsfrågor tillförs 5 miljoner kronor i syfte att med särskilt fokus på barn och unga intensifiera arbetet med att skapa intresse för och sprida kunskap om äldre hantverksmetoder och den traditionella svenska folkkonsten.

I linje med Sverigedemokraternas principiella hållning om att den statliga subventioneringen av samtidskonst och samtidskonstnärer bör bli något mer återhållsam minskas anslaget för konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön med 10 miljoner kronor och anslaget till Statens konstråd med 1 miljon kronor.

Kulturskaparnas villkor (5:1–5:2)

Ersättningar och bidrag till konstnärer minskas med 33 miljoner kronor i enlighet med partiets principiella hållning.

Kulturmiljö (7:1–7:3)

Riksantikvarieämbetet tillförs 30 miljoner kronor för ökade kostnader i samband med införandet av ett svenskt fartygsvärn och till stöd för en ambitionshöjning gällande basverksamheten, förbättrad tillgänglighet till fornminnen och intensifierade åtgärder mot kulturarvsbrottslighet. Kulturmiljövården tillförs 160 miljoner kronor för 2013. På sikt vill Sverigedemokraterna införa ett ROT-avdrag för kulturarv. Vidare ökar vi den kyrkoantikvariska ersättningen med 50 miljoner kronor.

Museer och utställningar (8:1–8:6)

Stödet till Statens museer för världskultur minskas med 15 miljoner kronor som ett första steg i avvecklandet av det statliga stödet till Världskulturmuseet i Göteborg. Vidare minskas stödet till Moderna museet med 20 miljoner kronor. Stödet till Statens historiska museer ökas med 4 miljoner kronor och stödet till Statens maritima museer ökar med 3 miljoner kronor. Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde, Naturhistoriska riksmuseet, Livrustkammaren och Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska museet samt Statens försvarshistoriska museer tillförs 2 miljoner kronor vardera. Stiftelsen Skansen och stiftelsen Nordiska museet tillförs vardera 10 miljoner kronor. Slutligen tillförs 1 miljon kronor i syfte att utveckla verksamheten vid Zornsamlingarna och Åjtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum.

Trossamfund (9:1–9:2)

Stödet till trossamfund minskas med 5 miljoner kronor för att tills vidare frysa utbetalningar till de islamiska förbunden till dess de förhållanden som uppdragats gällande kvinnodiskriminering och bristande respekt för det svenska rättssamhället har utretts på ett tillfredsställande sätt. Anslaget minskas med ytterligare 25 miljoner kronor då vi är kritiska till regeringens svagt motiverade kraftiga höjningar i de senaste två budgetarna.

Ungdomspolitik (12:1–12:2)

Stödet till ungdomsverksamhet minskas med 5 miljoner kronor då Sverigedemokraterna, som ett led i arbetet med att motverka segregation och återupprätta gemenskapen i samhället, har för avsikt att avveckla det skattefinansierade stödet till invandrarföreningar som vilar på etnisk grund och vars verksamhet helt eller delvis syftar till att upprätthålla hemlandets kultur och identitet i Sverige.

Politik för det civila samhället (13:1–13:6)

Stödet till idrotten ökar med 125 miljoner kronor bl.a. för en permanent elitsatsning och för projekt som bidrar till idrott och hälsofrämjande aktiviteter för äldre.

Vi anser att bidraget till friluftorganisationerna bör ökas med 5 miljoner kronor, framför allt för att de ska kunna intensifiera sitt arbete med att höja medvetenheten hos medborgarna – i synnerhet barn och ungdomar – om det svenska immateriella kulturarvet som är kopplat till naturen.

Sveriges kvinnor är en resursstark och kompetent grupp som inte behöver ett särskilt riktat stöd för sin organisering; därför drar vi in stödet helt. Vi drar även in stödet till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer.

Folkbildning (14:1–14:3)

Sverigedemokraterna anser att stödet till folkbildningen kan minskas med 80 miljoner kronor genom att stödet till mångkulturella verksamheter, politisk extremism och ensidig politisk påverkan avvecklas. Vi bedömer även att behovet av folkbildning kommer att minska något tack vare våra starka satsningar på nya jobb- och utbildningsplatser.

Vidare vill vi minska anslaget till kontakttolkutbildning med 5 miljoner kronor. Sverigedemokraternas ansvarsfulla invandringspolitik i kombination med skärpta krav på kunskaper i svenska språket kommer att minska det framtida behovet av utbildade kontakttolkar.

Nya anslag

Vi avsätter 35 miljoner kronor för att förstärka den engångssatsning på kultur för äldre som regeringen initierade 2011 och göra den till ett permanent anslag.

Vi avsätter 100 miljoner kronor för att inrätta en statlig kulturarvsfond. Till denna ska privatpersoner, organisationer, föreningar och i särskilda fall även kommuner kunna vända sig för att äska medel till verksamheter som bevarar och levandegör det traditionella svenska kulturarvet.

4. Anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17, punkt 1 (V)

Lars Ohly (V) anför:

Vänsterpartiet har i sin budgetmotion presenterat en politik som är ett helhetsalternativ till regeringens budgetproposition. När nu vårt förslag till budgettram har fallit väljer vi att i detta särskilda yttrande redovisa den politik vi menar att Sverige behöver för en bättre framtid.

För Vänsterpartiet är full sysselsättning det överordnade målet för den ekonomiska politiken. Vi lägger fram förslag som skapar fler jobb, som utjämnar inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män och som ökar den ekonomiska jämlikheten.

Vänsterpartiet föreslår stora och nödvändiga samhällsnyttiga investeringar som skapar jobb. Vi vill investera i gröna jobb för miljön och klimatet, bl.a. genom en satsning på förnybar energi. Vi vill se ett ökat bostadsbyggande och föreslår ett långsiktigt investeringsstöd för byggande av hyresrätter med rimliga hyror och som bidrar till energiomställningen. För att bygga bort bostadsbristen behövs det ca 20 000 nya hyresrätter om året, vilket vi beräknar nå efter fem år med vårt investeringsstöd. Det behövs också en omfattande upprustningssatsning riktad till miljonprogrammet, vilket vi finansierar. Tillgängligheten ska förbättras genom ett särskilt investeringsstöd. Genom våra satsningar på en kraftigt ökad kapacitet för järnvägen kan förseningarna på allvar minskas för både människor och gods, och satsningarna skapar också nya jobb. Detsamma gäller våra förslag för att öka resandet med kollektivtrafik.

Det behövs bättre kvalitet i vård, skola och omsorg. Vi gör en stor satsning på äldreomsorgen, bl.a. genom fler anställda och utbildning. Statsbidragen till kommunerna ska värdesäkras, både för att garantera välfärdens kvalitet och för att skapa fler arbetstillfällen. En gymnasiegaranti föreslås som innebär att alla ska ha rätt till gymnasieutbildning innan de fyller 25 år. Vänsterpartiet satsar på ett generationsväxlingsprogram på arbetsmarknaden med 25 000 jobb- och utbildningsplatser. Vi föreslår ett särskilt statsbidrag för att öka lärartätheten i grundskolan och vi föreslår en extra förstärkning av resurserna till skolor med särskilt stora behov. De som arbetar kvällar, nätter och helger ska ha rätt till den skattefinansierade barnomsorgen; därför satsar vi för att skapa 15 000 platser inom barnomsorgen på obekvämt arbetstid. Vi föreslår också en stimulans till kommunerna så att barn till arbetslösa och föräldralediga ges rätt till 30 timmars förskola. Sjukförsäkringen förbättras, bl.a. genom slopad tidsbegränsning och möjligheter att återförsäkra de som har utförsäkrats till följd av regeringens försämringar. En individualiserad föräldraförsäkring föreslås och ett höjt och värdesäkrat underhållsstöd. Vi föreslår också att studiemedlen höjs.

För oss är utbildning centralt, och därför gör vi omfattande satsningar på utbildningsplatser i komvux, högskolor, yrkesutbildningar m.m. Vänsterpartiet satsar också på arbetsmarknadsåtgärder för att rusta människor för ett hållbart arbetsliv med plats för fler. Därför lägger vi bl.a. fram förslag om en stärkt arbetslöshetsförsäkring. Vi avskaffar programmet fas 3 och

ersätter det med subventionerade jobb med avtalsenlig lön och utbildningsplatser. Vi satsar på förbättrad tillgänglighet på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning och ett förstärkt arbetsmiljöarbete.

I motsättning till dessa reformer står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik. I och med den minskar möjligheterna att satsa på en bättre och utbyggd välfärd och en rättvis fördelning av de ekonomiska resurserna. Målsättningen för Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden, öka jämlikheten och jämställdheten och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Då behövs större skatteintäkter än i dag. Vi tar därför steg mot ett skattesystem byggt på principen skatt efter bärkraft och likformighet.

Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 17 är en del av vårt budgetalternativ som en helhet. Vi har föreslagit att utgiftsområde 17 för 2013 borde utökas med 371 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag och vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Kulturövergripande verksamhet (1:1–1:7)

Vänsterpartiet anser att de s.k. centrumbildningarna främjar kulturarbetarnas möjligheter till avlönade uppdrag, och bidrar till att litteraturen, konsten och musiken når ut i samhället, även till grupper som annars skulle ha hamnat i "kulturskuggan". Regeringens tillfälliga satsning till centrumbildningarnas viktiga arbete vill Vänsterpartiet permanenta och tillför därför 10 miljoner kronor.

För att ge romska kulturcentrum möjlighet till ekonomisk stabilitet och att utvecklas avsätter Vänsterpartiet 5 miljoner kronor. Vi anslår vidare 10 miljoner kronor för att öka möjligheten till uppsökande biblioteksverksamhet och att bibliotek inrättas på arbetsplatser, sjukhus och andra institutioner. Vänsterpartiet vill också höja stödet till icke vinstdrivande kulturarrangörer och avsätter 10 miljoner kronor för detta ändamål.

De offentliga museerna och deras samlingar äger vi tillsammans och dessa bör enligt Vänsterpartiet komma alla till del, oavsett om man tjänar tillräckligt för att betala dyra inträden eller inte. Därför avsätter vi 50 miljoner kronor för att möjliggöra fri entré på regionala och kommunala museer. Motsvarande förslag för statliga museer ligger under anslaget 8:1.

Vänsterpartiet vill uppmuntra ett mer jämlikt och långsiktigt hållbart samarbete mellan yrkesverksamma kulturutövare och amatörer och avsätter därför 10 miljoner kronor för att anställa regionala amatörkulturkonsulenter. För att förbättra möjligheterna för dans och teater att nå ut bör vidare alla län ges i uppdrag att inrätta konsulenttjänster inom dessa områden. För detta anslår Vänsterpartiet 10 miljoner kronor.

Vänsterpartiet vill vidare ge frilansande kulturutövare bättre möjligheter till försörjning och kompetensutveckling mellan uppdragen och anslår 20 miljoner kronor utöver regeringens förslag för detta ändamål. Ökningen ska gå till Teater-, Dans- och Musikallianserna.

Teater, dans och musik (2:1–2:3)

Vänsterpartiet anser att Unga Klara i Stockholm ska få det nationella ansvaret för barn- och ungdomsteater och få status som nationell scen. I detta syfte föreslår Vänsterpartiet en ökning med 10 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Litteratur, läsande och språk (3:1–3:4)

Förlaget En bok för alla har med statligt stöd bedrivit läsfrämjande insatser och gett ut kvalitetslitteratur till rimliga priser. Regeringen har emellertid dragit in stödet till förlaget. Vänsterpartiet anser att En bok för alla bör ges ett förnyat och breddat uppdrag och avsätter 5 miljoner kronor för detta ändamål.

Vi vill även höja litteraturstödet med 5 miljoner kronor. Litteraturstödet spelar enligt Vänsterpartiets uppfattning en stor roll för den litterära mångfalden. Inte minst gäller detta för icke-kommersiella genrer som poesi, noveller, översatt skönlitteratur, konstböcker etc. och för litteratur på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk, liksom på de större invandrarpråk där utgivningen inte är kommersiellt gångbar.

Bildkonst, arkitektur, form och design (4:1–4:4)

Bild- och formkonstnärernas arbets- och levnadsvillkor är avgörande för vilken mångfald och kvalitet som ska finnas på konstscenen. Dessa konstnärer har de lägsta och mest osäkra inkomsterna av alla konstnärsgupper. Vi måste på de olika nivåerna i samhället genomföra reformer som ger bildkonstnärerna drägliga arbetsvillkor samtidigt som vi skapar möjligheter för främst barnen, men också alla andra grupper i samhället, att få tillgång till det som konstnärerna skapar. Vänsterpartiet vill därför höja utställarsättningen och stödet till kollektivverkstäder med sammanlagt 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Museer och utställningar (8:1–8:6)

Samhället har ett ansvar för att säkra såväl kulturarvets vård som medborgarnas tillgång till konst, historia och kulturarv. De offentliga museerna och deras samlingar äger vi tillsammans och dessa bör enligt Vänsterpartiet komma alla till del, oavsett om man tjänar tillräckligt för att betala dyra inträden eller inte. Även om det många gånger är gratis för barnen att gå in på museer förutsätter i allmänhet deras besök att någon vuxen följer med, vilket är svårt för familjer med pressad ekonomi. Efter att den borgerliga regeringen återinförde inträdesavgiften har besökarantalet minskat drastiskt. Därför bör succén med fri entré på de statliga museerna återinföras. Vänsterpartiet avsätter 70 miljoner kronor för detta ändamål. Motsvarande förslag för de regionala och kommunala museerna ligger under anslaget 1:6.

Vidare avsätter Vänsterpartiet 5 miljoner kronor för inrättande av ett populärkulturcentrum för film, musik, dataspel, serietecknande och annan samtida populärkultur.

Trossamfund (9:1–9:2)

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag att höja anslaget för stöd till trossamfunden med 15 miljoner kronor.

Film (10:1)

Vänsterpartiet vill stimulera till fler filmer på minoritets- och invandrar-språk och avsätter för dessa ändamål 3 miljoner kronor. Dessutom vill vi ha fler produktionssamarbeten mellan de nordiska länderna, och anser att FilmPool Nord bör ges i uppdrag att aktivt bygga upp ett internationellt samiskt filmcenter tillsammans med Norge och Finland. För detta anslår vi 5 miljoner kronor.

Produktionscentrum för film har byggts upp i tre regioner med statliga och regionala medel. Därutöver finns 16 regionala resurscentrum som hittills inte haft stora resurser för produktion, men som gör ett stort och viktigt arbete för att sprida film och filmintresse, inte minst i skolorna. Förutom att dessa centrum genom att stimulera till medieundervisning bidrar till att göra filmen till ett demokratiskt medium fungerar de också som distributörer. Vänsterpartiet vill stärka stödet till regionala produktions- och resurscentra med 10 miljoner kronor.

Ideella filmvisningsorganisationer som Folkets Bio och Folkets Hus och Parker bör ha ökat offentligt stöd och även enskilda seriösa biografer, filmstudior och filmfestivaler ska uppmuntras och kunna få del av detta stöd. Vänsterpartiet föreslår att 10 miljoner kronor avsätts.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning med 28 miljoner kronor till filmområdet jämfört med regeringen.

Medier (11:1–11:5)

De finsktalande och de som förstår finska i Sveriges finska förvaltningsområden ska enligt Vänsterpartiet ha samma möjlighet att se finska tv-program som de som bor i Stockholm, Uppsala och Västerås. För att möjliggöra detta avsätter vi 3 miljoner kronor.

Vänsterpartiet avvisar regeringens neddragning av stödet till taltidningarna. Den nya tekniken är inte införd och det kommer att dröja innan några kostnadseffektiviseringar som motsvarar neddragningen är gjorda. Att redan nu dra ned på stödet riskerar att drabba verksamheten och därmed synskadade personers tillgång till medier. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget till taltidningar med 30 miljoner kronor.

Ungdomspolitik (12:1–12:2)

En grundförutsättning för att kulturen ska kunna utvecklas är att det finns bra rum för alla möjliga aktiviteter. Det kan handla om replokaler, mötesplatser, skapande verkstad, teaterscener och mycket annat. Det behövs lokaler både för arrangemang, för eget fritt skapande och för mötesverksamhet. Vänsterpartiet avsätter 25 miljoner kronor som ska gå till mötes- och kulturlokaler drivna av ungdomsorganisationer.

Politik för det civila samhället (13:1–13:6)

Det räcker inte med att det finns lokaler; dessa måste också vara både ändamålsenliga och tillgängliga. Vänsterpartiet avsätter 20 miljoner kronor för investeringar, anpassningar och ombyggnader av allmänna samlingslokaler. Detta ger både jobb och förbättrar förutsättningarna för kulturutövande.

Folkbildning (14:1–14:2)

Vänsterpartiet anser att studieförbundens närvaro i alla kommuner ska säkras och stärkas. Etablerandet och bevarandet av folkhögskolor i hela landet ska stödjas. Särskild hänsyn ska tas till de nationella minoriteterna och deras behov av egna folkhögskolor och folkhögskolekurser. Vi anser att det är nödvändigt att staten tar initiativ till en dialog med kommuner och landsting om hur det nationella ansvaret för folkbildningen ska tas och fördelas. Vi avsätter därför ytterligare medel. Detta innefattar även medel till en särskild folkbildningssatsning för att stärka kunskapen hos fler om möjligheterna med it. Ju viktigare informationstekniken blir i samhället, desto viktigare är det att överbrygga den digitala klyftan. Vänsterpartiet föreslår en ökning av folkbildningsanslaget med 50 miljoner kronor för dessa ändamål.

5. Bemyndiganden för regeringen, punkt 2 (S)

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S), Peter Johnsson (S), Kerstin Engle (S), Per Svedberg (S), Christina Zedell (S) och Agneta Gille (S) anför:

Vi socialdemokrater har i vårt budgetalternativ för utgiftsområde 17 föreslagit att anslaget 2:2 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål* ska tillföras 25 miljoner kronor utöver regeringens förslag, att anslaget 3:1 *Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter* ska tillföras 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag och att anslaget 4:2 *Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön* ska tillföras 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Som en konsekvens av dessa satsningar har vi även föreslagit att de tre bemyndiganderamar som är kopplade till anslagen ska öka med motsvarande belopp. Ett förverkligande av våra budgetförslag skulle enligt vår mening på ett påtagligt sätt ha kunna bidra till att öka kulturskaparnas sysselsättning och förbättra deras möjligheter att utveckla sina konstformer samt intensifiera läsförmedlande insatser inom ramen för ett Läsflyt.

När nu riksdagen har fastställt ramen för utgiftsområde 17 i enlighet med regeringens förslag har vårt budgetalternativ fallit (bet. 2012/13:FiU1, rskr. 2012/13:37). Därmed är det inte motiverat att vi yrkar bifall till våra förslag om att utöka de aktuella bemyndiganderamarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 utgiftsområde 17:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 000 000 kronor 2014 och 2015 (avsnitt 3.5.5).
2. Riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2013 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett bidrag för konst, teater och andra kulturella ändamål som motsvarar 1/26 av bolagets överskott 2012 från Nya Penninglotten samt att bidraget ska fördelas enligt de närmare anvisningar som beslutas av regeringen (avsnitt 3.5.8).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 107 000 000 kronor 2014 och 2015 (avsnitt 4.5.2).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2014 (avsnitt 5.5.1).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 000 000 kronor 2014 och 2015 (avsnitt 6.5.2).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att utan ersättning överlåta en samling grafiska verk till kommunla och fristående skolor (avsnitt 6.6).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 136 000 000 kronor 2014-2023 (avsnitt 7.5.2).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 7:2 Bidrag till kulturmiljövård besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kronor 2014–2016 (avsnitt 9.5.2).

9. Riksdagen godkänner förslaget att riksdagens tidigare ställningstaganden i frågor om taltidningsverksamhetens utformning inte längre ska gälla samt förslaget om taltidningsverksamhetens framtida inriktning (avsnitt 13.6).
10. Riksdagen godkänner förslaget till medelstillelning för 2013 från rundradiokontot till Sveriges Radio AB med 2 677 900 000 kronor, till Sveriges Television AB med 4 112 700 000 kronor och till Sveriges Utbildningsradio AB med 338 400 000 kronor (avsnitt 13.7).
11. Riksdagen godkänner förslaget till medelstillelning för 2013 från rundradiokontot till budgetens inkomstsida med 7 660 000 kronor för den verksamhet som bedrivs av Myndigheten för radio och TV (avsnitt 13.7).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot för tv-distribution som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 13.7).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att i samband med beslut om anslagsvillkor för 2013 besluta om överföring av medel från rundradiokontot till distributionskontot med ett belopp som möjliggör att skulden på distributionskontot slutregleras 2013 (avsnitt 13.7).
14. Riksdagen godkänner förslaget om överföring av medel från distributionskontot avseende distributionskostnader för 2013 med 264 700 000 kronor till Sveriges Television AB och med 11 300 000 kronor till Sveriges Utbildningsradio AB (avsnitt 13.7).
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 32 000 000 kronor 2014–2017 (avsnitt 15.6.2).
16. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 13:5 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 15 000 000 kronor 2014 (avsnitt 15.6.5).
17. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 28 000 000 kronor 2014–2018 (avsnitt 15.6.6).
18. Riksdagen anvisar för budgetåret 2013 anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning (se bilaga).

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP):

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturarbetarnas villkor.

2012/13:Kr293 av Tina Ehn m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vidga fristadsbegreppet till att omfatta fler kulturarbetare.

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avveckla den mångkulturalistiska kulturpolitiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturarvet och den nationella identiteten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur i livets olika skeden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultursektorns förutsättningar.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättandet av en statlig kulturarvsfond.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om framtagandet av en nationell kulturkanon.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den kyrkoantikvariska ersättningen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om friluftorganisationerna och det immateriella kulturarvet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat stöd till den samiska kulturen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skapande förskola.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur för äldre.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om läsförbättringsinsatser för barn och ungdomar.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetsförbättringsinsatser.

2012/13:Kr298 av Mattias Karlsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen beslutar att anta de kulturpolitiska mål som anges nedan att gälla från den 1 januari 2013.

2. Riksdagen anvisar anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2012/13:Kr319 av Tina Ehn m.fl. (MP):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.1.1 om att återkomma med förslag på finansiering av scenkonstpensionerna.

2012/13:Kr320 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa m.fl. (S):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 132 000 000 kronor 2014 och 2015.
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2014.
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2014 och 2015.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lägga ned Kulturarvslyftet och införa ett nytt Accessprojekt.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingen bör samarbeta med folkhögskolor när det gäller rekrytering av studerande.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om scenkonstpensionerna.

2012/13:Kr321 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

Riksdagen anvisar med följande ändringar anslagen för 2013 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2012/13:Kr326 av Lars Ohly m.fl. (V):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bibliotek som når alla.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Kulturarvslyftet och förbättrad handledning.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör ställas kulturpolitiska krav på de institutioner som deltar i Kulturarvslyftet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd till teater-, musik- och dansallianserna.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om centrumbildningarna.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast möjligt, redan under innevarande år, löser frågan om scenkonstnärernas pensioner.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa fri entré på statliga museer.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fritt inträde på lokala och regionala museer.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inriktningen på stödet till bild- och formkonst.

2012/13:Kr329 av Mattias Karlsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en förnyad elitsatsning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en framtida årlig pris- och löneomräkning av det statliga stödet till idrotten.

2012/13:Kr333 av Mattias Karlsson och Richard Jomshof (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Institutet för språk och folkminnen ett uttalat uppdrag att bevara och levandegöra de finlandssvenska och estlandssvenska minoriteternas kulturarv.

2012/13:Ub383 av Jabar Amin m.fl. (MP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett utökat antal platser på allmän linje på folkhögskolorna.

BILAGA 2

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lag (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 7 och 8 §§ samt 4 kap. 1 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

3 kap.7 §¹

Om en sändning som är särskilt anpassad för synskadade (radiotidning) består av en sammanställning av material från flera periodiska skrifter (sammanställda radiotidningar), ska utgivare utses av ägarna till de periodiska skrifter ur vilka materialet hämtats. Utgivaren ska utses för programverksamheten.

Ägaren till den periodiska skrift som utgör den huvudsakliga förlagan till radiotidningen ska till *Tal-* boks- och punktskriftsbiblioteket anmäla vem som är utgivare.

Ägaren till den periodiska skrift som utgör den huvudsakliga förlagan till radiotidningen ska till *Myn-* digheten för tillgängliga medier anmäla vem som är utgivare.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans uppdrag upphör, ska en ny utgivare omedelbart utses. Denne ska anmälas så som sägs i andra stycket.

8 §²

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den som har utsett utgivaren. Utgivaren anmäler vem ställföreträdaren är till *Tal-* boks- och punktskriftsbiblioteket.

En ställföreträdare för utgivaren ska vara godkänd av den som har utsett utgivaren. Utgivaren anmäler vem ställföreträdaren är till *Myndig-* heten för tillgängliga medier.

¹ Senaste lydelse 2010:1437.

² Senaste lydelse 2010:1437.

4 kap

1 §³

I fråga om sådana tekniska upptagningar som innehåller en för synskadade avsedd sammanställning av två eller flera periodiska skrifter som ges ut här i landet och vilkas ägare samverkar om upptagningen (kassettidningar med sammanställningar av material ur mer än en förlaga) utses utgivaren av de samverkande ägarna.

Ägaren till den periodiska skrift som utgör den huvudsakliga förlagan till kassettidningen ska till *Tal- boks- och punktskriftsbiblioteket* anmäla vem som är utgivare. Ägaren till den periodiska skrift som utgör den huvudsakliga förlagan till kassettidningen ska till *Myndigheten för tillgängliga medier* anmäla vem som är utgivare.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans uppdrag upphör, ska en ny utgivare omedelbart utses. Denne ska anmälas så som sägs i andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

³ Senaste lydelse 2010:1437.

BILAGA 3

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		S	MP	SD	V	
1:1	Statens kulturråd	50 312		+13 000	+20 000	
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	244 897	+10 000	+20 000	-25 000	+35 000
1:3	Skapande skola	169 083			+50 000	
1:4	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	36 314			+20 000	
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 898			+5 000	
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 286 090		+20 000	-50 000	+70 000
1:7	Myndigheten för kulturanalys	13 519				
2:1	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Drottningholms slottsteater och Voksenåsen	958 042				
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	189 503	+25 000			+10 000
2:3	Statens musikverk	104 699			+6 000	
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	123 682	+10 000		-47 000	+10 000
3:2	Talboks- och punktskriftsbiblioteket	86 726				
3:3	Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	16 803				
3:4	Institutet för språk och folkminnen	54 672			+5 000	
4:1	Statens konstråd	7 895			-1 000	
4:2	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	33 100	+10 000		-10 000	
4:3	Nämnden för hemslöjdsfrågor	11 363			+5 000	
4:4	Bidrag till bild- och formområdet	28 199				+10 000
5:1	Konstnärsnämnden	18 333				
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	331 954		+72 000	-33 000	+20 000
6:1	Riksarkivet	350 165				
7:1	Riksantikvarieämbetet	215 241			+30 000	
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	251 718			+160 000	
7:3	Kyrkoantikvarisk ersättning	460 000			+50 000	

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
			S	MP	SD	V
8:1	Centrala museer: Myndigheter	985 392	+80 000		-20 000	+70 000
8:2	Centrala museer: Stiftelser	239 538			+20 000	
8:3	Bidrag till vissa museer	46 639			+1 000	+5 000
8:4	Riksutställningar	44 026				
8:5	Forum för levande historia	44 069				
8:6	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80				
9:1	Nämnden för statligt stöd till tros- samfund	6 982				
9:2	Stöd till trossamfund	75 232			-30 000	-15 000
10:1	Filmstöd	317 144	+10 000			+28 000
11:1	Utbyte av tv-sändningar mellan Sve- rige och Finland	21 293				+3 000
11:2	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	2 193				
11:3	Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	383				
11:4	Statens medieråd	16 680				
11:5	Stöd till taltidningar	113 456				+30 000
12:1	Ungdomsstyrelsen	31 867				
12:2	Bidrag till nationell och internatio- nell ungdomsverksamhet	250 440	+5 000		-5 000	+25 000
13:1	Stöd till idrotten	1 705 151			+125 000	
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	32 164				+20 000
13:3	Bidrag för kvinnors organisering	28 163			-28 163	
13:4	Stöd till friluftorganisationer	27 785			+5 000	
13:5	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoor- ganisationer	15 000			-15 000	
13:6	Insatser för den ideella sektorn	22 758				
14:1	Bidrag till folkbildningen	3 546 705	+60 000	+120 000	-80 000	+50 000
14:2	Bidrag till kontakttolkutbildning	16 795			-5 000	
15:1	Lotteriinspektionen	47 310				
Nya anslag						
99:1	Jobbskapande projekt inom kultur- området		+122 000			
99:2	Skapande äldreomsorg				+35 000	
99:3	Kulturarvsfond				+100 000	
Summa för utgiftsområdet		12 689 453	+332 000	+245 000	+287 837	+371 000

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2013 inom
utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid*Tusental kronor*

Ramanslag		Utskottets förslag
1:1	Statens kulturråd	50 312
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	244 897
1:3	Skapande skola	169 083
1:4	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	36 314
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 898
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 286 090
1:7	Myndigheten för kulturanalys	13 519
2:1	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Drottningholms slottsteater och Voksenåsen	958 042
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	189 503
2:3	Statens musikverk	104 699
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	123 682
3:2	Talboks- och punktskriftsbiblioteket	86 726
3:3	Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	16 803
3:4	Institutet för språk och folkminnen	54 672
4:1	Statens konstråd	7 895
4:2	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	33 100
4:3	Nämnden för hemslöjdsfrågor	11 363
4:4	Bidrag till bild- och formområdet	28 199
5:1	Konstnärsnämnden	18 333
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	331 954
6:1	Riksarkivet	350 165
7:1	Riksantikvarieämbetet	215 241
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	251 718
7:3	Kyrkoantikvarisk ersättning	460 000
8:1	Centrala museer: Myndigheter	985 392
8:2	Centrala museer: Stiftelser	239 538
8:3	Bidrag till vissa museer	46 639
8:4	Riksutställningar	44 026
8:5	Forum för levande historia	44 069
8:6	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kultur-föremål	80
9:1	Nämnden för statligt stöd till trossamfund	6 982

Ramanslag	Utskottets förslag
9:2 Stöd till trossamfund	75 232
10:1 Filmstöd	317 144
11:1 Utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland	21 293
11:2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	2 193
11:3 Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	383
11:4 Statens medieråd	16 680
11:5 Stöd till taltidningar	113 456
12:1 Ungdomsstyrelsen	31 867
12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	250 440
13:1 Stöd till idrotten	1 705 151
13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	32 164
13:3 Bidrag för kvinnors organisering	28 163
13:4 Stöd till friluftorganisationer	27 785
13:5 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000
13:6 Insatser för den ideella sektorn	22 758
14:1 Bidrag till folkbildningen	3 546 705
14:2 Bidrag till kontakttolkutbildning	16 795
15:1 Lotteriinspektionen	47 310
Summa för utgiftsområdet	12 689 453